

Another Vietnam?

Vertaileva tutkimus Korean ja Vietnamin sodan lehdistönarratiivien kehityksestä *The New York Times*issa ja *The Wall Street Journal*issa 1945-1980.

Tuukka N. J. Mäkinen

Maisterintutkielma

Historia

Historian ja etnologian laitos

Jyväskylän Yliopisto

1.2.2022

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta: Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos: Historian ja etnologian laitos
Tekijä: Tuukka N. J. Mäkinen	
Työn nimi: Another Vietnam? Vertaileva tutkimus Korean ja Vietnamin sodan lehdistönarratiivien kehityksestä <i>The New York Times</i> issa ja <i>The Wall Street Journal</i> issa 1945-1980.	
Oppiaine: Yleinen Historia	Työn laji: Pro Gradu
Aika: 1.2.2022	Sivumäärä: 85
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Työn tarkoituksena on muodostaa ja vertailla kahta makrohistoriallista lehdistönarratiivia; yhtä Korean sodasta ja yhtä Vietnamin sodasta. Työn tutkimuskysymyksiä ovat: “Miten Korean- ja Vietnamin sotien kollektiiviset lehdistönarratiivit vertautuvat keskenään <i>The New York Times</i>in ja <i>The Wall Street Journal</i>in artikkeleissa?”, sekä “Voidaanko Korean sodasta löytää samankaltaista yleisen mielipiteen kehityskaarta kuin Vietnamin sodasta?” Alkuperäislähteinä näille narratiiveille toimivat ProQuest Historical Newspapersin <i>The New York Times</i>in ja <i>The Wall Street Journal</i>in verkkoarkiston artikkelit. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys on rakennettu hyödyntäen osia vertailevasta historiantutkimuksesta, narratologiasta, diskurssianalyysistä ja käsitehistoriasta. Työ kattaa sotien uutisoinnin vuodesta 1945 aina vuoteen 1980 saakka ja perustuu yhteensä yli 1900 artikkelin otannalle. Vertailun helpottamiseksi sodat jaettiin ajallisesti eri pituisiin mutta sisällöllisesti yhteneviin tarkastelujaksoihin: sotia edeltävään uutisointiin, sotien syttymiseen, sotien eskalaatioon, sotien de-eskalaatioon ja sotien jälkeiseen uutisointiin.</p> <p>Tulokset olivat pääosin linjassa hypoteesini kanssa, jossa oletin, ettei Korean sodasta havaittaisi yhtä voimakasta yleisen mielipiteen kehityskaarta kuin Vietnamista. Vietnamin sodan pidempi kesto aiheutti lehdistössä selvästi havaittavan yleisen mielipiteen vaihteellaisen kääntymisen sotaa vastaan. Koreassa lehdistön esittämä kritiikki ei puolestaan päässyt kehittymään samaan mittakaavaan, jääden Yhdysvaltojen määrätiedottomuuden toistuvaksi kritisoimiseksi. Tämä kritiikki ei kokenut sodan aikana juuri muutosta, toisin kuin Vietnamin sodassa, jossa ongelman voidaan katsoa muuttuneen ulkopoliittisesta sisäpoliittiseksi sodan kuluessa.</p> <p>Pinnallisesti tarkasteltuna konfliktien lehdistönarratiivien voitaisiin nähdä seuranneen lähes samoja polkuja melkein sotien loppuun saakka. Korea ja Vietnam oli molemmat ennen sotaa jaettu pohjois-etelä akselilla kahtia ja ne odottivat yhdistymistä. Molemmat sodat leimattiin aluksi Yhdysvalloissa jaloksi taisteluksi kommunismin leviämisen estämiseksi. Lisäksi molemmat sodat laajenivat odotettua kalliimmiksi. Vasta päätösvaiheissaan sodat erosivat merkittävästi. Yhdysvallat joutui, kotirintaman tuen alkaessa heiketä liialti sodan jatkamiseksi, hylkäämään Etelä-Vietnamin ennen kuin maa oli valmis ottamaan sotavastuun harteilleen. Lehdistön esittämät narratiivit erosivat kuitenkin merkittävästi näistä pinnallisista samankaltaisuuksista. Sotien alussa lehdistö suhtautui Koreaan merkittävästi positiivisemmin ja läheisemmin. Vietnamia puolestaan kuvailtiin ja käsiteltiin hyvin etäisesti ja välinpitämättömästi. Sotien syttyminen pohjusti myös hyvin erilaisten narratiivien syntymistä. Vietnamin sodan hitaampi eskaloituminen tarjosi aikaa maan ongelmien perusteellisemmalle analysoimiselle osana uutisointia. Sotien lopulla Vietnamia koskenutta uutisointia hallitsee yleisen mielipiteen voimakas kääntymisen sotaa vastaan, jonka seurauksena sota miellettiin sen päätyttyä tabuksi. Suhtautuminen Etelä-Koreaan puolestaan oli sodan lopulla ja sen jälkeen verrattain positiivista ja avointa.</p>	
Asiasanat: Korean sota, Vietnamin sota, <i>The New York Times</i> , <i>The Wall Street Journal</i> , komparatiivinen tutkimus, lehdistöhistoria, narratologia, makrohistoria.	
Säilytyspaikka: Jyväskylän yliopisto/JYKDOK	
Muita tietoja: Liitteiden lukumäärä 5.	

Taulukot:

Liite 1	<i>ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Indexistä</i> ja <i>ProQuest Historical Newspapers: The Wall Street Journalista</i> hakusanoilla “Korea” ja “war” aikavälillä 1.9.1945-31.12.1952 hakukoneen esittämät artikkelit kuukauden tarkkuudella. Alkuvuosi 1945 rajattu pois toisen maailmansodan aiheuttaman artikkeli piikin pois rajaamiseksi. Kaavio jaettuna sodan ajalta kahteen osaan selkeyden vuoksi.	Sivu 76
Liite 2	<i>ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Indexistä</i> ja <i>ProQuest Historical Newspapers: The Wall Street Journalista</i> hakusanoilla “Korea” ja “war” aikavälillä 1.12.1952-31.12.1960 hakukoneen esittämät artikkelit kuukauden tarkkuudella.	Sivu 77
Liite 3	<i>ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Indexistä</i> ja <i>ProQuest Historical Newspapers: The Wall Street Journalista</i> hakusanoilla “Vietnam” ja “war”, sekä “Viet nam” ja “war” aikavälillä 1.9.1945-31.12.1962 hakukoneen esittämät artikkelit vuoden tarkkuudella. Alkuvuosi 1945 rajattu pois toisen maailmansodan aiheuttaman artikkeli piikin pois rajaamiseksi. Kaavio jaettuna sodan ajalta kahteen osaan selkeyden vuoksi.	Sivu 78
Liite 4	<i>ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Indexistä</i> ja <i>ProQuest Historical Newspapers: The Wall Street Journalista</i> hakusanoilla “Vietnam” ja “war”, sekä “Viet nam” ja “war” aikavälillä 1.1.1962-31.12.1980 hakukoneen esittämät artikkelit vuoden tarkkuudella.	Sivu 79

Liite 5

ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Indexistä ja *ProQuest Historical Newspapers: The Wall Street Journalista* hakusanoilla “*Korean problem*” ja “*Vietnam problem*” aikavälillä 1.1.1945-31.12.1980 hakukoneen esittämät artikkelit vuoden tarkkuudella. Sivu 80

Sisällys:

1. Johdanto	1
1.1. Tutkimuskysymykset	1
1.2. Lähdeaineisto ja rajaus	3
1.3. Aikaisempi tutkimus	7
1.4. Metodologia	8
1.4.1. <i>Teoreettinen viitekehys</i>	8
1.4.2. <i>Terminologia</i>	10
1.4.3. <i>Tutkimuksen rakenne</i>	12
2. Kriisien muodostuminen	15
3. Sotien syttyminen	21
4. Sotien eskalaatio	29
5. Sotien de-eskalaatio	38
6. Sotien jälkeinen uutisointi	54
7. Pitkän aikavälin narratiiviset kehitykset sotia koskeneessa uutisoinnissa	59
8. Päätäntö	67
Lähteet	72
Alkuperäislähteet	72
Tutkimuskirjallisuus	72
Liitteet	76
Liite 1	76
Liite 2	77
Liite 3	78
Liite 4	79
Liite 5	80

1. Johdanto

15. Helmikuuta 1967 *The Wall Street Journal* uutisoi otsikolla "Another Vietnam?" käsitellessään Thaimaan hiljattain alkanutta sissisotaa.¹ Vietnam oli alkanut muuttua jo tässä vaiheessa Yhdysvaltojen lehdistössä synonyymiksi ulkopoliittisen ongelman ja vältettävän tilanteen kanssa. Poliittisesti jakautuneiden maiden sisäistä valtataistelua oli kuitenkin esiintynyt Itä-Aasiassa jo vuosia ennen Thaimaata, etenkin Koreassa. Miksi Koreaan ei, siellä käydyn sodan laajuudesta ja merkityksestä länsimaille huolimatta, viitattu kuin harvoissa tilanteissa Vietnamin sodan uutisoinnin yhteydessä? Mikä teki Koreasta sotana ja kriisinä erilaisen lehdistön silmissä Vietnamin sotaan verrattuna?

Tutkielmani tarkoituksena on muodostaa kaksi makrotason narratiivia Korean- ja Vietnamin sotia koskevasta uutisoinnista, yksi suuri narratiivi per sota, yhdysvaltalaisia *The New York Timesia* ja *The Wall Street Journalia* alkuperäislähteinä käyttäen. Sotien välisen uutisoinnin eroja avaamiseksi vertailemalla näitä kahta narratiivia keskenään sotien eri vaiheissa nostamalla esille merkittävimpiä eroja ja yhdenmukaisuuksia. Lopuksi kokoan vielä mahdollisia pitkän aikavälin kehityskaaria, jotka kehittyivät hitaasti sotien mukana uutisoinnin muuttuessa.

1.1. Tutkimuskysymykset

Työn tavoitteena on vertailla molemmista sodista nousseita lehdistöuutisoinnin narratiiveja 1940-luvun jälkipuolelta aina vuoden 1980 loppuun ulottuvalla ajanjaksolla. Korean osalta tämä tutkimus on rajattu vuosiin 1945-1960 ja Vietnamin osalta vuosiin 1945-1980. Tutkimuksen suuri käsiteltävä aikaikkuna on tarkoittanut tutkimuskysymysten osalta verrattain laavaa muotoilua ja tutkimuksen rajaamista hyvin yleisiin narratiiveista esille nouseviin piirteisiin. Tästä syystä olen muotoillut tutkimuskysymykseni seuraavasti:

Miten Korean- ja Vietnamin sotien kollektiiviset lehdistönarratiivit vertautuvat keskenään The New York Timesin ja The Wall Street Journalin artikkeleissa?

¹ Feinstein Selwyn. (15.2.1967). Another Vietnam? *The Wall Street Journal*, s. 1.

Voidaanko Korean sodasta löytää samankaltaista yleisen mielipiteen kehityskaarta kuin Vietnamin sodasta?

Ensimmäisellä tutkimuskysymyksellä pyrin avaamaan sotia koskevia laajempia uutisoinnin kollektiivisia lehdistönarratiiveja. Kollektiivisilla narratiiveilla tarkoitetaan tässä lehdistön sodasta esittämän uutisoinnin kokemaa pitkän aikavälin muutosta.² Tavoitteenani on ensin koota molempia sotia koskevasta uutisoinnista lähdeaineiston pohjalta narratiivit, joita voin sitten verrata komparatiivisen tutkimuksen hengessä keskenään. Konfliktina Korean- ja Vietnam sodat ovat pinnallisesti hyvin samanlaisia. Molemmat sijoittuvat geopolittisesti epävakaaalle ja yhtenä kylmän sodan päänäyttämönä toimineelle Itä-Aasian ja Indokiinan alueelle. Molemmat ovat myös esimerkkejä Yhdysvaltojen harjoittamasta Trumanin opista, jonka voidaan katsoa ideologiana vain voimistuneen Korean sodasta Vietnamiin siirryttäessä.³ Korea ja Vietnam omaavat molemmat myös pitkän siirtomaa- ja miehitysvaltahistorian ennen toisen maailmansodan loppua. Molemmat valtiot oli myös ennen sotien alkua jaettu kylmän sodan eri osapuolien valvomiin ja tukemiin hallintopiireihin. Korean kuitenkin erotessa merkittävästi lopputulokseltaan Vietnamista, on maiden lehdistönarratiivien välille odotettavissa todella antoisia havaintoja.

Toisen tutkimuskysymyksen on tarkoitus tuoda työhön mukaan käsitehistoriallista analyysiä, sekä toimia niin ikään jatkona aikaisemmalle tutkimukselleni.⁴ Vietnamin sodassa uutisoinnin erottamattomana osana oli yleisen mielipiteen kääntyminen sodan vastaiseksi konfliktin pitkittyessä. Voidaanko lyhyemmästä ja tyyliiltään perinteisemmästä Korean sodasta löytää vastaavia piirteitä? Vastaavasti, mikäli tätä negatiivista kehitystä ei löydy, voidaanko jonkin muun diskurssin kehittymisen nähdä vievän siltä lehdistössä tilan? Hypoteesinani ennen tutkimuksen aloitusta oli, että Korean sodasta ei nousisi esille ainakaan yhtä voimakkaita sodanvastaisen uutisoinnin kehityskaaria kuin Vietnamista. Tätä ennustetta voitaisiin Vietnamiin

² Kts. kappale 1.4.2. Terminologia.

³ Truman oppia ei terminä enää juuri käytetty Indokiinan sodan jälkeisestä Vietnamista puhuttaessa, mutta aatteen perusidea on yhä läsnä mm. domino teoriassa. Molemmassa tavoitteena oli pohjimmiltaan estää kommunismin leviäminen. Anderson 2002, 112-113 ja 168.

⁴ Mäkinen 2015.

verrattuna perustella niin Korean sodan lyhyellä kestolla kuin myös sen erilaisella lopputuloksella Yhdysvaltojen näkökulmasta tarkasteltuna.

Työni tarkoituksena on myös toimia mahdollisena pohjana tuleville syväluotaavammille tutkimuksille Korean ja Vietnamin sotia koskevan uutisoinnin osalta. Moni tässä työssä esille tuotavista teemoista tarjoaisi huomattavasti lisää tutkimustietoa mikäli se otettaisiin tutkimuksen ainoaksi fokukseksi. Toivon työni olevan tässä suhteessa hyödyllinen tuleville tutkijoille. Tämä, yhdessä pitkän aikavälin analyysini kanssa, antaa työlleni sijan tutkimuskentällä tulevaisuuden narratiivisen lehdistö analyysin pohjaa rakentavana tutkimuksena.

1.2 Lähdeaineisto ja rajaus

Tutkimuksen alkuperäislähteet olen rajannut kahteen yhdysvaltalaiseen sanomalehteen: *The New York Timesiin* ja *The Wall Street Journaliin*.⁵ Näitä lehtiä olen päässyt lukemaan ProQuest Historical Newspapersin verkkoarkistosta. Työn tietoinen rajaaminen kahteen lehteen estää sitä paisumasta liian suureksi, mutta samalla rajaa tarkasteluni täysin Yhdysvaltojen näkökulmaan tapahtumista. Levikiltään ja arvostukseltaan *Times* ja *Journal* kattavat helposti tarpeeni maisteritason tutkielmalle, joten ne olivat helppo ja varma valinta alkuperäislähteiksi. Toisen maailmansodan jälkeen *Times* oli noussut yhdeksi Yhdysvaltojen suurimmista sanomalehdistä ja oli kasvattamassa eroaan muihin kilpailijoihinsa.⁶ Vuonna 1981 *Timesilla* oli sunnuntaitilaaajia yli 1.4 miljoonaa ja kaiken kaikkiaan viikoittaisia lukijoita lähes seitsemän miljoonaa.⁷ *Journal* oli vielä tässä vaiheessa levikiltään *Timesia* huomattavasti pienempi julkaisu,⁸ mutta ei suinkaan vaikutusvallaton sen 1.8 miljoonalla viikottaisella tilaajalla.⁹ Oletuksenani oli niin aikaisemman tutkimukseni kuin työn kirjoittamista edeltävän aineistoon perehtymisen pohjalta, että *Journalin* talousorientoitunut journalismi tulisi täydentämään *Timesin* uutisointia kattavan narratiivin luomisessa. Tässä suhteessa *Journalin* erilainen uutisoinnin fokus on sen pienemmästä levikistä huolimatta työlle suuri rikkaus.

⁵ Työn aikana tulen viittaamaan lehtiin niiden täysien nimien lisäksi nimillä *Times* ja *Journal* lyhenteiden *NYT* ja *WSJ* sijasta, sillä koen niiden helpottavan tekstin luettavuutta.

⁶ Diamond 1995, 49-50.

⁷ -. (24.7.1981). Times Co. Net Up 28.2%. *The New York Times*, s. D3.

⁸ New World Encyclopedia 2016.

⁹ Kipping & Timothy 2012, 83.

Kumpaakaan lehteä ei voi kuvailla poliittisesti täysin neutraaliksi, mutta tämän katson lähinnä rikastavan komparatiivista tutkimusta. Näistä *Journal* on avoimempi oman poliittisen linjansa suhteen, osoittaen useasti niin aineistossa kuin journalismin ulkopuolella nojaavansa enemmän konservatiiviseen ja vapaata taloutta kannattavaan ajatusmaailmaan.¹⁰ *Timesin* puolestaan voidaan nähdä kallistuvan lähemmäs Yhdysvaltojen demokraattisen puolueen ajatusmaailmaan, vaikka lehti ei tätä yhtä avoimesti kuin *Journal* tuokaan esille.¹¹ Tämä poliittinen diversiteetti on aineistolleni rikkaus, sillä katson sen tuovan esille muutoin neutraalissa uutisoinnissa pois jääviä teemoja ja kritiikkiä. Tärkeää alkuperäislähteilleni onkin, että ne voivat molemmat tarvittaessa kritisoida Yhdysvaltojen toimintaa vaikka ovat molemmat yhdysvaltalaisia lehtiä. *Times* julkaisi 1971 Vietnamin sotaa koskeneet *Pentagon Papersina* tunnetut dokumentit, kritisoiden niillä osaltaan Yhdysvaltojen toimintaa Vietnamissa.¹² *Journal* puolestaan osoitti useaan otteeseen Korean sodan aikana julkaisevansa hallituksen toimia kriittisesti tarkastelevia artikkeleja.¹³

Aineiston pitkän aikaikkunan vuoksi olisi luontevaa tarkastella lehtien päätoimittajien vaihdoksien aiheuttamia muutoksia lehtien uutisoinnin sävyssä, mutta en ole itse havainnut tällaista muutosta aineistossani. *The New York Timesin* päätoimittaja vaihtui Korean sodan alusta Vietnamin sodan loppuun kestäväällä ajalla neljä kertaa.¹⁴ *The Wall Street Journalin* päätoimittaja puolestaan vaihtui tarkastelujakson aikana yhteensä kolme kertaa.¹⁵ Havaitsemani muutokset uutisoinnin sävyssä eivät yhtä poikkeusta lukuun ottamatta sovi näihin vaihtojen aikaikkunoihin ja ne tapahtuivat yleensä pidemmällä aikavälillä. Olen täten rajannut tarkemman

¹⁰ Lehden poliittinen linja ollut selvästi esillä jo 40-luvulta saakka sen Pulitzer palkintojen voittopuheissa. New World Encyclopedia 2016.

¹¹ Puglisi 2011, 3.

¹² The New York Times, nytco.com -.

¹³ Esimerkiksi: Chamberlin, William H. (9.8.1950). Moral Lapses. *The Wall Street Journal*, s. 6. ja Evans, Joseph E. (7.8.1950). To What End? *The Wall Street Journal*, s. 6.

¹⁴ Edwin L. James vuoteen 1951 saakka [-. (4.12.1951). Edwin L. James Dies at 61; The Times' Managing Editor. *The New York Times*, s. 1.]. Turner Catledge vuoteen 1964 saakka [-. (28.4.1983). Turner Catledge Dies at 82; Former Editor of The Times. *The New York Times*, s. A1.]. Clifton Daniel vuoteen 1969 saakka [Fuchs. 1972]. Abraham M. Rosenthal 1977 saakka [Rosenstiel, Thomas B. (12.10.1986). Frankel Succeeds Rosenthal at New York Times. *The Los Angeles Times*, s. -].

¹⁵ Bernard Kilgore vuoteen 1965 saakka [-. (16.11.1967). Bernard Kilgore Dies; Made a National Daily Of Wall Street Journal. *The Wall Street Journal*, s. 1.]. Warren H. Phillips vuoteen 1970. [-. (11.1.1971). Dow Jones Gives Phillips Editorial Director Post. *The Wall Street Journal*, s. 12.] Edward R. Cony vuodesta 1970 tarkastelujakson loppuun sakka [-. (27.1.1970). Dow Jones Promotes Edward R. Cony, 46, To Executive Editor. *The Wall Street Journal*, s. 12.]

pureutumisen lehtien päätoimittajiin tämän tutkimuksen ulkopuolle. Poikkeuksena on *Timesin* kokema muutos Korean sodan loputtua ja Vietnamin sodan kannatuksen alkaessa laskea, joka sai lehden koventamaan kritiikkiään Yhdysvaltojen hallintoa kohtaan. Tämä on ajallisesti lähes linjassa Turner Catledge korvanneen Daniel Cliftonin päätoimittajaksi nousemisen kanssa. Omien havaintojeni mukaan lehtien toimituksellinen linja kuitenkin muuttuu pääasiallisesti sotien mukana, eikä päätoimittajasta riippuen.

Työn kannalta merkittävämpi tekijä ovat nimettömät artikkelit ja hyvin usein samalta journalistilta esiintyvät kirjoitukset, jotka esittävät avointa kritiikkiä sotia kohtaan. *The New York Times* esittää ison osan aineistooni nousseista artikkeleista ilman kirjoittajaa, mikä ei ole ongelma, artikkelin tällöin edustaessa lehden omaa toimituksellista linjaa ja osoittaen yleisen mielipiteen muutoksen heijastuvan myös lehden yleiseen toimitukselliseen linjaan.¹⁶ Olen esittänyt nämä artikkelit alaviitteissä nimellä “-” viitteiden yhdenmukaistamiseksi. *Journal* puolestaan esittää kriittisesti sävyttyneistä artikkeleista, joista käy usein ilmi journalistin nimi. Vaikka tällöin mielipide olisi mahdollista esittää yksilön esittämänä, on artikkelin katsottava myös samalla edustavan lehden laajempaa toimituksellista linjaa.¹⁷ En myöskään näe tämän narratiivin rakentamisessa tarpeelliseksi käydä läpi sitä, millä sivulla käsittelemäni artikkelit ovat ilmestyneet. Narratiivien muodostuessa pitkän aikavälin muutoksista, jotka nousevat pääasiassa esille yksittäisten artikkelien sijasta useiden artikkelien käyttämistä termeistä, kielikuvista ja asenteista, en näe yksittäisten artikkelien julkaisukohtien vaikuttavan ratkaisevasti tämän narratiivin luonteeseen tai sisältöön. Ilmoitan nämä artikkelien sivunumerot alaviitteissä, mutta en usko niiden tarkemman tarkastelun tuovan tälle työlle sen vaatimaa lisätyötä vastaavaa arvoa. Tätä pienempien seikkojen huomioimatta jättämistä olen kompensoinut kasvattamalla tutkimani lähdeaineiston määrää, jota avaam tarkanmetodi kappaleessa.

Tämän tarpeeksi laajan otannan takaamiseksi olen panostanut laajamittaisen aineiston keräämiseen alkuperäislähteistäni. Artikkelit on haettu ProQuest Historical Newspapersin verkkoarkiston hakukonetta käyttäen. Vietnamin sotaa käsittelevät

¹⁶ Clark 2011.

¹⁷ Tulen tarvittaessa avaamaan käsittelykappaleissa näiden journalistien roolia, mutta en näe sen muuten haittaavan pitkän aikavälin ja yleistason narratiivin muodostamista.

artikkelit on saatu hakemalla verkkoarkistosta hakusanoilla “Vietnam/Viet nam” ja “war” käyttäen kahta hakukenttää ja niitä yhdistävää AND määrittäjää aikaväliltä 1.9.1945 - 31.12.1980.¹⁸ Hakukoneen antamista tuloksista olen jakanut tarkastelujakson viiden vuoden pätkiin ja lukenut 30 artikkelia per viiden vuoden jakso per alkuperäisaineistoksi valittu sanomalehti. Nämä artikkelit on luettu hakukoneen esittämässä relevanssijärjestyksessä.¹⁹ Kaksi eri Vietnamin nimen kirjoitusasua olivat tässä prosessissa tärkeitä lähinnä tarkastelujakson alun osalta, jolloin lehdistössä käytettiin vielä kaksiosaista “Viet namin” kirjoitusasua. Vietnamin sodalle tämä takaa yhteensä 420 artikkelin otannan, jonka riittävyteen palaan vielä tämän alaluvun lopussa. Korean sodan osalta olen voinut tehdä huomattavasti laajemman otannan artikkeleja, joka on ollut myös osittain sodan lyhyen keston pakottama. Korean tarkastelujakso sijoittuu aikavälille 1.9.1945 - 31.12.1960. Koreassa olen käyttänyt hakusanoja “Korea” ja “war” samalla periaatteella, jota käytin Vietnamin sodassa, mutta olen lisännyt tarkasteltavien artikkelien määrää. Ennen sodan alkua ja sodan päätyttyä luin 20 hakukoneen esittämää artikkelia per vuosi per lehti.²⁰ Itse sodan aikaiselle (25.6.1950 - 27.7.1953) uutisoinnille näin lavea uutisoinnin tarkastelu ei toiminut, sillä artikkelit olisivat keskittyneet sodan suurimpiin tapahtumiin ja jättäneet tärkeitä lyhyen aikavälin kehityskulkuja huomiotta. Tämän vuoksi olen lukenut edellä mainitulta aikaväliltä 10 artikkelia per kuukausi per lehti tarkempien havaintojen esiin nostamiseksi.²¹ Yhdessä nämä kaksi aineistonkeruun metodia takaavat Korealle yhteensä yli 1500 artikkelin otannan.

Lopuksi tulee lähdeaineiston keruusta nostaa esille vielä muutama vinoumaksi potentiaalisesti mielletävä tekijä ja se, miten ne on otettu tutkimuksessa huomioon. Lähdeaineistojen rajauksessa käytetyt tarkastelujaksojen päätösajankohdat 31.12.1960/31.12.1980 ovat summittaisesti päätettyjä, eikä niillä ole mitään syvällisempää merkitystä sotien historian kannalta. Tämä ei kuitenkaan ole nähdäkseni tutkimuksen toteutuksen kannalta ongelma niiden toimiessa vähäisemmälle huomiolle jäävän sotien jälkeisen uutisoinnin päättäjänä, jottei

¹⁸ Aloittamalla tarkastelujakson vasta syyskuun alusta, rajaan pois toisen maailmansodan aiheuttaman uutisoinnin piikin, joka ei ole tutkimukseni kannalta relevantti.

¹⁹ Katson tämän relevanssijärjestyksen auttavan myös työn biasten minimoimisessa, sillä se poistaa tarpeen tutkijalta valita työhön sisällytettävät artikkelit, joihin ennakko-oletukset saattaisivat vaikuttaa.

²⁰ Ennen sodan alkua tarkastelujakso aikavälillä 1.9.1945-24.6.1950 ja sodan jälkeinen tarkastelujakso aikavälillä 28.7.1953-31.12.1960.

²¹ Kuten Vietnamin sodan kanssa, on Korean artikkelit luettu hakukoneen antamassa relevanssijärjestyksessä.

tutkimus venyisi sen kannalta epärelevanttiin uutisointiin. Molempien sotien kohdalla aikaikkuna on myös asetettu tarpeeksi suureksi, jotta uutisoinnissa voidaan nähdä sen suunnan muutoksia sodan jälkeisessä ilmapiirissä. Suurempaa kritiikkiä voitaisiin osoittaa Vietnamin ja Korean sotien välisestä aineistollisesta epätasapainosta Korean saadessa lähes kolme kertaa enemmän artikkeleja aineistokseen. Tässä määrittävinä tekijöinä toimivat niin tutkimuksen laajuus kuin Vietnamin sodan luonne. Korean kaltainen yksityiskohtainen tarkastelu Vietnamin sodasta veisi työn huomattavasti maisteritutkielmaa laajemmaksi eikä kaikkia esille nousevia havaintoja olisi mahdollista tuoda työssä esille. Vastaavasti Vietnamin sodan määrä tarkasteltuja artikkeleita kaventaisi Korean sotaa koskevat havainnot, joita tässä tutkimuksessa pyritään tuomaan esiin, hyvin yleiselle tasolle. Myös Vietnamin sodan luonne antaa tässä suhteessa anteeksi laveamman tarkastelun, kun omien havaintojeni mukaan lehdistössä tapahtuneet kehitykset tapahtuivat huomattavasti hitaammin kuin Korean konfliktissa. Koen täten keräämäni aineiston tarjoavan tarpeeksi laajan otannan komparatiivisen tutkimuksen toteuttamiseen ja yleisen lehdistönarratiivin tason havaintojen esille nostamiseen.

1.3. Aikaisempi tutkimus

Niin Korean kuin Vietnamin sotaa koskeva tutkimuskenttä on laaja kirjallisuuden vaihdellessa hyvin yleisen tason teoksista, kuten David Andersonin *The Columbia guide to the Vietnam War*, todella tarkasti sotien tapahtumia purkaviin teoksiin, kuten William Stueckin *The Korean War: an international history*. Sama pätee lehdistön historiallista roolia kartoittavaan tutkimukseen, josta esimerkkinä voidaan mainita Clarence Wyattin *Paper Soldiers: The American Press and the Vietnam War*. En siis suinkaan ole ensimmäinen enkä viimeinen, joka tuo esille Korean ja Vietnamin välistä vertailua akateemisessa tutkimuksessa. Tutkimukseni kannalta relevanttia lehdistönäkökulmaa on kuitenkin tarkasteltu hyvin vähän, ainakin komparatiivisten metodien kautta. Modernia lehdistötutkimusta on tehty lähinnä Pohjois-Korean ydinaseohjelmaa koskevasta diskurssista.²² Itse konfliktien ajalta nostaisin omaa työtäni lähimmäs yhdysvaltalaisen sotilaiden Vietnamissa pyörittämien lehtien toimintaa koskevan Chad Painterin ja Patrick Ferruccin artikkelin, sekä Ann Whiten *The Wall Street Journalin* toimittaja Vermont Roysterin merkitystä Vietnamin sodan

²² Esimerkiksi Liang 2020 ja Kim 2014.

mielipiteen muutoksessa käsittelevän lyhyen artikkelin.²³ Itse sotia koskeva vertailu jää kuitenkin tutkimuskentällä vähäiseksi, etenkin lehdistön näkökulmasta toteutettuna. Tämä antaa omalle työlleni hyvän sijan tutkimuskentällä niin potentiaalisesti uutta tietoa tarjoavana kuin tulevaa tutkimusta pohjustavana työnä.

Totta kai työni kannalta relevanttia aikaisempaa tutkimusta edustaa myös oma kandidaatintyöni, joka toimii tämän työn pohjana ja inspiraationa.²⁴ Työssäni toin esille *The New York Times*issa ja *The Wall Street Journal*issa tapahtuneen mielipiteen muutoksen Vietnamin sodan edetessä. Tämä muutos kiteytyi *The Vietnam problem* -käsitteen merkityksen muuttumiseen sodan aikana osana *Timesin* ja *Journalin* uutisointia. Tulen käsittelemään tämän termin kehitystä myöhemmin tässä tutkimuksessa, joten sen syvällisempään käsittelyyn ei vielä tässä ole tarvetta.

1.4. Metodologia

Tutkimukseni metodologia ei perustu mihinkään yksittäiseen teoriakokonaisuuteen tai malliin, vaan on koottu useamman eri tutkimusalan menetelmistä vastaamaan tämän työn tarpeita. Tässä alaluvussa avaan sitä, mistä tämä teoreettinen viitekehys koostuu, mitä terminologiaa sen käyttö minulta edellyttää ja miten se vaikuttaa työn lopulliseen rakenteeseen.

1.4.1. Teoreettinen viitekehys

Metodologiani on rakentunut komparatiivisen historian tutkimuksen, narratologian, diskurssinanalyysin ja käsitehistorian kenttien varaan. Tutkimuksen makrotason luonteesta johtuen mikään näistä kentistä ei kuitenkaan nouse toista tärkeämmäksi, vaan ne täydentävät toisiaan. Tämän metodologian tavoitteena on luoda aineistona irralliseksi ja hajanaiseksi jäävistä *Timesin* ja *Journalin* artikkeleista kattava sekä informatiivinen makrotason vertailu kahden sodan uutisoinnin muutoksista.

Näen prosessin alkavan artikkeleihin kohdistettavasta pintatason diskurssi/lähilukuanalyysistä, joka keskittyy artikkelista artikkeliin kehittyvien muutosten havainnoitiin pitkällä aikavälillä. Tavoitteenani ei tässä ole tehdä hyvin yksityiskohtaista sana sanalta toteutettavaa diskurssianalyysiä jokaisen artikkelin

²³ Painter & Fettuccine 2019 ja White 2014.

²⁴ Mäkinen 2015.

kohdalla.²⁵ Vaikka tällainen työ varmasti tarjoaisi mielenkiintoisia havaintoja aineistosta, jäisi se tässä tutkimuksessa pääasiassa käyttämättä fokuksen ollessa makrotasolla tapahtuvissa uutisoinnin muutoksissa. Tässä vaiheessa on kuitenkin vielä mahdollista kirjata ylös toistuvia diskursseja ja niissä tapahtuvia muutoksia käyttäen diskurssianalyysiä. Tavoitteena on muodostaa hieman Lebovianin tapaa myötäillen yksittäisistä pienemmistä diskursseista yksi suurempi narratiivi, jossa voidaan helpommin havainnoida yleisellä tasolla tapahtuvia muutoksia.²⁶ Kyseinen tapa tuo riskin oman henkilökohtaisen biakseni vaikutuksesta muodostettavaan narratiiviin, mutta olen pyrkinyt minimoimaan tämän mahdollisuuden tarpeeksi suurella artikkelien otannalla. Tarpeeksi monen artikkelin osoittaessa kehitystä tiettyyn suuntaan, ei esille nostettava havainto jää pelkän tutkijan tulkinnan varaan. Tällä metodilla on mahdollista muodostaa molemmista konflikteista *Timesin* ja *Journalin* näkökulmasta kerrottu lehdistönarratiivi. Normaalista narratiivista poiketen on tämä "pseudonarratiivi" aina hieman anakronistinen, sillä artikkeleita kirjoittaneet journalistit eivät ole voineet tietää konfliktien tulevista tapahtumista.²⁷ Näen tämän välttämättömänä lähestymistapana, jotta saadaan muodostettua kaksi vertailtavaa narratiivista ja päästään tarkastelemaan lehdistön uutisoinnista pitkällä aikavälillä tapahtuneita muutoksia.

Vertaileva tutkimus toimii teoreettisen viitekehitykseni viimeisenä kerroksena, joka mahdollistaa narratiiveista nousevien kehityskulkujen toisiinsa vertaamisen ja esille nostamisen. Tutkimukseni ei toimi sellaisenaan millään yksittäisellä komparatiivisen tutkimuksen kentällä, mutta katson sen olevan lähinnä monitapaustutkimusta. Useiden väestöryhmien sijasta vertailtavana ovat kahden lehden kahdesta eri konfliktista muodostamat pitkän aikavälin narratiivit. Tämän tutkimustavan tavoitteena on juuri laajojen havaintojen tekeminen ja niiden tulkitseminen.²⁸ Uskon vertailevan tutkimuksen tarjoavan vastauksen ensimmäiseen tutkimuskysymykseen, mutta koen toisen kysymyksen tarvitsevan tuekseen vielä yhtä tutkimuskenttää.²⁹

²⁵ Esimerkiksi diskurssipartikkelien analysoiminen. Tannen ym. 2015, 225.

²⁶ Tannen ym. 2015, 157.

²⁷ En kuitenkaan pidä tutkimuksen kannalta mielekkääksi tuon narratiivin luonteen tarkempaa analysoimista, sillä sen funktiona on vain mahdollistaa komparatiivinen tutkimus konflikteja koskeneesta uutisoinnista pitkällä aikavälillä. Työni kannalta kyseinen pseudonarratiivi on riittävän lähellä luonnollisesti muodostunutta ja rajattua narratiivista. Hühn 2009, 314-415.

²⁸ Shekedi 2005, 24.

²⁹ Työni muoto ja laajuus eivät myöskään anna myöten tapaustutkimuksen mukaista tarkempaa vertailua ja analyysiä. Lange 2013, 4.

Ottamalla tutkimukseni lopulla käsitehistorian metodeja osaksi analyysiäni, pyrin tarjoamaan toiselle tutkimuskysymykselle paremman vastauksen ja syventämään muuten pintapuoliseksi jäävää makrotason analyysiä. Tarkastelemalla, mitkä termit ja ajatukset kokivat narratiivien kehittyessä muutoksia, on minun mahdollista tuoda esille muuten aineistoani huomattavasti yksityiskohtaisempia havaintoja ja tuottaa parempi vastaus molempiin tutkimuskysymyksiin. Erityisesti keskityn havaitsemiini muutoksiin käsitteiden merkitysten muutoksissa konfliktien edetessä. Tämä on hyvin lähellä Kosellekin tapaa tulkita käsitteitä erottamattomana osana niiden historiallista kontekstia, joka on jatkuvassa muutoksessa.³⁰

1.4.2. Terminologia

Koska tutkimukseni metodologia ei seuraa suoraan mitään valmista teoreettista mallia, olen joutunut esittämään sitä tehdessäni muutaman tarkennusta vaativan termin. Tässä alaluvussa avaan näiden ilmausten tarkoitusta ja käyttöä tämän työn osalta. Avattavia termejä ovat kollektiiviset lehdistönarratiivit, tarkastelujakso, sekä suoraan englannin kielestä nostetut lainaukset.

Kollektiivinen lehdistönarratiivi on työni kannalta keskeinen käsite, jolla viitataan Korean ja Vietnamin sodista kertovaan pitkän aikavälin uutisointiin sekä sen muutokseen. Kun sotia tarkastellaan pitkällä aikavälillä yksittäisiä artikkeleja suurempina kokonaisuuksina, on nähdäkseni parempaa puhua muodostuvasta narratiivista kuin käyttää termejä kuten uutisointi, jotka ovat hyvin ajallisesti spesifejä. Kollektiivinen lehdistönarratiivi saadaan muodostettua kun tarkastellaan *Timesin* ja *Journalin* omia pitkän aikavälin uutisoinnista nousevia narratiiveja yhtenä kokonaisuutena, esimerkiksi Korean sodassa. Tämän termin muodostamisessa olen käyttänyt suoraan englanninkielisiä Oxford Learner's Dictionariesin määritelmiä sekä muiden esittämiä tulkintoja kollektiivisten narratiivien määrittämisestä. Termit "collective" ja "narrative" määritetään ryhmäksi ihmisiä tai asioita sekä tapahtumien kuvaukseksi tai tarinaksi.³¹ Näistä saatava collective narrative kuvaa useiden tapahtumien muodostamaa ajassa muuttuvaa kokonaisuutta. Tämä on hyvin linjassa muiden esitysten kanssa kollektiivisesta narratiivisesta yksilöiden individuaaleista

³⁰ Hampsher-Monk, Tilmans & van Vree 1998, 54-55 ja 81.

³¹ Oxford Learner's Dictionary, english, collective noun. Oxford Learner's Dictionary, english, narrative noun.

kokemuksista nousevana suurempana kokonaisuutena.³² Tämä narratiivi nousee esille artikkelien anakronistisen tarkastelun seurauksena, sillä ne suhteutetaan jatkumoon, josta artikkelin kirjoittajalla ei ole ollut tietoa. En kuitenkaan näe tätä ongelmana työn toteutuksen tai tulosten kannalta, sillä työn fokuksena on tämän uutisoinnin muutosten vertailu pitkällä aikavälillä eikä muista tapahtumista irrallisena yksittäisenä ajankohtana. Näen tällä määritelmällä kollektiivisten lehdistönarratiivien käsitteen olevan tarpeeksi selkeä työni tarpeisiin.

Toinen termi, joka vaatii selvennystä, on tarkastelujakso. Tällä viitataan käsittelykappaleitani rajaaviin aikajaksoihin, joissa toteutan suuren osan työni vertailusta ja tarkastelusta. Näiksi tarkastelujaksoiksi olen määritellyt kriisien muodostumisen, sotien syttymisen, sotien eskalaation, sotien de-eskalaation, sekä sotien jälkeisen uutisoinnin. Tulen avaamaan kappaleessa 1.4.3. tarkemmin sitä, millä perusteilla nämä jaksot ovat rajautuneet ajallisesti. Tärkeää tarkastelujaksojen kannalta on se, että pystyn niiden avulla vertailemaan sotien yhteneviä ja eriäviä kehityksen vaiheita keskenään ajallisesta epätasa-arvoisuudesta huolimatta.³³

Kolmantena haluan tuoda esille työssä esitettävät englanninkieliset termit ja lainaukset. Esitän termit kuten *The Vietnam problem* sekä artikkeleista nostamani lainaukset aina englannin kielellä, sillä uskon kääntämisen johtavan lainausten alkuperäisen merkityksen menettämiseen. Etenkin *The Vietnam problem* on käsitteenä hyvä esimerkki siitä, miten termin kääntäminen suomeksi johtaisi suurempiin ongelmiin kuin siitä saatava hyöty oikeuttaisi. Termi voitaisiin suomeksi kääntää usealla tavalla³⁴, mutta mikään niistä ei tarjoa samaa mahdollisuutta termin merkityksen muuolle kuin englanninkielinen termi. Näen saman ongelman nousevan esiin lainausten kanssa, joissa suomeksi kääntäminen aiheuttaisi tarpeetonta selittämistä ja selventämistä kirjoittajan oletetusta sanomasta, vieden tilaa niiden analysoinnilta. Uskon myös, ettei englannin kieli aiheuta ymmärtämisen osalta keskivertolukijalle yhtä suuria ongelmia kuin moni muu kieli voisi aiheuttaa.³⁵

³² Esimerkiksi Liikka 2003, 58-59, 101-102.

³³ Esimerkiksi sotien syttymistä käsittelevä tarkastelujakso on Vietnamin sodan osalta merkittävästi pidempi, kuin Korean sodan osalta. Erityisesti tässä tarkastelujaksojen välillä toteutettava vertailu helpottaa ja selkeyttää tutkijan työtä.

³⁴ Esimerkiksi: Vietnamin ongelma, Vietnam ongelmana ja tietysti mielessä myös vietnamilainen ongelma, kun otetaan huomioon termin lehdistössä kokema merkityksen muutos.

³⁵ Suomalaiset olivat vuonna 2020 EF EPLin (EF English Proficiency Indexin) mukaan maailman kolmanneksi parhaita englannin taitajia. EF EPI 2020.

1.4.3. Tutkimuksen rakenne

Ennen käsittelylukuja koen vielä tarpeelliseksi avata työssä käyttämäni jaottelua konfliktien eri vaiheille. Tämä jako on ollut välttämätöntä vertailun luomiseksi muutoin ajallisesti hyvin eri tavoin kehittyneille konflikteille. Olen jakanut alkuperäisaineistossa tarkastelemani ajanjaksot (Korea 1.9.1945 - 31.12.1960 ja Vietnam 1.9.1945 - 31.12.1980) viiteen eri vaiheeseen, joista käytän nimeä tarkastelujakso. Näitä jaksoja ovat: kriisien muodostuminen, jossa käsittelen lyhyesti sotia edeltävää uutisointia, sotien syttyminen, jossa käsittelen sotien alkua koskevaa uutisointia, sotien eskalaatio, joka kattaa narratiivin aina sotien rintamalinjojen jähmetymiseen saakka, sotien de-eskalaatio, joka kattaa sotien loppuvaiheet, sekä sotien jälkeinen uutisointi, jossa otan esille lyhyesti konflikteja seuranneet uutisoinnin muutokset. Kukin tarkastelujakso on jaettu omaan käsittelykappaleeseensa, joiden alussa taustoitin lyhyesti tarkastelujaksoa koskevat tapahtumat niin Korean kuin Vietnamin sodissa. Näen tarpeelliseksi tuoda esille tässä ne perusteet, joilla konfliktit on jaettu niiden tarkastelujaksoihin käsittelykappaleiden lukemisen selkeyttämiseksi. Tämä jaottelu ei myöskään ole aina aivan yksiselitteistä, joten haluan tuoda esille perusteet tekemilleni rajauksille.

Kriisien muodostumisen alku on molempien sotien osalta hyvin yksinkertaisesti rajattu. Olen asettanut 1.9.1945 tarkastelun alkupisteeksi, jotta voin rajata pois valtaosan toisen maailmansodan taisteluja koskevasta uutisoinnista, mutta saada samalla hyvän kuvan sodan jälkeisestä kumpaakin maata koskeneesta uutisoinnista. Koreassa tämän tarkastelujakson päätöksenä toimii 24.6.1950, joka on Pohjois-Korean suurhyökkäystä ja sodan virallista alkua edeltävä päivä. Vietnamin osalta olen valinnut tämän jakson loppuksi Indokiinan sodan päättäneen Geneven konferenssin viimeisen päivän, 20.7.1954.³⁶ Valintani eroaa tässä Vietnamin sodan yleisesti hyväksytystä aloituspäivästä, 1.11.1955, sillä halusin ottaa seuraavaan sotien syttymisen jaksoon mukaan myös konferenssia seurannutta sisällissotaa koskeneen uutisoinnin.

Sotien syttymisessä Korean tarkastelujakso rajautuu Pohjois-Korean yllätysyökkäyksen ja Yhdysvaltojen vastahyökkäyksen väliselle ajanjaksolle

³⁶ Anderson 2002, 29 ja 258.

25.6.1950 - 30.9.1950. Valitsin 30. syyskuuta 1950 päivän rajapyykiksi, sillä tällöin Yhdysvaltojen oli tehtävä päätös siitä, ylittääkö 38. leveyspiiri ja siirtyä sodan eskalointiin pelkästä Etelä-Korean puolustamisesta.³⁷ Vietnamissa tämä raja ei ole yhtä selvä tarkastelujakson ulottuessa Geneven konferenssin päätöksestä 21.7.1954 aina John F. Kennedyn voittoon Yhdysvaltain presidentinvaaleissa 8.11.1960.³⁸

Kaksi viimeistä itse sotien aikaa koskevaa tarkastelujaksoa rajautuvat edellisiin verrattuna hyvin yksiselitteisesti rauhanneuvottelujen alkua rajapyykinä käyttäen. Sotien eskalaatio kattaa Koreassa aikajakson 38. leveyspiirin ylityksestä 1.10.1950 aina rauhanneuvottelujen alkamiseen ja rintamalinjojen verrattaiseen rauhoittumiseen 9.7.1951 ennen rauhanneuvottelujen alkua.³⁹ Nämä ovat yksiselitteisiä rajauksia sodan siirtyessä tästä eteenpäin hiljaisempaan ja pääasiassa poliittisesta kädenväännöstä riippuneeseen rauhanneuvottelujen kierteeseen. Vietnamissa tämä jakso asettuu 9.11.1960 alkaneesta John F. Kennedyn vaalivoittoa seuranneesta ajasta Pariisin rauhanneuvottelujen alkua edeltäneeseen päivään 9.5.1968. Päivämäärät rajaavat hyvin sisäänsä Yhdysvaltojen merkittävimmän sodan eskalaation, ja rauhanneuvottelujen aloittaminen osoitti Yhdysvaltojen halua päättää pitkä konflikti. Sotien de-eskalaation tarkastelujakso rajautuu Korean osalta rauhanneuvottelujen aloittamisesta 10.7.1951 sodan epävirallisesti päättäneen aselevon solmimiseen 27.7.1953.⁴⁰ Vietnamissa jakson rajoina toimivat 10.5.1968 aloitetut Pariisin rauhanneuvottelut ja 30.4.1975 sodan päättänyt Saigonin "kaatuminen".⁴¹

Viimeiset tarkastelujaksot ovat sotien jälkeistä uutisointia lyhyesti avaavia ja ne rajautuvat sotien lopusta eteenpäin. Koreassa tämä jakso on asetettu ajanjaksolle 28.7.1953 - 31.12.1960 ja Vietnamissa vastaava jakso on aikavälillä 1.5.1975 - 31.12.1980. Korean pidempi jakso on tietoinen valinta, sen antaessa minun perehtyä

³⁷ Stueck 1997, 94.

³⁸ Asetan sodan eskalaation alkamaan Kennedyn virkakaudella, enkä yksittäisestä tapahtumasta, kuten Tonkinlahden välikohtauksesta, sillä lehdistön kiinnostus sodasta kiihtyi merkittävästi jo hänen valintansa jälkeen. Tämä muutos lehdistön uutisoinnissa on nähtävissä selvänä kasvuna artikkelien määrässä vuodesta 1960 eteenpäin (Kts. Liitteet 3 ja 4.). Eskalaatio ei suinkaan alkanut heti virkakauden alusta, vaan vasta hieman myöhemmin. (Anderson 2002, 37-39.) Yksinkertaisuuden vuoksi olen kuitenkin valinnut tähän rajapyykiksi Kennedyn valinnan Yhdysvaltain presidentiksi.

³⁹ Stueck 1997, 94 ja 221.

⁴⁰ Stueck 1997, 221 ja 341.

⁴¹ Pribbenow 2021 ja Anderson 2002, 77.

Koreasta tapahtuneeseen uutisointiin Vietnamin sodan eskaloituessa. Koreaa koskevan uutisoinnin voidaan nähdä jo pudonneen tässä vaiheessa sotaa edeltävälle tasolle, mutta Vietnam oli yhä esillä useammin kuin ennen konfliktin syttymistä.⁴² Molemmat valtiot ovat kuitenkin siirtyneet sodan jälkeisen uutisoinnin vaiheeseen uutisoinnin määrän pudotessa vuosi vuodelta rauhansopimusten allekirjoittamisen jälkeen.

Tarkastelujaksojen ei ole tarkoitus olla täysin yksiselitteisiä, vaan tarjota mielekäs pohja vertailun toteutukselle. Näitä edellä mainittuja käsittelylukuja seuraa vielä yksi luku, jossa pyrin kokoamaan yhteen näitä tarkastelujaksoja ylittäviä muutoksia ja havaintoja. Pyrin tällä poistamaan mahdollisuuden siitä, että keinotekoinen rajaukseni erilaisiin jaksoihin toisi työhön vinouman, joka jättäisi tietyt kehityskulut huomiotta. Näin saan tuotua työhön vielä makrotasolle jäävää ja tarkastelujaksot ylittävää havainnointia.

⁴² Kts. Liite 2.

2. Kriisien muodostuminen

Tässä luvussa avaan lyhyesti Koreasta ja Vietnamista ennen niitä koetelleita sotia julkaistun uutisoinnin luonnetta ja kehitystä. Sotien syttymistä edeltävä tilanne oli maiden välillä hyvin erilainen. Syyskuusta 1945 aina kesäkuuhun 1950 ulottuvalla jaksolla Koreassa jo itänyt poliittinen polarisaatio tulisi kärjistymään äärimmilleen⁴³, mutta sen potentiaaliset seuraamukset jäisivät monelta lähes täysin huomiotta. Toisen maailmansodan lopulla Korea oli jaettu kahteen miehitysvyöhykkeeseen, kun sitä miehittäneet japanilaiset joukot olivat kukistuneet.⁴⁴ Maa oli jaettu 38. leveyspiirin kohdalta Neuvostoliiton miehittämään pohjoiseen ja Yhdysvaltojen miehittämään etelään. Keväällä 1946 osapuolet alkoivat neuvotella maan yhdistämisestä, mutta neuvottelut kariutuivat oikeisto-vasemmisto polarisoituneen politiikan vuoksi.⁴⁵ Epäonnistuneet neuvottelut kärjistyivät lopulta Korean tasavallan perustamiseen Etelä-Koreassa ja Korean demokraattisen kansantasavallan perustamiseen Pohjois-Koreassa loppuvuodesta 1948.⁴⁶ Koreoiden välit jatkoivat välirikon seurauksena kiristymistään, mutta Yhdysvalloissa ei vielä tammikuussa 1950 uskottu sodan mahdollisuuteen Koreassa.⁴⁷

Vietnam seurasi hyvin erilaista tietä toisen maailmansodan päätyttyä. Syyskuusta 1945 Genevessä 1954 pidettyyn konferenssiin kestäneellä jaksolla Vietnam ajautui yhdessä naapureidensa Kambodžan ja Laosin kanssa sotaan siirtomaaisäntäänsä Ranskaa vastaan ja joutui Korean tavoin jaetuksi. Ranskan Indokiina oli japanilaismiehityksestä vapauduttuaan kehittänyt voimakkaita nationalistisia liikkeitä, jotka Ranska yritti tukahduttaa aseellisesti. Yksi näistä liikkeistä oli kommunistiseen ideologiaan suuntautuneen Ho Tši Minhin johtama Viet Minh -vapautusliike, jonka tavoitteena oli itsenäinen ja yhtenäinen Vietnamin valtio. Vuosina 1946 - 1954 käydyssä Indokiinan sodassa Vietnam, Kambodža ja Laos onnistuivat sissisodan avulla uuvuttamaan brittien tukemat ranskalaisjoukot. Ranska pakotettiin lopulta myöntämään tappionsa ja vetäytymään Indokiinasta osana huhtikuusta heinäkuuhun 1954 järjestettyä Geneven konferenssia. Osana konferenssia Vietnam jaettiin 17. leveyspiiriä pitkin Pohjois- ja Etelä-Vietnamin alueisiin, joiden yhdistämisestä oli

⁴³ Stueck 1997, 14-15.

⁴⁴ Stueck 1997, 19-21.

⁴⁵ Stueck 1997, 22-23.

⁴⁶ Stueck 1997, 27.

⁴⁷ Stueck 1997, 30.

määrä äänestää uudelleen vuonna 1956. Pohjois-Vietnam annettiin Ho Tši Minhin ja Viet Minhin hallittavaksi, kun etelää puolestaan hallitsi yhä Ranskan siirtomaavallan aikainen keisari Bảo Đại.

Lehdistön osalta sotien syttymistä edeltävää aikaa määritti erityisesti uutisoinnin vähäisyys verrattuna itse sotiin tai niitä seuranneeseen aikaan.⁴⁸ Poikkeuksia tässä yhdenmukaisessa niukkuudessa olivat Korean osalta toista maailmansotaa seurannut uutisointi aina vuoden 1946 alkupuolelle sekä muutoin hiljaisesta uutisvuodesta 1948 esille nouseva toukokuun uutisoinnin piikki.⁴⁹ Toukokuun piikki oli seurausta Koreoiden välejä kiristäneestä Etelä-Koreassa järjestetystä kansanäänestyksestä kansalliskokouksen muodostamiseksi.⁵⁰ Vietnamissa puolestaan Korean sodan syttyminen aiheutti piikin vuoden 1950 uutisoinnissa, minkä lisäksi Geneven konferenssi ja Indokiinan sodan loppu loivat uutisoinnin piikin vuoden 1954 molemmin puolin. Yleisesti tarkastelujaksoa kuitenkin määritti artikkelien vähäisyys ja keskittyminen muutamiin tärkeimpiin tapahtumiin. Vaikka maista tapahtunut uutisointi oli muutoinkin tuleviin vuosiin verrattuna niukkaa, rajasi "war" hakusana näitä artikkeleja entisestään. Tämä vaikutus tulee parhaimmin esille vuoden 1950 Vietnamin sotaa koskevassa uutisoinnissa, joka koki merkittävän kasvun heti kun maan tilannetta alettiin kuvailla oikeana sotana.⁵¹

Myös maiden kollektiivisten lehdistönarratiivien kannalta olennaisimmat kehityskulut olivat tällä tarkastelujaksolla pitkälti uutisoinnin määrään linkittyneitä. Vähäisen uutisoinnin vuoksi maiden tulevaisuutta koskeneet uhkakuvat sekoittuivat hyvin arkisen, usein talousorientoituneen, uutisoinnin sekaan. Tämä oli erittäin näkyvää Koreassa, jossa pohjoisen ja etelän väliset jännitteet sekoittuivat yhteen arjen kanssa konfliktia edeltävässä uutisoinnissa. Uutisotsikot kuten "*Art of West in Korea*" ja "*U. N. Extends life of Korea Mission*" ilmestyivät vain reilun kuukauden erolla toisistaan, osoittaen maan tilanteen olleen lehdistössä jatkuvan muutoksen alaisena.⁵² Koreassa esiintyneet jännitteet olivat myös huomattavasti

⁴⁸ Kts. Liitteet 1 ja 3. Muutamaa poikkeusta lukuunottamatta uutisointi on hyvin vähäistä ennen sotien syttymis tarkastelujakson alkua (Koreassa kesäkuusta 1950 eteenpäin ja Vietnamissa 1954 eteenpäin).

⁴⁹ Kts. Liite 1.

⁵⁰ Stueck 1997, 26-27.

⁵¹ Durdin, Tillman. (16.10.1950). A full scale war is seen in Vietnam. *The New York Times*, s. 6.

⁵² Jacoby, Rolf. (27.11.1949). Art of West Korea. *The New York Times*, s. X7. ja Rosenthal, A. M. (22.10.1949). U. N. Extends life of Korea Mission. *The New York Times*, s. 6.

polarisoituneempia kuin Vietnamissa, uutisten tuodessa esille Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton välien kiristymistä. Narratiivi keskittyi kuitenkin tässä vaiheessa vielä pääasiassa maan poliittisiin ja taloudellisiin ongelmiin eikä esimerkiksi seuraavalla tarkastelujaksolla esille tulevia maailmanrauhaa vaarantavia uhkakuvia vielä esiintynyt.

[William Henry Chamberlainin kommentaari *Journalissa* syyskuulta 1947]
*“Soviet-American discussions about Korea are deadlocked, like many other aspects of negotiation between the two countries. It would be helpful if some of the natural economic ties between Korea and Japan could be restored.”*⁵³

[John Starr Kimin kirje *Timesille* lokakuulta 1949] *“According to the report of the United Nations Commission on Korea, the prospect of unification between the North and the South Korea is becoming “more and more remote”; -- The predominant tone of this report is a disheartening one, and the picture dark and dismal.”*⁵⁴

Chamberlainin kommentaari ja Kimin kirje tuovat esille niin Korean sodan uutisoinnin kannalta tärkeän kehityslinjan alun kuin myös tällä tarkastelujaksolla sen Vietnamista ratkaisevasti erottaneen piirteen. Mitä pidemmälle 1940-luvulla edettiin, sitä enemmän lehdistö alkoi nostaa esiin kysymyksiä Korean valtion tulevaisuudesta ja yhdistämisestä. Kun Pohjois- ja Etelä-Korean yhdistymisen mahdollisuus alkoi vaikuttaa kaukaisemmalta, siirtyivät nämä kysymykset käsittelemään Yhdysvaltojen aikeita ja tavoitteita Etelä-Korean jaloilleen nostamiseksi pohjoisesta erillisenä ja itsenäisenä valtiona. Tämä retoriikka joutui kuitenkin muuttumaan sodan syttyessä ja lehdistön siirtyessä kyseenalaistamaan Yhdysvaltojen tavoitteita ja metodeja Korean sodan voittamiseksi. Tämän kehityksen varhainen alkua tuo kuitenkin jo esille Koreaa Vietnamista tässä vaiheessa ratkaisevasti erottaneen piirteen: Yhdysvaltojen merkittävästi tiiviimmän osallisuuden maan asioihin.

Vietnam ei saanut lehdistössä osakseen vastaavaa huomiota juurikin Yhdysvaltojen näennäisen etäisyyden vuoksi. Artikkeleissa maata tarkasteltiin yleensä Koreasta poiketen ilman havaittavaa Yhdysvaltojen osallisuutta hyvin ulkopuolisesta näkökulmasta. Koska Yhdysvalloilla ei ollut merkittävää osallisuutta maassa tapahtuvaan taisteluun, ei lehdistö myöskään juuri nostanut Vietnamista esille alueen

⁵³ Chamberlain, William Henry. (4.9.1947). Our Far Eastern Triangle. *The Wall Street Journal*, s. 4.

⁵⁴ Kim, John Starr. (1.10.1949). To Ease Korea's Problem. *The New York Times*, s. 12.

vakautta vaarantavia uhkakuvia. Tämä ulkopuolinen tarkastelu nosti kuitenkin esille mielenkiintoisen sävyn vapaustaistelua Ranskaa vastaan johtaneen Ho Chi Minhin ideologiaa koskeneissa artikkeleissa.

[Ote Ho Chi Minhin visiota käsitelleestä *Timesin* kesäkuun 1946 artikkelista.] “A communist who learned Marxist doctrines while a laborer in Hong Kong, Mr. Ho said that he did not want this country go Communist now. “Maybe in fifty years , but not now,” he said.”⁵⁵

[Ote *Timesin* toukokuun 1948 artikkelista koskien Ho Chi Minhin poliittista linjaa.] “This differentiation seemed to be aimed at the forces of Ho Chi Minh, who have been called Communists by the French but who, on their part, insist they have no connection with Moscow.”⁵⁶

[Lainaus *Timesille* heinäkuussa 1948 Vietnamin ja Amerikan ystävyysjärjestöltä ohjatusta kirjeestä.] “-- as soon as he formed the Government he made a statement to the foreign press: “I was a Communist before, I am no longer one.--”⁵⁷

Ilman suoraa antagonistista suhdetta Ho Chi Minhiin, nostettiin hänen aatteensa usein esille positiivisemmassa valossa kuin Koreassa rajan toisella puolella toimineiden Neuvostoliiton edustajien kanssa. Tämä lähes sympaattinen sävy katosi Yhdysvaltojen osallisuuden kasvaessa ja 1954 *Journal* uutisoikin Ho Chi Minhistä jo kuvauksella “--the gaunt and vily Communist leader--”.⁵⁸ Tämä kohtelu tuo esille Vietnamin uutisoinnin kannalta tarkastelujakson tärkeimmän vedenjakajan eli Yhdysvaltojen liittymisen mukaan Indokiinan sotaan taloudellisena tukijana vuonna 1950.⁵⁹ Ranska pysyi yhä tämän taitteen jälkeen uutisoinnin pääasiallisena toimijana, mutta maininnat Yhdysvaltojen tarjoamasta avusta alkoivat kasvaa kohti 1950-luvun puoliväliä ja sodan loppua. Se, että maata koskeva uutisointi oli yhä verrattain vähäistä, toi esille Koreaan verrattuna eron konfliktiin kohdistetussa kritiikissä. Oletettavasti Yhdysvaltojen tukijan roolin vuoksi lehdistö ei nostanut esille yhtä paljon kysymyksiä tai kritiikkiä kuin samaan aikaan käydystä ja aktiivisempaa

⁵⁵ “By Wireless”. (6.6.1946). Indo-China wants ‘50-50’ with France. *The New York Times*, s. 4.

⁵⁶ (Koskien presidentti Nguyen Xuanin virkaanastujaispuheessa tekemää kommenttia kommunistien kanssa neuvottelemisesta). -. (21.5.1948). Pro-Paris President Named in Indo-China. *The New York Times*, s. 5.

⁵⁷ Vangly, Anthony D. (28.7.1948). Democracy in Vietnam. *The New York Times*, s. 22.

⁵⁸ Kurzman, Dan. (30.4.1945). War for Minds. *The Wall Street Journal*, s. 6.

⁵⁹ Anderson 2002, 27.

osanottoa edellyttäneestä Korean sodasta. Tämä ero tuli parhaiten esille maiden tukemisesta puhuttaessa. Koreasta haluttiin ennen sodan syttymistä luoda malli kommunismin vastaiselle taistelulle Aasiassa eikä sinne tarjottavaa apua tulaisi katkaisemaan, toisi tulevaisuus mitä tahansa.

[Ote presidentti Trumanin *Timesissa* heinäkuussa 1949 julkaistusta puheesta kongressille] “--the Korean Republic, by demonstrating the success and tenacity of democracy in resisting communism, will stand as a beacon to the people of Northern Asia in resisting the control of the communist forces which have overrun them. -- we will not fail to provide the aid which is so essential to Korea at this critical time.”⁶⁰

Vietnamissa puolestaan oli tämä diskurssi ottanut ennen Geneven konferenssia lähes päinvastaisen muodon, esittäen ettei Yhdysvalloilla juurikaan ollut enää syytä tukea Ranskan epäonnistunutta yritystä pitää kiinni entisestä siirtomaastaan.

[Lainaus *Journalin* heinäkuussa 1954 julkaistusta nimettömästä kolumnista.] “The Indo-China War was no Korea. Viet Nam was not invaded and its people never appealed to the United States for deliverance from their own Communists who posed as nationalists; the majority of the people support the Communists. If there was moral justification for our intervention in Korea, it was absent in Indo-China.”⁶¹

Omana oletukseni on, että Vietnamista ei vielä tässä vaiheessa nähty lehdistössä tarpeelliseksi ajaa aggressiivista kommunismin vastaista politiikkaa kahdesta syystä. Ainakin lehdistön silmin Ho Chi Minh oli yhä jokseenkin erillinen toimija Kremlinistä tai Kiinasta, vaikka osana hänen mustamaalaamistaan hänet olikin leimattu samaan leiriin muiden kommunistien kanssa. Toiseksi Vietnam jaettiin kahteen osaan, joiden oli määrä äänestää 1956 yhdistymisestään. Näistä osista etelä oli ainakin vielä Geneven konferenssin päättyessä ja tämän tarkastelujakson loppuessa nimellisesti demokraattinen.

Lopuksi on vielä tuotava YK:n rooli lyhyesti esille Korean sodan uutisointia Vietnamista edelleen erottaneena tekijänä. Järjestön rooli Koreassa muistutti edellä avattua Yhdysvaltojen lähes ulkopuolisen tarkkailijan asemaa Vietnamissa. Yhdysvallat ja Neuvostoliitto kritisoivat toistensa toimintaa Koreassa hyvin usein ja

⁶⁰ -. (28.7.1948). Text of the President's Message to Congress on Korea. *The New York Times*, s. 6.

⁶¹ -. (2.7.1954). End of War. *The Wall Street Journal*, s. 4.

julkisesti, mikä tuli sotaa edeltävissä artikkeleissa helposti esille.⁶² Tähän välien kiristymiseen YK tarttui usein, esittäen kuinka Korean tulevaisuuden kannalta kahden suurvallan tulisi asettaa omat etunsa sivuun.

[Ote *Timesin* syyskuun 1949 artikkelista.] “—Korea’s troubles were caused by the “world-wide antagonism” between the United States and the Soviet Union. Unless both countries tried to reach agreement on Korea, no progress toward unification could be made--”⁶³

YK tuleekin Koreaa koskevassa uutisoinnissa yhtä usein esille kuin Ranska Vietnamia koskeneessa materiaalissa. Järjestö rikkoo muutoin hyvin polarisoituneeksi muodostuvaa Korean uutisointia, jossa USA-Neuvostoliitto antagonismi kiihtyi, mitä lähemmäs sotaa päästiin. Kuitenkaan, muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta, sotaan Koreassa ei vielä kesäkuussa 1950 uskottu tai sitä ei ainakaan tuotu lehdistössä esille.⁶⁴

Sotia edeltävää uutisointia yhdistävänä tekijänä Korean ja Vietnamin välillä oli uutisoinnin niukkuus, mutta niiden väliset erot kumpusivat pääasiassa Yhdysvaltojen osallisuudesta maiden tapahtumiin. Yhdysvaltojen ollessa huomattavasti tiivimmässä yhteistyössä Korean kanssa, olivat maasta nousevat uhkakuvat myös konkreettisempia. Vietnamia koskenut uutisointi puolestaan jää etäiseksi ja hyvin puolueettomaksi Geneven konferenssia ympäröiviä vuosia lukuun ottamatta. Geneven konferenssin aikainen uutisointi osoitti lehdistön mielenkiinnon Vietnamia kohtaan muuttuvan heti Yhdysvaltojen osallisuuden kasvaessa.

⁶² Esim. Rosenthal, A. M. (5.11.1947). Soviet Charges U.S. With Terror Rule in Southern Korea. *The New York Times*, s. 1, jossa Yhdysvallat ja Neuvostoliitto kiistelevät Korean hallintomuodoista YK:ssa.

⁶³ -. (9.9.1949). U.N. Body, Fearing Civil War In Korea, Criticizes 2 sides. *The New York Times*, s. 1.

⁶⁴ Yhtenä esimerkkinä huolesta Korean sotilaallista tilannetta kohtaan voidaan esittää “U.S. Military Aid for Korea Is Urged in Warning Against Communist Menace” artikkeli, jossa esitetään kommunistien valtaavan koko Korean, ellei etelän armeijaa vahvisteta. -. (30.6.1949). U.S. Military Aid for Korea Is Urged in Warning Against Communist Menace. *The Wall Street Journal*, s. 9.

3. Sotien syttyminen

Tässä luvussa käyn läpi molempien konfliktien syttymistä koskevan uutisoinnin piirteitä, sekä nostan esille niiden välillä vallinneita merkittäviä eroja. Tällä tarkastelujaksolla maat siirtyivät poliittisesta jännitteestä, sekä ainakin jossain määrin kestäväksi uskotusta rauhasta, aktiiviseen sotatilaan ja aseelliseen yhteenottoon. Tämä prosessi ei kuitenkaan tapahtunut molemmissa maissa samalla tavalla tai yhtä nopeasti. Korean niemimaalla Pohjois-Korea toteutti 25.6.1950 yllätyshyökkäyksen 38. leveyspiirin yli vastoin kaikkia Yhdysvaltojen odotuksia.⁶⁵ Maa siirtyi näin yhdessä yössä kestävästä pidetystä rauhasta aktiiviseen sotatilaan. YK:n tukemat Etelä-Korean joukot saivat pysäytettyä Pohjois-Korean joukkojen etenemisen heinäkuussa ja aloittivat syyskuussa oman vastaoffensiivinsa, jonka tarkoituksena oli puskea rintama takaisin 38. leveyspiirille.⁶⁶ Taitteen sodan alun ja sodan eskaloinnin välillä voidaankin näin nähdä olleen Yhdysvaltojen päätöksessä ylittää 38. leveyspiiri 1.10.1950 ja viedä sota Pohjois-Korean alueelle pelkän puolustamisen sijasta.⁶⁷

Vietnamin tilanne oli hyvin erilainen maan siirtyessä Geneven konferenssia seuranneeseen jaetun Vietnamin siirtymäkauteen, jonka oli määrä loppua 1956 järjestettävään kansanäänestykseen.⁶⁸ Yhdysvallat oli tukenut keisari Bảo Đạin pääministeriksi nimeämää Ngo Dinh Diemiä, joka ennen kansanäänestystä onnistui kaappaamaan vallan tuloksiltaan vilpillisissä vaaleissa.⁶⁹ Niin Yhdysvallat kuin Diem olivat nähneet, ettei heillä ollut mahdollisuutta voittaa huomattavasti suositumpaa Ho Chi Minhiä ja tämän kommunisteja vuoden 1956 äänestyksessä. Kansanäänestystä ei tästä syystä koskaan järjestetty Etelä-Vietnamissa, vaan maa jatkoi Diemin vallan alla ja Yhdysvaltojen tuella itsenäisenä.⁷⁰ Tyytymättömyyden kasvaessa maan tilanne kärjistyi epäviralliseksi sisällissodaksi, jossa pohjoisen aktivistit tekivät sissisodan keinoin iskuja maan eteläosiin. 60-luvulle tultaessa myös Etelä-Vietnamissa kehittyi *National Liberation Front* (NFL) nimeä kantanut organisaatio, joka pyrki häiritsemään hallinnon toimintaa kaikin keinoin.⁷¹ Yhdysvallat

⁶⁵ Stueck 1997, 30.

⁶⁶ Stueck 1997, 85.

⁶⁷ Stueck 1997, 87 ja 94.

⁶⁸ Anderson 2002, 29.

⁶⁹ Anderson 2002, 31-32.

⁷⁰ Anderson 2002, 32-33.

⁷¹ Anderson 2002, 34.

päätyi dominoefektin pelossa tukemaan Etelä-Vietnamin armeijan koulutusta ja varustelua, mutta amerikkalaiset joukot eivät vielä osallistuneet itse taisteluihin. Vasta John F. Kennedyn valinta Yhdysvaltojen presidentiksi tarkoitti muutosta maan asenteessa ja aktiivisemmän osuuden ottamista Vietnamin sisällissotaan.⁷²

Sotien syttyminen sai aikaiseksi maiden välille eroja niin uutisoinnin määrän kasvussa kuin sen sävyn muutoksessa. Siinä missä Koreassa on suhteellisen helppoa nähdä sodan alkuvaiheiden sekä sitä seuranneen eskalaatiovaiheen välinen raja, on Vietnamista huomattavasti hankalampaa määrittää yksiselitteisiä rajapyykkejä muulle kuin sodan lopulle. Kuten aiemmin sanottu, etenkin Kennedyn valinta presidentiksi on hieman epämääräinen rajapyykki, sillä Vietnamin sodan hidas eskalaatio alkoi vasta myöhemmin hänen virkakaudellaan.⁷³

Lähdeaineistosta merkittävimpana tekijänä tulee ensimmäisenä nostaa esille sotien syttymisen välinen eriarvoisuus niiden kestoilta. Korean tarkastelujaksot ovat paitsi huomattavasti Vietnamia lyhyempiä konfliktin syttymisen ja eskaloinnin osalta, ovat sen tapahtumat myös huomattavasti nopeamman temmon mukaan tapahtuvia.⁷⁴ Tämä kävi hyvin ilmi Pohjois-Korean nopean hyökkäyksen aiheuttamassa Koreaa käsitelleen uutisoinnin räjähdysmäisessä kasvussa kesäkuun lopulla 1950. Uutisoinnin radikaali kasvu loi selvän kontrastin Vietnamin hyvin hitaaseen siirtymiseen kohti aktiivista konfliktia, jossa Yhdysvallat olisi osallisena. Vietnamilaisten silmin sota oli tietysti aktiivisesti käynnissä, mutta *Timesin* ja *Journalin* ollessa yhdysvaltalaisia lehtiä, näkyisi Vietnam enemmän vasta Yhdysvaltojen osallisuuden kasvaessa.

Uutisoinnin mittava kasvu onkin Korean osalta helpoiten havainnollistettavissa alkuperäislähteissä esiintyneiden artikkelien lukumäärällisenä kasvuna, kun hakutuloksilla "Korea" ja "war" saatujen artikkelien määrä lisääntyi selvästi kesä-heinäkuun 1950 aikana.⁷⁵ Muutos on merkittävä jo lyhyellä kesäkuun tarkastelujaksolla, *Timesin* uutisoinnin kasvaessa viisinkertaiseksi kuun viimeiselle

⁷² Anderson 2002, 36.

⁷³ Eskalaatio ei suinkaan alkanut heti virkakauden alusta, vaan vasta hieman myöhemmin (Anderson 2002, s. 37-39.). Yksinkertaisuuden vuoksi olen kuitenkin valinnut tähän rajapyykiksi Kennedyn valinnan presidentiksi.

⁷⁴ Korean sota etenee nopeammin kuin Vietnam jopa konfliktin lyhyempi kesto huomioon otettaessa.

⁷⁵ Kts. Liite 1, uutisoinnin valtava kasvu kesäkuusta 1950 alkaen.

viikolle siirryttäessä.⁷⁶ Merkittävän tästä muutoksesta tekee se, että kyse ei myöskään ollut pelkästä sodan syttymisen aiheuttamasta "war" -hakutulosten kasvusta aineistossa, vaan jo pelkällä "Korea" hakusanalla voidaan havaita merkittävä Korean sodan uutisoinnin määrän kasvu. Tammikuusta kesäkuun 24. päivään 1950 ulottuvalla tarkastelualueella *Timesin* hakutulokset esittävät yhteensä 411 artikkelia ja *Journalin* 26 artikkelia.⁷⁷ Tarkasteluvälillä 25. kesäkuuta - 31. joulukuuta 1950 *Times* antaa hakutuloksissaan yhteensä 7747 artikkelia ja *Journal* 716 artikkelia.⁷⁸

Tämä osoittaa, että Korea nousi sodan syttyä molemmissa lehdissä esille huomattavasti useammin myös artikkeleissa, jotka eivät suoranaisesti käsitelleet tai maininneet sotaa. Vietnamia koskeneen uutisoinnin voidaan nähdä siirtyneen huomattavasti tätä hitaammin ja pidemmällä aikavälillä lehdistön huomion keskiöön, lähtien todella kasvamaan vasta Kennedyn virkakaudelta eteenpäin.⁷⁹ Tarkasteltavien artikkelien osalta tämä Korean ja Vietnamin välillä vallitseva ero tarkoittaa myös, että Korean sodassa suurin osa aiheesta julkaistuista artikkeleista ilmestyi aivan sodan alussa, uutisoinnin hidastuessa sodan loppupuolta kohden. Vietnamin valtaosa artikkeleista ilmaantui vasta vuodesta 1963 eteenpäin aina sodan loppuun saakka.⁸⁰ Tärkeimpänä huomiona tästä lehdistön eriävästä uutisoinnista voidaan nostaa esille sotien syttymisen välisten erojen vaikutus artikkelien sisältöön ja sävyyn. Korea siirtyi hyvin nopealla kehityksellä sotaa edeltävästä uutisoinnista ja sen tyypillisistä aiheista suoraan perinteisen sodankäynnin rintamatapahtumia kuvaaviin raportteihin. Vietnamin hidaskasvu puolestaan loi täysin eri ilmapiirin, jossa maan kiristyvää tilannetta käsiteltiin lehdistössä maan pikkuhiljaa siirtyessä lähemmäs sotaa.

⁷⁶ Kesäkuun alusta aina 24. päivään saakka saadaan käytetyillä hakusanoilla *Timesista* yhteensä 30 artikkelia. [*ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Index*, hakusanoilla "Korea" ja "war" aikaväliltä 1.6.-24.6.1950.] Paljon lyhyemmällä 25. päivästä kuun loppuun ulottuvalla tarkastelualueella saadaan samoilla hakusanoilla *Timesista* 151 tulosta. [*ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Index*, hakusanoilla "Korea" ja "war" aikaväliltä 25.6.-30.6.1950.]

⁷⁷ *ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Index* ja *ProQuest Historical Newspapers: The Wall Street Journal*, hakusanalla "Korea" aikaväliltä 1.1.-24.6.1950. Vertauksena, hakusanoilla "Korea" ja "war" saadaan samalla aikavälillä *Timesista* 148 ja *Journalista* 12 tulosta.

⁷⁸ *ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Index* ja *ProQuest Historical Newspapers: The Wall Street Journal*, hakusanalla "Korea" aikaväliltä 25.6.-31.12.1950. Vertauksena, hakusanoilla "Korea" ja "war" saadaan samalla aikavälillä *Timesista* 4684 ja *Journalista* 508 tulosta.

⁷⁹ Kts. Liite 2, vuodesta 1960 eteenpäin uutisoinnin määrä lähtee voimakkaaseen kasvuun.

⁸⁰ Omassa, verrattain pienessä otannassani, tämä ei tule näkymään tarkasteltavien artikkelien määrissä tai aiheuttamaan työtä haittaavaa vinoumaa.

Nämä sotien syttymisen hyvin erilaiset muodot näkyivätkin selvästi uutisoinnin eriävissä aiheissa ja sävyissä. Siinä missä uutisointi Koreasta toi välittömästi sodan alettua lehdistössä esille Aasian geopolitiittista ja taloudellista vakautta koskevia konkreettisia uhkakuvia, oli Vietnamia koskeva uutisointi tässä vaiheessa yhä hyvin neutraalia ja etäistä. Tämä suhtautuminen maihin oli erottamattomasti yhteydessä Yhdysvaltojen osallisuuteen maan tapahtumissa, aktiivisemmän osallistumisen tarkoittaessa usein yhdysvaltalaisien kannalta konkreettisempia uhkakuvia. Koreassa Yhdysvallat oli jo vuosia tuloksetta yrittänyt saada maata yhdistettyä demokraattisen ja vapaan hallinnon alle diplomaattisin keinoin.⁸¹ Maa oli hyvin tiiviissä yhteistyössä Etelä-Korean hallinnon kanssa ja niemimaalla oli paljon Yhdysvaltojen henkilöstöä. Sodan alkaessa Yhdysvallat joutui kuitenkin hyvin nopeasti puolustuskannalle ja ajautui sotaan ilman selvää suunnitelmaa sen voittamiseksi. Tämä kävi ilmi jo elokuussa 1950 *Journalissa* julkaistun "To What End?" artikkelin kommentoimissa sotaa seuraavasti:

"It can hardly be too soon to inquire in earnest what specific objectives the United States has in fighting a little war in Korea-".⁸²

Vaikka vielä tässä vaiheessa pelkkä uutisoinnin sivumaininta, tulisi tämä retoriikka sodan tavoitteiden epämääräisyydestä jatkumaan koko konfliktin ajan yhtenä suurimmista *Timesin* ja *Journalin* esittämistä kritiikeistä Yhdysvaltojen toimintaa kohtaan. Seuraavilla tarkastelujaksoilla kyseenalaistaminen tulisi kehittymään muotoon, jossa lähes jokaista Yhdysvaltojen toimintakyvyttömyyttä osoittavaa artikkelia seuraisi kysymys Korean sodan päämäärästä tai tavoitteesta. Sodan alussa uskottiin yhä yhtenäisen Korean mahdollisuuteen, mutta mitä pidemmälle 1950-luvun alkupuolta edettiin, sitä enemmän tuon tavoitteen realismia alettiin epäillä. Tähän kyseenalaistamisen retoriikkaan palaan kuitenkin vasta seuraavissa luvuissa, sodan edetessä eskalaation ja de-eskalaation tarkastelujaksoille. Nämä huomiot Yhdysvaltojen ja Korean suhteesta saavat arvonsa vasta, kun niitä verrataan Vietnamista nousseeseen uutisointiin ja Yhdysvaltojen osallisuuteen sen tapahtumissa. Siinä missä Koreassa Yhdysvallat joutuivat ilman taktiikkaa

⁸¹ Stueck 1997, 21-23.

⁸² Evans, Joseph E. (7.8.1950). To What End? *The Wall Street Journal*, s. 6.

välittömään sotatilaan, Vietnamissa Yhdysvalloilla vaikutti 1950-luvun puolivälissä olevan etenkin lehdistön silmin hyvin vähän syitä lisätä aktiivista osallisuuttaan maan asioissa taloudellisen tuen piirin ulkopuolelle. *Journalin* "End of War" niminen artikkeli toi heinäkuussa 1954 Indokiinan sodan päätyttyä tämän tilanteen esille seuraavasti:

*"The Indo-China War was no Korea. Viet Nam was not invaded and its people never appealed to the United States for deliverance from their own Communists who posed as nationalists; the majority of the people support the Communists. If there was moral justification for our intervention in Korea, it was absent in Indo-China."*⁸³

Yhdysvallat oli lehdistön silmissä merkittävästi erilaisella tavalla osallisena Vietnamin tapahtumissa, sen roolin jäädessä huomattavasti kaukaisemmaksi kuin Koreassa. Patoamispolitiikan kannalta ei Vietnamia nostettu Laosia ja Kambodžaa korkeammalle prioriteeteissa, ainakaan lehdistön esittämässä narratiivissa.⁸⁴ Vietnamia ei suinkaan oltu hylkäämässä, mutta Yhdysvalloissa oli tässä vaiheessa valloilla ilmapiiri, jossa ei haluttu toistaa Koreassa sodittua suunnittelematonta sotaa.⁸⁵

Korean räjähdysmäisesti syttyneen konfliktin luodessa suunnittelematoman mutta verrattain yksinkertaisen ongelman⁸⁶, sai Vietnamin huomattavasti hitaampi kehitys aikaan monitahoisemman geopoliittisen tilanteen, jonka kehittymiseen Yhdysvallat pystyi vaikuttamaan vähemmän kuin olisi todennäköisesti halunnut. Vietnamissa käynnissä ollut sisällissota oli huomattavasti Korean sijaisotaa monimutkaisempi ongelma. Tämä johti lehdistössä lopulta "The Vietnam problem" -käsitteen syntymiseen maan tukalaa tilannetta kuvaileessa *Timesin* helmikuun 1954 artikkelissa.

⁸³ -. (2.7.1954). End of War. *The Wall Street Journal*, s. 4.

⁸⁴ Yhdysvaltojen doktriini, jonka mukaan kommunismin leviäminen pyrittäisiin estämään turvaamalla Neuvostoliiton naapurivaltioiden itsenäisyys ja demokraattisuus. Anderson 2002, 108-109.

⁸⁵ Esimerkkinä tästä voidaan pitää *Journalin* "No Wars By Inspiration" artikkelia, jossa korostetaan harkinnan tärkeyttä tulevien sotien käymisessä. -. (11.2.1954). No Wars By Inspiration. *The Wall Street Journal*, s. 10.

⁸⁶ Yksinkertaisella ongelmalla tarkoitan tässä tilannetta, jossa Yhdysvallat oli jo sodan alkaessa Koreassa ja se pakotettiin puolustamaan sen tekemiä investointeja ja maahan tuotuja resursseja. Verrattuna Vietnamiin Yhdysvaltojen päätös siirtyä aseelliseen konfliktiin oli huomattavasti helpompi, kuin sisällissodan partaalla olleessa Vietnamissa.

*"The Vietnam problem is complex. The country is divided under the Geneva agreements. The North is under full communist control and, of course, there will be no free elections there. The South is trying to establish democratic government, and the election is a part of that process, but it is still grappling with a gigantic refugee question and trying to meet the constant pressure of Communist infiltration and subversion."*⁸⁷

Verrattaessa lähes käännteisiä uutisoinnin kasvukäyriä, Yhdysvaltojen aktiivista osallisuutta konfliktien taisteluihin ja lehdistön suhtautumista maihin, voidaankin huomata sotien olleen tässä vaiheessa vielä pitkälti toistensa vastakohtia. Tämä aiheutti merkittävän eron maista saadun uutisoinnin sävyssä ja sen nostattamissa peloissa. Kuten aiemmin tuli ilmi, suurin osa sodista nousseista uhkakuvista oli vielä tässä vaiheessa vahvasti liittyneenä juuri Yhdysvaltojen osallisuuden asteeseen kunkin maan tapahtumissa. Korean uhkakuvien vaihdellessa taloudellista peloista⁸⁸ aina kolmanteen maailmansotaan⁸⁹, on helppoa havaita kuinka Yhdysvaltojen aktiivisempi osallisuus maan tapahtumissa loi konkreettisimpia uhkakuvia Yhdysvalloille ja sen kansalaisille. Etenkin sodan alkuvaiheissa lehdistössä vallitsi yleinen pessimismin ilmapiiri.⁹⁰

Vietnamissa käytävästä sisällissodasta esitetty uutisointi puolestaan kuvasi maan tilannetta lähinnä lannistavana ja valitettavana tapahtumasarjana⁹¹, mutta ei ainakaan vielä maailmaa uhkaavana katastrofina. Yleisesti uutisointi Vietnamista oli sävyiltään lähes välinpitämätöntä. Lisäksi Yhdysvaltojen osallisuus Vietnamin tapahtumiin tuli huomattavasti harvemmin lehdistössä esille kuin Koreassa. Poikkeuksena tässä verrattain vähäisessä Vietnamia koskeneessa uutisoinnissa voidaan nähdä Geneven konferenssia seurannut kahden vuoden siirtymäjakso vuosina 1954 - 1956.⁹² Tämän piikin alussa uutisointi koski Genevessä järjestettyä konferenssia, joka jakoi maan kahtia 17:n leveyspiirin kohdalta, ja lopussa maan

⁸⁷ -. (17.2.1956). The Vietnam Problem. *The New York Times*, s. 22.

⁸⁸ Esimerkiksi Bryant, W. C. (1.7.1950). Inflation Worries. *The Wall Street Journal*, s. 1. ja Rohs, Harry T. (27.9.1950). Higher Taxes. *The Wall Street Journal*, s. 3.

⁸⁹ -. (16.7.1950). Churchill Warns of 3D World War. *The New York Times*, s. 1.

⁹⁰ Tämä pessimismi vallitsi erityisesti kesäkuun lopun, heinäkuun ja elokuun uutisoinnista vuonna 1950 sotamenestyksen ollessa heikkoa, mutta sitä on hankala tuoda ilmi yhdestä yksittäisestä sitaatista tai artikkelista.

⁹¹ -. (16.7.1950). War in South Vietnam. *The New York Times*, s. 28.

⁹² Kts. Liite 2, vuodesta 1954 vuoteen 1956 ulottuva nousu uutisoinnin määrässä.

eteläosien kasvavaa levottomuutta Ngo Dinh Diemin vallan alla.⁹³ Yhdysvaltojen osallisuus tuli tällä aikakaudella muuhun tarkastelujaksoon verrattuna korostetusti esille, sen päättyessä tukemaan Diemin hallitusta.⁹⁴ Tältä aikakaudelta on mahdollista nostaa esille huomattavasti muuta tarkastelujaksoa tarkempaa narratiivia Vietnamin kehityksestä. Yhdysvaltojen aktiivisemmän roolin voidaan nähdä tuoneen esille enemmän samankaltaista uutisointia, jota Korea koki koko tarkastelujakson ajan. Eräänä poikkeuksena aiempaan lähes välinpitämättömään lehdistön Vietnam narratiiviin voidaan nähdä tällä kaudella elänyt diskurssi, jossa Etelä-Vietnamin kaatuminen kommunistien käsiin nähtiin potentiaalisena laukaisijana dominoefektille, jossa Aasian valtiot vajoaisivat yksi toisensa jälkeen kommunismin alle.

[Ote *Times*issa julkaistusta Presidentti Eisenhowerin puheesta huhtikuulta 1959.] *"The loss of South-Vietnam would set in motion a crumbling process that could, as it progresses, have grave consequences for freedom."*⁹⁵

Toiminta Vietnamissa ei selvästi olisi ollut yhtä helposti oikeutettua ja perusteltavaa kuin jo tässä vaiheessa päättyneen Korean sodan alku oli ollut. Lehdistön voidaankin nähdä epäsuorasti tuoneen esille Yhdysvaltojen tyytymättömyyttä Vietnamissa vallinneeseen tilanteeseen kuvaamalla maan tilannetta kerta toisensa jälkeen traagisena ja turhauttavana.⁹⁶

[Lainaus kesäkuussa 1955 *Times*issa julkaistusta lyhyestä jutusta.] *"Civil war in southern Vietnam is especially tragic at this time. -- It is discouraging to see the need for a resort to force at this stage to obtain the required stability for the newly independent Vietnamese Government. The stability, however, is essential, and we can only hope that the fighting will be speedily ended and that the dissidents will be duly incorporated in the military and civil forces of the young nation."*⁹⁷

Uutisointi pysyi kuitenkin yhä Koreaa etäisempänä ja jätti usein Yhdysvallat pois maan tilanteen kuvauksista. Avain maan ongelmien ratkaisuun asetettiin yleensä

⁹³ Esim. Lieberman, Henry R. (28.7.1954). French Pull-Back Begins Near Hanoi. *The New York Times*, s. 4. ja Alden, Robert. (28.6.1956). Diem Cites Peril of Economic War. *The New York Times*, s. 6.

⁹⁴ Anderson 2002, 31.

⁹⁵ -. (5.4.1959). Text of Eisenhower's Speech at Gettysburg on 'The Importance of Understanding'. *The New York Times*, s. 44.

⁹⁶ -. (8.6.1955). War In South Vietnam. *The New York Times*, s. 28. ja Durdin, Tillman. (21.3.1955). Minor Civil War Harries Vietnam. *The New York Times*, s. 2.

⁹⁷ -. (8.6.1955). War In South Vietnam. *The New York Times*, s. 28.

Vietnamin tasavallan käsiin, kun Koreassa Yhdysvallat toimii itse avainasemassa. Onkin helppoa todeta, että hyvin harvan teeman voidaan vielä tässä vaiheessa katsoa yhdistäneen lehdistön luomia kuvia maiden tilanteista. Räikeä kontrasti hyvin aktiivisen Korean uutisoinnin ja pääosin lähes stagnoituneen sekä sävyltään neutraalin Vietnamin uutisoinnin välillä oli selvempi kuin olisin osannut odottaa. Uutisoinnin teemoista vain pessimismiä voidaan soveltaa molempia maita koskevaan uutisointiin, mutta tätäkin Vietnamin osalta vain ajoittain, maan ajautuessa muutoin hyvin neutraalista uutisoinnista maan tilannetta synkentäviin kuvauksiin. Koreassa pessimismi tuli esille vain Yhdysvaltojen perääntyessä eikä myöskään hallinnut koko tarkastelujaksoa.

4. Sotien eskalaatio

Tässä luvussa tulen tarkastelemaan konfliktien eskaloitumista yhä suuremmalla mittakaavalla käytäviksi sodiksi ja avaamaan sen vaikutuksia lehdistön uutisointiin. Tällä tarkastelujaksolla molemmissa valtioissa siirryttiin edellisistä jaksoista aktiivisempaan sodankäyntiin, jossa Yhdysvallat yhdessä liittolaistensa kanssa toimi hyökkääjänä. Monella tapaa aikaisemmin eronneet Korean ja Vietnamin polut alkoivat muistuttaa toisiaan tänä aikana, mutta samalla sodat kulkivat, ainakin jälkiviisaasta näkökulmasta katsottuna, vääjäämättä hyvin erilaisia päätöksiä kohti. Koreassa sotamenestys suosi Yhdysvaltojen johtamia YK:n joukkoja heidän ylitettyään 38. leveyspiirin 1.10.1950 ja lokakuun loppupuolelle tultaessa olivat YK:n joukot saavuttaneet Kiinan rajan.⁹⁸ Kuitenkin jo vajaan vuoden kuluttua, ja tämän tarkastelujakson päätteeksi, 9.7.1951 rintamalinjat olivat palanneet takaisin 38. leveyspiirin luokse ja osapuolet olivat valmiita aloittamaan rauhanneuvottelut sodan päättämiseksi.⁹⁹ Syynä sodan kulun kääntymiseen oli Kiinan liittyminen sotaan Pohjois-Korean puolelle 25. lokakuuta.¹⁰⁰ Lisäksi Yhdysvalloissa koettiin sotilaskomennon vaihdos presidentti Harry S. Trumanin poistaessa hyvin aggressiivista sotaa Koreassa kannattaneen Douglas MacArthurin sodan komennosta.¹⁰¹

Vietnamissa sodan eskalaation voidaan nähdä alkaneen hitaasti John F. Kennedyn presidentinvaalien voitosta 9.11.1960, aluksi vaiheittaisella taloudellisen tuen kasvattamisella ja koulutustehtävissä olevien sotilashenkilöiden lisäämisellä.¹⁰² Etelä-Vietnam koki tällä jaksolla vallan vaihdoksen, kun Ngo Dinh Diem syöstiin vallasta ja murhattiin marraskuun alussa 1963.¹⁰³ Myös Kennedyn aikakausi päättyi myöhemmin marraskuussa 1963 tämän salamurhaan, mutta häntä presidenttinä seurannut Lyndon B. Johnson jatkoi sodan eskaloimista.¹⁰⁴ Yhdysvallat saikin 2.8.1964 Tonkininlahden välikohtauksessa syyn siirtää sotilashenkilönsä koulutuksesta aktiivisiin tehtäviin rintamalla, kun kolmen Pohjois-Vietnamin

⁹⁸ Stueck 1997, 94 ja 107.

⁹⁹ Stueck 1997, 221.

¹⁰⁰ Stueck 1997, 111.

¹⁰¹ Stueck 1997, 119, 131 ja 183.

¹⁰² Anderson 2002, 37-39.

¹⁰³ Anderson 2002, 40.

¹⁰⁴ Anderson 2002, 43-45.

torpedoveneen raportoitiin käyneen hävittäjä USS Maddoxin kimppuun.¹⁰⁵ Sodan eskalaatio kiihtyi Tonkininlahden tapahtumien jälkeen merkittävästi niin Etelä- kuin Pohjois-Vietnamissa.¹⁰⁶ Molempien sodan osapuolten suurhyökkäyksiä seuranneet taistelut alkoivat kääntää yleistä mielipidettä Yhdysvalloissa sodanvastaiseksi, jonka takia maassa oltiin valmiita rauhanneuvottelujen aloittamiseen Vietnamin sodan päättämiseksi.¹⁰⁷ Tarkastelujakso päättyy Vietnamin osalta neuvottelujen aloittamista edeltävään päivään 9.5.1968.

Korean sodassa uutisoinnin sävy vaihteli hyvin pitkälti riippuen Yhdysvaltojen menestyksestä sodassa. Lähes koko lokakuun 1950 ajan, YK:n joukkojen edetessä kohti Pohjois-Korean ja Kiinan rajaa, oli uutisointi *Timesissa* ja *Journalissa* sävyiltään positiivista. Pessimismi sai kuitenkin jälleen vallan molempien lehtien uutisoinnissa Kiinan liittyttyä lokakuun 1950 lopussa sotaan ja YK:n joukkojen joutuessa perääntymään takaisin kohti 38:tta leveyspiiriä. Kiinan väliintulon voi myös selvästi nähdä ohjanneen lehdistön pois Kremlin motiivien pohtimisesta ja kohti Kiinan tavoitteiden arvailua. Joulukuuhun 1950 mennessä tappioiden luoma pessimismi oli edennyt jo avoimeen ajatukseen Korean yhdistämistavoitteiden hautaamisesta ja sodan keskittämiseen pelkästään Etelä-Korean suojeluun.

[Ote *Journalin* joulukuun 1950 artikkelista.] “--Agree to give North Korea (north of the 38th Parallel) back to the Reds. “That’s the maximum we’re willing to agree to, even if the alternative is for U.S. and U.N. troops to get shoved clear off Korea by the Chinese army.””¹⁰⁸

Pessimismi ei kuitenkaan koskaan manifestoitunut defeatismina, vaan Etelä-Korean itsehallinnon puolesta oltiin valmiita taistelemaan myös huonon sotamenestyksen aikana. Vaikka Etelä-Koreasta ei oltu vielä valmiita luopumaan, nosti tarkastelujakson alun kehno sotamenestys entistä vahvemmin esille jo sodan alussa syntyneen Yhdysvaltojen metodien kyseenalaistamisen retoriikan. Tämä kehitys kulki koko jakson Korean sodan uutisointia hallinneena teemana, joka korostui aina tappioiden ja hallinnon päätösten noustessa uutisissa esille. Huomioitavaa on, että kritiikkiä esittäneet lehdet, *Journal* huomattavasti useammin kuin *Times*, eivät olleet

¹⁰⁵ Anderson 2002, 66.

¹⁰⁶ Anderson 2002, 46.

¹⁰⁷ Verba ym. 1967, 318-319.

¹⁰⁸ Cromley, Ray. (8.12.1950). Price of Peace. *The Wall Street Journal*, s. 1.

aivan yhdenmukaisia esittämissään kysymyksissä. Osan ajasta kritiikkiä kohdistettiin Yhdysvaltojen hallituksen kyvyttömyyteen selvästi ilmaista, mikä sen tavoite sodassa oli, kuten käy ilmi *Journalin* maaliskuussa 1951 julkaisemasta nimettömästä kolumnista.

*"It is a strange war which has at best a vague objective toward which we only grope. And stranger still is the remote chance of achieving even that objective."*¹⁰⁹

Yleistä tälle retoriselle kysymykselle oli myös se, että lehti esitti oman arvionsa tavoitteesta sen hetkisen tiedon ja tilanteen mukaisesti. Toinen osa tätä retoriikkaa nousi esille uutisoinnin koskiessa jotain jo selvää tavoitetta, kuten Etelä-Korean itsenäisyyden suojelua, ja asetti kyseenalaiseksi Yhdysvaltojen taktiikan ja suunnitelman puutteen tuon tavoitteen saavuttamiseksi.

[Ote *Journalin* maaliskuussa 1951 julkaisemasta nimettömästä kolumnista.] *"-- given the present circumstances there is no military way to end the war. The enemy cannot win. We cannot win. The problem of Korea which our hasty intervention was to so quickly solve - or so we happily hoped - is not solved. If anything, the problem is worse than before."*¹¹⁰

Tämä menetelmiä sodan voittamiseksi tai päättämiseksi kyseenalaistava retoriikka oli kuitenkin sodan todellista päämäärää kyseenalaistavaa retoriikkaa harvinaisempaa. Poikkeuksena tähän oli Korean sotaa tähän saakka johtaneen kenraali MacArthurin erottaminen huhtikuussa 1951, joka loi lehdistöön hetkeksi tilanteen, jossa tämän retoriikan molemmat puolet asetettiin yhtä aikaa esille.

[Lainaus *Timesin* huhtikuun 1951 artikkelista.] *"The controversy over General of Army Douglas MacArthur has had at least one beneficial result; it has served to dramatize and define one of the basic problems we now face in the Orient - how to end the Korean war. -- Yet it is clear that, as of today, we have no clear-cut objective in Korea--"*¹¹¹

Tämä retoriikka kokonaisuutena oli näennäisesti seurausta lehdistön ja kotirintaman yrityksistä järkeillä, mikä Yhdysvaltojen suunnitelma sodan tulevaisuudelle olisi. Hallinnon haparoidessa ainakin lehdistön silmissä päätöksenteossa ja

¹⁰⁹ -. (26.3.1951). A Strange War. *The Wall Street Journal*, s. 4.

¹¹⁰ -. (9.3.1951). No Illusion. *The Wall Street Journal*, s. 4.

¹¹¹ Baldwin, Hanson W. (13.4.1951). U.S. Lacks Aim in Korea. *The New York Times*, s. 7.

suunnitelmissa, saivat nämä kysymykset nousta esille kerta toisensa jälkeen. Yhtenäisenä jatkumona tämä retorinen kehitys sai kuitenkin tietynlaisen päätöksensä Yhdysvaltojen esittäessä kesäkuussa 1951 virallisesti tavoitteensa ja menetelmänsä Korean sodan päättämiseksi.¹¹² Yhtenä linjauksena oli Yhdysvaltojen valmius hylätä Korean yhdistäminen, mikä nosti esille kysymyksen siitä, milloin ja miksi pohjoinen oli hylätty. Tämä kysymys ei kuitenkaan jäänyt lehdistöön elämään samalla tavalla retorisenä kysymyksenä kuin Korean sodan tavoitteet ja metodit olivat jääneet.

Vaihtelu optimismin, pessimismin ja jälleen optimismin välillä YK:n joukkojen edetessä, perääntyessä ja rintamalinjojen lopulta juuttuessa paikoilleen toi myös esille *Timesin* ja *Journalin* uutisoinnin sävyerot.¹¹³ Jo edeltävillä tarkastelujaksoilla näkynyt *Journalin* tapa kritisoida ja kyseenalaistaa Yhdysvaltojen toimintaa tuli tässä vaihtelussa entistä merkittävämmiin esille. *Times* esitti artikkelinsa hyvin neutraalisti ja pikkutarkasti, uutisoiden jopa sodan pienistä ja henkilökohtaisista tarinoista. *Journal* keskittyi osana talousorientoitunutta uutisointiaan suurempiin linjoihin, jotka toivat myös esille lehden esittämät kriittiset kysymykset. Suuret tapahtumat saivat kuitenkin kaikki kyseenalaistamaan Yhdysvaltojen metodeja tai niiden taustalla olevaa päätöksentekoprosessia. *Timesin* voidaankin nähdä siirtyneen hyvin lähelle *Journalin* uutisointia esimerkiksi kenraali MacArthurin erotusta seuranneessa uutisoinnissa, jossa se hylkäsi neutraalin asenteensa tärkeiden kysymysten esiin nostamiseksi artikkeleissa, kuten "U.S. Lacks Aim in Korea".¹¹⁴ Vastaavasti MacArthurin erotus toi esille *Journalin* kyvyn reflektoida oman uutisointinsa sävyä sen kerättyä paljon negatiivista palautetta MacArthurin erotuksesta julkaistuista artikkeleista. *Journal* jopa julkaisi tätä kritiikkiä erillisessä "The MacArthur Controversy Stirs Strong Opinions" -osiossa. Nämä Korean sotaa koskevat havainnot saavat täyden merkityksensä vasta Vietnamiin verrattaessa, jossa lehtien välinen sävyero oli huomattavasti pienempää ja *Timesin* voidaan monella tapaa nähdä esittäneen samaa kritiikkiä, jota *Journal* esitti Koreassa.

¹¹² Evans, Joseph E. (12.6.1951). Korean War Aims. *The Wall Street Journal*, s. 7.

¹¹³ YK:n joukkojen edetessä kohti Kiinan rajaa lokakuussa 1950 oli uutisointi pääosin positiivista. Kiinan liittyttyä sotaan ja YK:n joukkojen perääntyessä muuttui uutisointi pessimistiseksi. Vasta vuoden 1951 puolella uutisointi palautui mielialaltaan neutraalille tasolle.

¹¹⁴ Baldwin, Hanson W. (13.4.1951). U.S. Lacks Aim in Korea. *The New York Times*, s. 7. Kts. artikkelista otettu lainaus sivulta työn sivulta 30.

Vasta tällä tarkastelujaksolla lehdistö alkoi todella kiinnittää huomiota Vietnamin tapahtumiin. Uutisointi kasvoi vielä verrattain hitaasti 60-luvun alkupuolella, mutta lähti todella voimakkaaseen kasvuun sen puoliväliä lähestyttäessä.¹¹⁵ Uutisoinnin määrä lähti laskemaan vasta seuraavalle tarkastelujaksolle siirryttäessä, osoittaen Vietnamin todella siirtyneen vasta tällä jaksolla osaksi lehdistön huomion keskiötä. Koreassa jakson uutisoinnin keskiön ollessa sodan päämäärien ja metodien kyseenalaistamisessa, mahtuu Vietnamin pidempään jaksoon useampi merkittävä kehityskaari. Näistä kehitteistä ensimmäinen näkyi osittain myös Vietnamista havaittavassa uutisoinnin hitaammassa kasvamisessa, joka poikkesi merkittävästi Koreassa koetusta välittömästä uutisointihuipun saavuttamisesta.¹¹⁶ Presidentti John F. Kennedyn virkakaudella koettu sodan eskalointi oli tulevaan verrattuna vielä hyvin maltillista.¹¹⁷ Hitaan Yhdysvaltojen roolin eskaloinnin voidaan nähdä suoraan heijastuneen hitaaksi mutta selväksi uutisoinnin kasvuksi. Lehdistössä tämä näkyi sodan alussa epävarmana retoriikkana siitä, oliko Yhdysvallat todella sodassa Vietnamissa, vaiko vain hillitsemässä maassa tapahtuvaa sisällissotaa. Syntyi ristiriitainen kuva, jossa oltiin varmoja siitä, että Vietnamissa käytävä konflikti oli jo sota, mutta lehdistössä ei virallisesti osattu sanoa, millä muodolla Yhdysvallat oli osallisena siinä. Alkuvuodesta 1961 julkaistussa *Timesin* artikkelissa Etelä-Vietnamin presidentti esitti maan olevan ”oikeassa sodassa” ja että se odottaisi tukea Yhdysvalloilta.

“South Vietnam’s struggle against armed Communist insurgents has grown from guerrilla action to a “real war” in the last year, President Ngo Dinh Diem said today. -- Most of the aid is expected to be provided by the United States.”¹¹⁸

Presidentti Ngon lausunnosta huolimatta niin sen esittäneessä kuin sitä seuranneissa artikkeleissa pyrittiin kiertelemään sota-käsitteen ympärillä termeillä kuten ”kamppailu” (*struggle*) ja esittämällä ”oikean sodan” (*real war*) lainausmerkeissä. Vietnamissa käydyn konfliktin luonteen kyseenalaistaminen ei kuitenkaan rajoittunut pelkästään lehdistöön ja Etelä-Vietnamin hallintoon.

¹¹⁵ Kts. Liitteet 3 ja 4.

¹¹⁶ Kts. Liite 1.

¹¹⁷ Anderson 2002, 37-38 ja 46-47.

¹¹⁸ Trumbull, Robert. (2.10.1961). Ngo Says Struggle With Vietnam Reds Is Now a ‘Real War’. *The New York Times*, s. 1.

Oikeusministeri Robert Kennedy vastasi helmikuussa 1962 *Timesin* haastattelussa sodan luonnetta koskevaan kysymykseen seuraavasti:

*“Asked whether the United States was involved in a “war” here, Mr. Kennedy asserted:
“We are involved in a struggle.”*¹¹⁹

Tämä retoriikka erosi merkittävästi Koreassa käytetystä sodan kuvailusta niin sodan syttyessä kuin sen eskaloituessa. Kun Vietnamissa ei voitu vielä täysin varmasti sanoa, oliko Yhdysvallat sodassa vaiko vain tukemassa Vietnamin joukkoja, oli Koreassa hyvin selvää, että Yhdysvallat oli erottamattomasti osallisena maassa vallitsevassa sotatilassa. Huomattavaa on, että Koreasta oltiin uutisoitu hieman samalla sävyllä koskien sodan luonnetta, erottamalla se perinteisistä konflikteista YK:n lipun alla käytäväksi sijaissodaksi.

[Sitaatti kesäkuulta 1951 *Journalin* kolumnista.] *“It is not war by coalition; it is war by agent. -- Under this doctrine, the United States is the agent of the United Nations.”*¹²⁰

Tämä retoriikka oli selvästi kehittynyt Vietnamin sotaan mennessä muotoon, jossa Yhdysvallat saattoi kyseenalaistaa kokonaan osallisuutensa sotaan. Sodan osallisuuden miettiminen kuitenkin väheni merkittävästi Lyndon B. Johnsonin presidenttikaudella kasvaneen eskalaation ja Tonkininlahden välikohtauksen kaltaisten tapausten myötä.

Tarkastelujakson lopun uutisointia hallitsikin aivan toisenlainen kehityskaari. Mitä nopeammin Yhdysvallat tiivistivät rooliaan Vietnamissa, sitä nopeammin alkoivat lehdistöstä esille nouseva yleisön ja hallinnon mielipide käytävästä konfliktista erota toisistaan. Yleisön myönteinen suhde sotaan alkoi kariutua sitä enemmän, mitä pidemmälle 60-luvulla edettiin.¹²¹ Hallinnon esittäessä positiivisia kuvia sodan kulusta artikkeleissa kuten *“Rusk Optimistic on Vietnam War”*, alkoivat lehdet myös esittää yleisön kritiikkiä ja huolia selvästi aikaisempaa useammin.¹²² *Timesin* loppuvuodesta 1965 julkaiseman ja Vietnamissa toimineen Jack Langguthin kirjoittaman artikkelin alku- ja loppusanat kiteyttivät aikakauden yleisen mielipiteen muutoksen täydellisesti.

¹¹⁹ -. (19.2.1962). Robert Kennedy Assures Vietnam. *The New York Times*, s. 1.

¹²⁰ Evans, Joseph E. (8.6.1951). War by Agent. *The Wall Street Journal*, s. 6.

¹²¹ Berinsky 2001, 38.

¹²² Raymond, Jack. (4.4.1964). Rusk Optimistic on Vietnam War. *The New York Times*, s. 1.

*"When I first arrived in Vietnam, I thought the war could not be won but it was worth trying. Now I sometimes think it can be won but that it is not worth the price. -- Finally, is the United States now helping the people of South Vietnam more than it is hurting them? I don't know."*¹²³

Sota alkoi muuttua selvästi muotoaan konfliktista, jossa Yhdysvallat oli jalosti puolustamassa Vietnamia kommunismin uhalta, sodaksi, jossa siitä maksettava hinta saattaisi nousta liian isoksi siitä saatavaan hyötyyn verrattuna. Tarkastelujakson lopussa Yhdysvallat oli julkiselta mielipiteeltään polarisoitunut kahteen leiriin ja niiden väliinputoajiin. Tilanne kärjistyi etenkin 1968 presidentinvaalien lähestyessä ja Vietnamin noustessa tärkeäksi vaalien kysymykseksi.

[Ote toukokuulta 1967 *Journalin* artikkelista.] *"The cooing of the doves and the crying of the hawks are louder now, as more Americans begin to abandon indecision and settle on one side or the other in the fierce debate over Vietnam."*¹²⁴

Haukat olivat sodan eskaloimisen kannalla, kun kyyhkyt puolestaan halusivat päättää Yhdysvaltojen osallisuuden Vietnamissa. Niin Korea kuin Vietnam aloittivat tarkastelujakson lopulla rauhanneuvottelujen avaamisen vastapuolen kanssa, mutta maiden tilanne poikkesi silti merkittävästi toisistaan. Koreassa ei oltu päästetty irti maan eteläosien itsenäisyyden turvaamisesta, kun taas Vietnamia koskeva mielipide oli polarisoitunut kahteen leiriin eikä maan tulevaisuutta osattu juurikaan ennustaa.

Molemmat maat olivat lehdistödiskursseissa edenneet tarkastelujaksolla konfliktien eskaloinnista vastoinkäymisten kohtaamiseen ja edelleen rauhanneuvottelujen avaamiseen, mutta tämän yhteisen polun lisäksi niillä oli hyvin harvoja yhdistäviä piirteitä. Ainoana todella molempia maita läpi konfliktien eskaloinnin seuranneena retoriikkana voidaan nostaa esille sodan aiheuttamien uhkakuvien samankaltaisuus lehdistössä. Korean sodasta oli esitetty jo aikaisemmilla tarkastelujaksolla vakavia uhkakuvia, mutta tällä jaksolla yksi pelko nousi ylitse muiden. Vuoden 1950 lopulla alkoi aiemmin kaukaiselta vaikuttanut kuva kolmannesta maailmansodasta vaikuttaa

¹²³ Langguth, Jack. (18.9.1965). The War in Vietnam Can Be Won, But-. *The New York Times*, s. SM30.

¹²⁴ -. (12.5.1967). Hawks vs. Doves. *The Wall Street Journal*, s. 1.

yhä läheisemmältä.¹²⁵ Kiinan interventio oli laajentanut konfliktia aikaisempaa suuremmaksi, ja huoli tästä näkyi Ison-Britannian pääministeri Clement Attleen vierailusta tehdyssä ja *Journalin* loppuvuodesta 1950 julkaisemassa artikkelissa.

“Britain’s Prime Minister Clement Attlee arrived here by plane yesterday to sell President Truman two ideas: Don’t do anything that would get us in World War III now. Make a deal with Red China if you can.”¹²⁶

Huoli tästä uhkakuvasta ei ollut yksinomaan briteillä, vaan myös Truman esitti vuoden lopussa omia ajatuksiaan Korean suunnasta, esittäen jopa täyttä USA:n sotilasmahdin mobilisointia.¹²⁷ Rintamalinjojen verrattainen rauhoittuminen ja Yhdysvaltojen Korea-politiikan selviäminen 1951 puoliväliin mennessä hillitsi kolmannen maailmasodan uhkakuvan esiinnousua lehdistössä, mutta pelko sodan leviämisestä laajemmalle jäi yhä taustalle. Vastaavasti Vietnamissa heräsi uhakuva sodan laajenemisesta muualle Aasiaan tarkastelujakson alussa. Kennedyn virkakauden hitaasta sodan eskaloinnista johtuen suurin osa näistä uhkakuvista nousi esille vasta Johnsonin hallintokaudella.

“Another parallel between the portentous events during the summers of 1914 and 1939 and those in the spring of 1965 is the lack of meaningful communication among the principal nations involved in the gathering storm. All the apparatus is in place - public media and private channels - but its use has been mostly for unilateral declarations, not bi- or multilateral conversations.”¹²⁸

Edellä esitetty *Timesin* toukokuulta 1965 oleva artikkeli tuo hyvin esille yleisön pelon kylmän sodan kariuttamien välien vaikutuksesta vielä toistaiseksi paikallisina käytyihin konflikteihin. Tämä molempien valtioiden tilanteen liittäminen osaksi laajempaa kylmän sodan kontekstia ja pelkoa sodan leviämisestä Aasian ulkopuolelle yhdisti molemmista sodista esitettyä uutisointia läpi tarkastelujakson. Tätä uhkakuvaan vastaan sotivana kehityskulkuna voidaan tosin nähdä

¹²⁵ Vielä sodan alussa ei nähty Korean olevan mahdollista eskaloitua kolmanneksi maailmansodaksi konfliktin rajoittuneen luonteen vuoksi. -. (27.6.1950). Invasion of South Korea Won’t Start New World War, Confused Washington Predicts. *The Wall Street Journal*, s. 3.

¹²⁶ Cromley, Ray. (5.12.1950). Attlee’s Mission. *The Wall Street Journal*, s. 2.

¹²⁷ -. (1.12.1950). Truman Says Action of Red China May Force Full U.S. Mobilization. *The Wall Street Journal*, s. 1

¹²⁸ Gilpatric, Roswell (30.5.1965). Will Vietnam Lead To World War III? *The New York Times*, s. SM10.

Etelä-Vietnamin hallituksen vaateet sodan edelleen eskaloimisesta.¹²⁹ Molemmat maat olivat kuitenkin Yhdysvaltojen johdolla siirtymässä tarkastelujakson lopussa kohti rauhanneuvottelujen avaamista, halusivat Etelä-Korean ja Etelä-Vietnamin johto sitä tai eivät. Pinnallisesti samankaltaisten, mutta lehdistössä hyvin erilaisten, polkujen kautta molemmat valtiot olivat päätyneet samankaltaiselta vaikuttavaan tilanteeseen tarkastelujakson vaihtuessa sotien de-eskalaatioon.

¹²⁹ -. (7.2.1966). Saigon Wants U.S. to Intensify War. *The New York Times*, s. 1

5. Sotien de-eskalaatio

Tässä sotien de-eskalaation luvussa tuon esille konfliktien pisimmistä tarkastelujaksoista esille nousseita muutoksia lehtien raportoinnissa niin kotirintaman kuin sodan osapuolten asenteista käytyjä sotia kohtaan. Tällä jaksolla niin Korea kuin Vietnam siirtyivät rauhanneuvotteluihin, joissa Yhdysvallat pyrki päättämään osallisuutensa sodissa. Tarkastelujaksot alkavat rauhanneuvottelujen ensimmäisistä yrityksistä 10.7.1951 ja 10.5.1968.¹³⁰ Päätöksenä tarkastelujaksolle toimivat sotien viralliset päättämispäivät 27.7.1953 ja 30.4.1975. Se, miten tämä rauhanneuvottelujen prosessi toteutui molemmissa konflikteissa konkreettisesti ja lehdistön silmin, poikkeaa kuitenkin merkittävästi maita vertailtaessa. Koreassa rintamalinjat jämähivät paikalleen heinäkuuhun 1951 mennessä, jolloin molemmat osapuolet pääsivät myös yhteisymmärrykseen rauhanneuvottelujen aloittamisesta.¹³¹ Tie rauhaan oli kuitenkin kivinen ja kiistaa Yhdysvaltojen sekä Neuvostoliiton välille nousi niin alueellisista luovutuksista kuin sotavankien kohtelusta.¹³² Myös Etelä-Korean haluttomuus tyytyä tässä vaiheessa väijäämättömältä näyttävään jaetun Korean ratkaisuun aiheutti jännitettä jo valmiiksi vaikeisiin rauhanneuvotteluihin.¹³³ Kuten Hanson Baldwin oli *Timesin* artikkelissa "*Wars Are Harder to End Than They Are to Begin*" esittänyt ennen neuvottelujen alkamista, oli sota huomattavasti helpompaa aloittaa kuin päättää.¹³⁴ Prosessi kesti aina vuoteen 1953 saakka, jolloin 27. heinäkuuta maiden välille solmittiin aselepo.¹³⁵ Neuvottelut eivät kuitenkaan saaneet aikaan rauhansopimusta, joka olisi tyydyttänyt molempia, joten maat ovat teknisesti yhä sodassa keskenään.

Vietnamissa Yhdysvallat oli ajanut itsensä tilanteeseen, jossa vastapuoli ei ollut valmis hyväksymään muuta kuin yhtenäisen Vietnamin. Samalla kotirintaman tuki kalliille sodalle heikkeni kuukausi kuukaudelta.¹³⁶ 1968 presidentiksi valittu Richard

¹³⁰ Korean rauhanneuvottelut alkoivat 10.7 ja kestivät aina sodan loppuun saakka. Stueck 1997, 221. Vietnamissa rauhanneuvottelut aloitettiin Pariisissa 1968, mutta sota levisi vielä Kambodžaan ja Laosiin rauhanneuvottelujen kariutuessa. Pribbenow 2021.

¹³¹ Stueck 1997, 225-226, 234.

¹³² Parrott, Lindsay. (4.2.1952). *Foe Softens Stand on Several Points of Truce in Korea*. *The New York Times*, s. 1 ja Parrott, Lindsay. (25.4.1952). *Truce Talk on Captives Ends Without a New Meeting Date*. *The New York Times*, s. 1.

¹³³ Stueck 1997, 316.

¹³⁴ Baldwin, Hanson W. (8.6.1951). *Wars Are Harder to End Than They Are to Begin*. *The New York Times*, s. 108.

¹³⁵ Stueck 1997, 341.

¹³⁶ Anderson 2002, 65 ja Verba ym. 1967, 318-319.

Nixon aloitti vaiheittaisen Yhdysvaltojen joukkojen poisvetämisen, tavoitteenaan vähitellen korvata amerikkalaiset sotilaat paikallisilla vietnamilaisilla.¹³⁷ Sodan levitessä Vietnamin naapurimaihin Kambodžaan ja Laosiin lähti kotirintaman tuki sodalle entistä jyrkempään laskuun.¹³⁸ Maiden välillä 1968 aloitetut rauhanneuvottelut poikkesivat radikaalisti Koreasta, Yhdysvaltojen ja Pohjois-Vietnamin yhä jatkaessa mittavia hyökkäyksiä toistensa alueille.¹³⁹ Vasta 1972 mennessä alkoivat Vietnamin käytävät taistelut vähentyä rauhanneuvottelujen vähitellen edetessä.¹⁴⁰ Rauhanneuvottelujen seurauksena oli yhdysvaltalaisien joukkojen nopea poisvetäminen Vietnamin ja sotavastuun siirtäminen Etelä-Vietnamille, päättäen Yhdysvaltojen osallisuuden sodassa.¹⁴¹ Pysyvää rauhaa kahden toisistaan erillisen Vietnamin välille ei kuitenkaan syntynyt, vaan Pohjoisen jatkettua sotatoimia kaatui Saigon 30.4.1975, päättäen Vietnamin sodan.¹⁴²

Lehdistön silmin katsottuna sotien lopun kattava tarkastelujakso tarjosi edellisiä jaksoja enemmän mielenkiintoisia kehityskulkuja. Tämä johtuu varmasti osittain tarkastelujaksojen pitkästä ajallisesta kestosta, mutta osaltaan myös lehdistön tavasta purkaa sotien lopun lähestyessä sen aikana opittua ja koettua. Yleisellä tasolla konfliktit olivatkin tällä tarkastelujaksolla aikaisemmista poiketen jokseenkin samankaltaisia osuudelta, jossa Yhdysvallat oli aktiivisesti mukana taisteluissa, mutta erosivat jälleen merkittävästi Yhdysvaltojen poistuttua maasta. Yhteistä molempien sotien uutisoinnille oli konfliktia koskevien artikkelien määrällinen lasku, kun sodat siirtyivät ensimmäisiin rauhanneuvotteluihinsa.¹⁴³ Lehdet jatkoivat yhä sodan tapahtumista raportointia, mutta esimerkiksi *Journal* toi Korean sodassa heinäkuun 1951 jälkeen yhä enemmän sotaan vain löyhästi liittyvää talousuutisointia takaisin. Lehdistön kiinnostus maita kohtaan nousi rauhanneuvottelujen lähestyessä loppuaan, jonka jälkeen se jatkoi jälleen laskuaan. Tämän lehdistön aktiivisuuden

¹³⁷ Anderson 2002, 71.

¹³⁸ Anderson 2002, 72, 126.

¹³⁹ Vuonna 1973 julkaistussa *Timesin* artikkelissa käydään läpi rauhanneuvottelujen aloittamista seuranneita konflikteja. Austin, Anthony. Gwertzman, Bernard. Apple Jr., R.W. Fox, Sylvan. (7.2.1966). To Give Peace a Chance. *The New York Times*, s. 201.

¹⁴⁰ Anderson 2002, 73-75.

¹⁴¹ Anderson 2002, 75.

¹⁴² Anderson 2002, 77.

¹⁴³ Kts. liitteet 1, 2 ja 4. Vietnamin osalta on nähtävissä selvä lasku vuoden 1968 jälkeen. Myös Koreassa voidaan nähdä pieni kollektiivinen lasku heinäkuusta 1951 eteenpäin, joskaan ei yhtä voimakkaasti kuin Vietnamin.

lisäksi molempien konfliktien loppu nosti esille samankaltaisia uutisointia hallinneita diskursseja, jotka kehittyivät samoihin suuntiin kummassakin tapauksessa.

Tarkastelujakson alussa lehdistön huomio oli hyvin selvästi kiinnittynyt Koreassa rauhanneuvottelujen alkamiseen ja etenemiseen. *Times* ja *Journal* olivat molemmat myös hyvin aktiivisia uutisoimaan neuvottelujen nopeasta jäätymisestä. Tästä seurasi toistuva ilmiö, jossa rauhanneuvotteluista saatiin positiivisia uutisia, joita seurasi lähes aina neuvottelujen jäätymistä tai katkeamista käsittelevä artikkeli. Mitä pidemmälle sodassa edettiin, sitä harvemmaksi neuvottelujen positiivista etenemistä kuvaavat artikkelit kävivät, ilmaantuen todella vasta rauhanneuvottelujen lopulla. Hyvänä esimerkkinä tästä ilmiöstä toimivat tammi- ja maaliskuussa 1952 julkaistut *Timesin* artikkelit.

“M. Schuman declared also that “we are probably on the eve of an armistice in Korea”, and expressed the hope that an armistice could also be concluded in Indo-China.”¹⁴⁴

[Koskien YK:n julkaisemia tietoja Neuvostoliiton Pohjois-Korealla tarjoamasta aseellisesta avusta.] *“Visiting Vice Admiral Charles Turner Joy, senior Allied truce delegate, and Gen. James A. Van Fleet, Eighth Army Commander, in Korea, General Ridgway declared the cease-fire negotiations had reached a state at which it was impossible for him to guess what would happen next.”¹⁴⁵*

Tämä neuvottelujen edestakaisin seilaava luonne, pessimismistä optimismiin ja takaisin, jatkui Koreassa koko konfliktin lopun ajan. Samanlainen ilmiö voidaan löytää myös Vietnamista, joskin muut kiistanaiheet, kuten kansan sodanvastaisuus, painoivat nämä artikkelit usein piiloon, eikä ilmiö ollut näin ollen yhtä näkyvä kuin Koreassa. Toinen yhteinen lehdistönarratiivien kehityssuunta olivat sodan lopulla ilmestyneet artikkelit, joissa yritettiin ottaa sodasta tavalla tai toisella opiksi. Mielenkiintoista on, että nämä artikkelit olivat sotien välillä hyvin samalla tavalla otsikoituja, nimillä kuten *“The Lessons of Korea”* ja *“The Lessons of Vietnam”*.¹⁴⁶ Korean osalta valtaosa opeista kohdistui Yhdysvaltojen ulkopolitiikan

¹⁴⁴ -. (7.1.1952). Schuman expects Korea truce soon. *The New York Times*, s. 4.

¹⁴⁵ -. (11.3.1952). Allies say Soviet supplies weapons to enemy in Korea. *The New York Times*, s. 1.

¹⁴⁶ Baldwin, Hanson W. (27.7.1953). The Lessons of Korea. *The New York Times*, s. 8 ja Frankel, Max. (6.7.1971). The Lessons of Vietnam. *The New York Times*, s. 1.

selventämiseen ja sotien perusteellisempaan suunnittelemiseen. Myöskään teknologian ei voitu enää nähdä ratkaisevan kaikkea.

[Ote kesäkuun 1953 *Journalin* artikkelista.] *“The Korean war is getting too old fashioned for the U. S. Air Force. The enemy is using antique airplanes which radar won’t detect and which fly so slow and so low that super-speed jets can’t cope with them.”*¹⁴⁷

Vietnamin osalta opit lähinnä keskittyvät Yhdysvaltojen toimien selittelylle ja perustelulle. Huomionarvoista on, että teknologisesti heikomman vastustajan aliarvioimisen maininnat olivat hyvin harvassa, eikä Koreasta saatujen oppien unohtamista tuotu juurikaan esille.¹⁴⁸ Suurimpana Yhdysvaltojen huolena vaikuttikin enää Vietnamin sodan päätteeksi olevan se, miten syvän arven sota oli jättänyt Yhdysvaltojen maineeseen, kuten *Journalissa* huhtikuussa 1975 julkaistu artikkeli osoittaa.

*“There’s fear that the Soviet Union and China may decide the U.S. is weak and indecisive, and test American determination, perhaps in the Mideast or Southeast Asia.”*¹⁴⁹

Vietnamin ollessa Koreaa tunnetumpi sotaa vastaan kotirintaman esittämästä vastustuksesta, oli yllättävää että molemmista konflikteista voidaan löytää samankaltaisia diskursseja koskien sodan asettamaa rasitetta. Lähes identtinen teema löytyy, kun molemmista sodista uutisoitiin kriittisesti taakkana, joka heikensi Yhdysvaltojen asevoimien kykyä toimia muualla maailmassa. Korean sodassa tämä ajatus tosin esiintyi pelkkänä *Washington Wire* -kolumnin sivumainintana.¹⁵⁰ Vietnamin ilmiö sai puolestaan täysin oman artikkelin *Timesissa* syyskuussa 1971.

*“The tremendous strain placed on the United States Army by the Vietnam war has left many of its units stationed elsewhere not only demoralized but also unfit for heavy combat.”*¹⁵¹

¹⁴⁷ -. (18.6.1953). Red Planes So Aged Radar Can’t Find ‘Em Outfox U.S. Air Force. *The Wall Street Journal*, s. 2.

¹⁴⁸ Tämä on tietysti anakronistinen tapa tarkastella sodan opin artikkeleita, mutta yhä tärkeä huomio tietyn aiheen ainakin osittaisesta välttelystä.

¹⁴⁹ Keatley, Robert. (30.4.1975). A Chapter Closes. Vietnam Surrenders Unconditionally to Communists After U.S. Completes Final Evacuation From Saigon. *The Wall Street Journal*, s. 2.

¹⁵⁰ -. (7.3.1952). Washington Wire. *The Wall Street Journal*, s. 1.

¹⁵¹ Ayres Jr., Drummond B. (13.9.1971). Strain of the Vietnam War Weakens Army Elsewhere. *The New York Times*, s. 1.

Siinä missä Vietnamin sodan vastustaminen vastustaminen ansaitsee oman osionsa myöhemmin tässä luvussa, on tässä vaiheessa hyvä tuoda esille, että etenkin sodan lopulla Koreassa esitetyt kritiikit palasivat Vietnamin useinkin kerrannaisina takaisin. Koreaa koskevassa uutisoinnissa maininnat sodan kannatusta syövästä tekijöistä kuten koetuista tappioista ja taloudellisesta taakasta palasivat kaikki Vietnamin sodassa huomattavasti suuremmissa mittakaavassa.¹⁵²

Toinen sodille yhteinen uutisoinnin ilmiö, jossa Vietnam näyttäytyy Korean kerrannaisena, oli Yhdysvaltojen asenne sotaa kohtaan juuri ennen rauhanneuvotteluja. Molemmista konflikteista voidaan lukea esille ajanjaksot, joissa Yhdysvaltojen oma etu siirtyi sotaa käyvän maan etujen edelle.¹⁵³ Koreassa tämä näyttäytyi vasta aivan sodan lopulla, kun Etelä-Korean johtaja Syngman Rhee vaateisiin sodan jatkamisesta rauhan sijasta vastattiin uhkauksella vetää Yhdysvaltojen joukot kokonaan maasta pois.

[Sitaatti heinäkuun 1953 *Journalin* artikkelista.] *“Mr. Robertson’s been told to tell South Korean President Syngman Rhee that if he persists in his threats to pull his troops out of the United Nations Command or otherwise disrupt the armies in Korea, he could force the U. S. to withdraw.”*¹⁵⁴

Yhdysvaltojen ja sen YK:n liittolaisten halutessa päättää sodan, asetettiin Rheen vaateet syrjään. Tämä sama ilmiö oli nähtävissä Vietnamin, mutta huomattavasti suuremmissa mittakaavassa Nixonin presidenttikaudella aloitetussa Vietnamsaation prosessissa. Vietnamsaation tavoitteena oli vähentää Yhdysvaltojen osuutta maataisteluissa ja keskittää sen voimavarat sille suotuisampaan ilmassa käytävään sotaan.¹⁵⁵ Sodan siirtäminen Yhdysvaltojen ongelmasta Vietnamin ongelmaksi yleisen mielipiteen mukana tuli selvästi esille

¹⁵² Esimerkki Korean kritiikistä löytyy Chamberlinin artikkelista Tunnel In Korea. [Chamberlin, William H. (27.10.1952). Tunnel In Korea. *The Wall Street Journal*, s. 8.] Vietnamin sodasta vastaavat teemat löytyvät isommalla huomiolla artikkeleista kuten: Vietnam Toll ja U.S. Vietnam Policy: An assessment. [Carley, William M. (24.7.1969). Vietnam Toll. *The Wall Street Journal*, s. 1. ja Smith, Terence. (3.6.1970). U.S. Vietnam Policy: An assessment. *The New York Times*, s. 1.]

¹⁵³ Yhdysvallat mitä todennäköisimmin oli molemmissa konflikteissa toiminut oman etunsa (kommunismin leviämisen estämisen oman kapitalistisen maailmankuvan turvaamiseksi) nimissä, mutta tavoitteesta saatiin jalompi kun se puettiin valtioiden itsenäisyyden epäitsekään suojaamisen muotoon.

¹⁵⁴ Cromley, Ray. (3.7.1953). Exit From Korea? *The Wall Street Journal*, s. 1.

¹⁵⁵ Anderson 2002, 170-171.

uutisoinnin hyvin hillitystä sävystä Yhdysvaltojen osuuden päättyessä sodassa. Useaan otteeseen itsetietoisuus sodan jättämisestä vielä kokemattomien Etelä-Vietnamin joukkojen käsiin oli luettavissa rivien välistä helposti esille, kuten on esimerkiksi nähtävissä *Timesissa* maaliskuussa 1973 julkaistusta artikkelista.

“The last American troops left South Vietnam today, leaving behind an unfinished war that has deeply scarred this country and the United States. There was little emotion or joy as they brought to a close almost a decade of American military intervention. -- Today as the last men were heading home, a reporter asked whether they were happy or sad. Several majors, lieutenant colonels and colonels glared fiercely and snapped, “No comment!””¹⁵⁶

Siinä, missä Koreassa lehdistön oli ilmeisen helppoa sivuuttaa Rheen vaateet sodan jatkamisesta ja esittää neuvottelujen tulos kestävänä, Vietnamin tilanne oli huomattavasti avoimemmin näkyvissä kotirintamalle median toteuttaman kattavan uutisoinnin vuoksi. Toisin kuin Pohjois-Korea, ei Pohjois-Vietnam ollut antanut merkkejä jaettuun maahan tyytymisestä. Tämä oli hyvin kansan tiedossa, esimerkiksi vuosia aikaisemmin julkaistusta Ho Chi Minhin testamentista.¹⁵⁷ Lopputuloksena oli Yhdysvaltojen erkaantuessa sodasta lehdistöön nouseva varovainen ilmapiiri, jossa pyrittiin jokseenkin välttelemään kysymystä Etelä-Vietnamin tulevaisuudesta ja itsenäisyyden turvaamisesta. Tämä varovaisuus jatkui aina 1970-luvun jälkipuolelle saakka, kun Koreassa puolestaan uutisoitiin rauhansopimuksen allekirjoituksesta huomattavasti avoimemmin.

Siirryttäessä tarkastelemaan sitä, miten konfliktien uutisointi erosi sotien välillä, tulee ensimmäisenä nostaa esille *Timesin* ja *Journalin* uutisoinnin sävyssä sotien välillä tapahtunut muutos. Korean sodassa *Journal* oli tarjonnut koko konfliktin ajan kaikkein kärkevimmän sodanvastaisen kritiikin, mutta tämä asetelma vaihtui täysin Vietnamin sodan lopulle tultaessa. *Times* oli 60-luvun lopulta eteenpäin aktiivisin kritiikin esittäjä, *Journalin* keskittyessä talousorientoituneeseen uutisointiin ja pitäen aikaisemmin *Timesin* omaamaa neutraalia uutisoinnin sävyä. Merkkejä tästä kehityksestä oli ollut nähtävissä jo edellisellä tarkastelujaksolla, mutta mitä pidemmälle Vietnamin sodassa edettiin, sitä selvemmäksi ero lehtien välillä kävi. Hyvänä esimerkkinä *Timesin* sävyn muutoksesta toimivat sen 1971 eteenpäin

¹⁵⁶ Treaster, Joseph B. (30.3.1973). U.S. Forces Out of Vietnam; Hanoi Frees the Last P.O.W. *The New York Times*, s. 1.

¹⁵⁷ -. (10.9.1969). Ho's Will Predicts A Unified Vietnam; Read at Hanoi Rite. *The New York Times*, s. 1.

julkaisemat "Pentagon Papers" -nimellä tunnetut salaiset dokumentit, jotka merkittävästi heikensivät yhdysvaltaisten jo aiemmin alhaista kannatusta sodalle. "Pentagon Papers" olivat vuosina 1967-69 puolustusministeri Robert S. McNamaran ohjeesta kerätty kattava dokumentaatio Yhdysvaltojen hallinnon toimista Vietnamin sodassa. Dokumentit, joiden oikea nimi oli "US-Vietnam Relations, 1945-1967: History of US Decision Making Process on Vietnam Policy", vuodettiin *The New York Timesille*, joka julkaisi artikkelit hallituksen vastustuksesta huolimatta.¹⁵⁸ Korean aikaisen *Timesin* olisi ollut hankala, ainakin sen uutisoinnista nousseen kuvan perusteella, nähdä julkaisevan vastaavia dokumentteja.

Uskon kahden tekijän vaikuttaneen tähän *Timesin* asenteen muutokseen. Ensimmäinen oli yleisen mielipiteen kääntyminen sodan vastaiseksi. Yhdysvaltaisten asenteen muuttuessa sodanvastaiseksi olisi *Timesin* ollut huomattavasti helpompi myös itse esittää lukijakuntaansa peilaavaa kritiikkiä hallitusta kohtaan. Toisen tekijän uskon olleen 1960-luvun lopulta vallinnut poliittinen tilanne, jossa republikaaneja edustanut Richard Nixon toimi presidenttinä. Poliittiselta linjaltaan liberaaleihin aatteisiin nojaavan *Timesin* olisi myös tässä ilmapiirissä ollut helpompi osoittaa kritiikkiään hallinnon toimia kohtaan.¹⁵⁹ Koreassa demokraatteja edustaneen Harry S. Trumanin presidenttiys ja huomattavasti pienemmäksi jäänyt kotirintaman vastustus loivat lähes päinvastaisen poliittisen tilan *Timesille* ja *Journalille* toimia. Koreassa *Journalille* tarjottiin Vietnamin sodan loppua paremmat poliittiset edellytyksen kritiikin esittämiseksi.

Koreassa edellisellä tarkastelujaksolla kehittynyt diskurssi sodan tavoitteiden ja syyn kyseenalaistamisesta oli lähestulkoon kadonnut Yhdysvaltojen ulkoministeri Dean Achesonin selvennettyä niitä kesäkuussa 1951.¹⁶⁰ Tähän diskurssin katoamiseen vaikuttivat myös tällä tarkastelujaksolla syksyllä 1951 selventyneet Yhdysvaltojen varasuunnitelmat Koreassa aloitettujen rauhanneuvottelujen varalle.¹⁶¹ Seurauksena tälle kehitykselle Yhdysvaltojen suunnitelmallisuudessa oli lehdistössä fokuksen siirtyminen kyseenalaistamaan kommunistiblokin tavoitteita Koreassa ja

¹⁵⁸ Correll 2007, 50-53.

¹⁵⁹ Puglisi 2011, 3.

¹⁶⁰ Evans, Joseph E. (12.6.1951). Korean War Aims. *The Wall Street Journal*, s. 7.

¹⁶¹ Cromley, Ray. (29.8.1951). U.S. Strategists Study Tough Tactics for Use If Truce Falls Through. *The Wall Street Journal*, s. 1.

Indokiinassa. Aikaisempi hyvin kärkeä Yhdysvaltojen hallintoa kohtaan suunnattu kritiikki sen yhtenäisen ulkopoliittikan puutteesta kohdistettiin nyt kommunistien tapaan hankaloittaa vasta aloitettuja rauhanneuvotteluja.

[Ote elokuun 1951 *Journalissa* julkaistusta kolumnista.] *“The lesson is that in dealing with Communists of any variety one must be explicit to the point of kindergarten simplicity.”*¹⁶²

Etenkin *Journal* pyrki kuitenkin pitämään yllä kritiikkiä myös Yhdysvaltojen ulkopoliittikkaa kohtaan, joskin tämä kritiikki jäi nyt kommunisteja vastaan kohdistetun uutisoinnin sivumaininnaksi. Rauhanneuvotteluprosessin pitkittyessä kävi selväksi, kuinka voimaton Yhdysvallat oli painostamaan vastapuolta rauhan solmimiseen. Sotaa ei haluttu eskaloida, vaan vuoden 1951 vaihtuessa vuodeksi 1952 pyrittiin tarjoamaan vastapuolelle ensin mahdollisimman suuria myönnytyksiä.¹⁶³ Eskaloitinta esti myös se, että, toisin kuin Vietnamin, Yhdysvallat oli Koreassa YK:n edustajana eikä voinut menettää liittolaistensa tukea siirtymällä jälleen sodan eskaloitintaan.¹⁶⁴ Koska sodan rauhanneuvottelut pitkittyivät ja Yhdysvallat joutui asettumaan passiiviseksi aloitteen odottajaksi, palasivat aiemmin jo kadonneet metodeja ja tavoitteita kritisoivat diskurssit takaisin lehdistöön sodan loppupuolella. Toisin kuin sodan alussa, oli avain neuvottelujen edistämiseen nyt kokonaan Pohjois-Korean ja sen liittolaisten käsissä.¹⁶⁵ Yhdysvallat ei voinut suunnitelmistaan huolimatta tehdä mitään neuvottelujen edistämiseksi. Kriittiselle lehdistölle, ja etenkin *Journalille*, tilanne näyttäytyi kuitenkin jälleen muodossa, jossa Yhdysvaltojen hallinto ei ollut kykenevä ratkaisemaan Korean tilannetta.

[Sitaatti kesäkuun 1952 *Journalin* kolumnista.] *“What is urgently needed, as the Korean war enters its third year today is a policy. Insofar as there is now a policy, it is a thing of shreds and patches - a piecemeal response to Communist initiative.”*¹⁶⁶

¹⁶² -. (24.8.1951). Breakdown at Kaesong. *The Wall Street Journal*, s. 4.

¹⁶³ Cromley, Ray. (2.2.1952). Korean Truce Hopes. *The Wall Street Journal*, s. 1.

¹⁶⁴ YK:n rooli ja osallisuus korostui osana rauhanneuvotteluja jo heti niiden alusta saakka. Esimerkiksi Waggoner, Walter H. (27.7.1951). Truman Says U. N. in Korea Spared Nations Global War. *The New York Times*, s. 1.

¹⁶⁵ Pohjois-Korean liittolaiset vaikuttivat olevan tietoisia tästä, sillä Pohjois-Korean esittäessä halukkuutta edistää rauhanneuvotteluja, kehotti Kiina jatkamaan sotaa parempien rauhanehtojen toivossa. Parrott, Lindsay. (15.8.1952). Foe in Korea urges truce terms to end fighting in a draw. *The New York Times*, s. 1. ja Parrott, Lindsay. (16.8.1952). Chinese bid ally fight on in Korea, win better truce. *The New York Times*, s. 1.

¹⁶⁶ Evans, Joseph E. (25.6.1952). The Third Year. *The Wall Street Journal*, s. 8.

Mitä useammin rauhanneuvottelut jäätyivät paikoilleen tai tuottivat nollatuloksen, sitä useammin kysymykset selkeän Korea-politiikan luomiseksi nousivat esille lehdistössä. Vuosien 1952 ja 1953 vaihde toi mukanaan uutta kehitystä Korean sodan kannalta Dwight D. Eisenhowerin noustessa Yhdysvaltain presidentiksi ja politiikan siirtyessä kohti aktiivisempaa rauhaan painostamista.¹⁶⁷ Lehdistössä rauhanneuvottelujen aluksi kokema kehitys kohti positiivista mielikuvaa sodan kulusta oli kuitenkin kulkenut rauhanneuvottelujen toistuvasti epäonnistuessa jo niin paljon taaksepäin, että aikaisemmin unohdetut uhkakuvat nousivat jälleen esille osaksi diskurssia. Uhka sodan eskaloitumisesta oli kadonnut lehdistöstä rauhanneuvottelujen alettua, mutta se palasi takaisin alkuvuodesta 1953.

[Lainaus *Journalin* helmikuun 1953 artikkelista.] *“The Eisenhower Administration’s new “get-tough” policy in Asia is being almost unanimously condemned by the people of India -- the new American policy is going to extend war.”*¹⁶⁸

Vielä ennen rauhanneuvottelujen etenemistä kohti kesällä solmittua aselepoa käytiin lehdistössä läpi niin Korea-politiikan kritiikkiä kuin mahdollista sodan lopun aiheuttaman laman uhkakuva.¹⁶⁹ Lama oli noussut uudeksi uhkakuvaksi *Journalissa* Korean rauhanneuvottelujen etenemisen tarkoittaessa myös mittavan sotateollisuuden vääjämätöntä leikkaamista, mutta valtionvarainministeri George Humphrey vakuutteli ettei sodan päättymisestä seuraisi täysimittaista lamaa.¹⁷⁰ Huomattavaa tässä sodan lopun kehityksessä on, että rauhanneuvottelujen alkua ja muutamia sodan lopun kuukausia lukuun ottamatta uhkakuvat sodan leviämisestä muualle Aasiaan Koreasta pysyivät lehdistössä esillä koko konfliktin ajan. Lähes yhtä pitkä kehityskaari voidaan nähdä *Journalin* kritiikillä Yhdysvaltojen selkeän Korea-politiikan puutteesta, joka ilmaantui lehteen hyvin nopeasti sodan alettua. Molemmat alanarratiivit pysyivät myös lähes muuttumattomina koko sodan ajan. On myös huomattava, että Koreassa sodan lopun uhkakuvat ja kritiikki olivat hyvin vahvasti sidoksissa rauhanneuvottelujen etenemiseen. Neuvottelujen jäätyessä voidaan molempien ilmiöiden nähdä palanneen osaksi lehdistön diskurssia ja

¹⁶⁷ Stueck 1997, 305.

¹⁶⁸ Zinkin, Taya. (13.2.1953). India Calls New U.S. Asia Policy “Madness”, Fear of Big War Rises. *The Wall Street Journal*, s. 1.

¹⁶⁹ -. (5.3.1953). The Courses In Korea. *The Wall Street Journal*, s. 8.

¹⁷⁰ -. (21.4.1953). Business Outlook. Peace in Korea Would Not Cause Depression in U.S., Humphrey says. *The Wall Street Journal*, s. 2.

molempien voidaan nähdä myös kokonaan hävinneen rauhanneuvottelujen edetessä itse aselevon solmimiseen kesä-heinäkuussa 1953.

Vietnamin sodan loppuvaiheita eniten leimaavana tekijänä toimi ehdottomasti sodan kokema valtava vastarinta Yhdysvaltojen kotirintaman ja liittolaisten osalta. Jo Presidentti Lyndon B. Johnsonin eskalaation aikana oli lehdistössä noussut esille kritiikkiä Yhdysvaltojen osallisuudesta sotaan.¹⁷¹ Richard Nixonin noustua presidentiksi ja sodan yhä jatkuessa kasvoi tämä vastarinta lehdistössä kuitenkin aivan uuteen mittakaavaan.¹⁷² Korean sodassa kritiikin ja uhkakuvien ollessa yhteydessä rauhanneuvottelujen etenemiseen, ei Vietnamin sodan päättämiseksi Pariisissa aloitetuilla neuvotteluilla vaikuttanut olevan juurikaan vaikutusta lehdistössä käytyyn diskurssiin. Sen sijaan yleisen mielipiteen kääntyminen sodan vastaiseksi ja kritiikin kasvava määrä vaikuttivat olevan suorassa suhteessa siihen, miten kauan Yhdysvallat oli ollut osallisena sodassa ja kuinka vähän itse sodassa oltiin saavutettu.¹⁷³ Julkinen mielipide ei suinkaan kääntynyt sodan vastaiseksi tyhjiössä, vaan medially oli suuri rooli sodan tuomisessa osaksi tavallisen amerikkalaisen arkea.¹⁷⁴ Tämä median ja Yhdysvaltojen hallinnon asenteiden erilleen ajautuminen näkyi lehdistössä hyvin selvästi sodan edetessä. Sotaa oltiin tietysti vastustettu jo edellisellä tarkastelujaksolla, mutta vasta 1960-luvun lopulta liike alkoi kasvaa merkittävästi koossaan.¹⁷⁵ Tämä johti uudenlaisen diskurssin, hallinnon ja lehdistön näkökulmien vastakkaisiksi polarisoitumisen, ilmaantumiseen, joka nousi esille sodanvastaisen liikkeen kasvaessa. Lehdistön sodan kulusta esittämä narratiivi jakautui selvästi kahtia. Ensimmäinen, näennäisesti lehdistön oma narratiivi, esitti aktiivisesti kritiikkiä Yhdysvaltojen osallisuutta kohtaan nostamalla esille muun muassa protestien kasvavaa kokoa. Tätä sanomaa tuotiin esille suurilla mutta neutraalisti sävytetyillä otsikoilla, kuten *Timesin* vuoden 1969 marraskuussa julkaistussa artikkelissa “250,000 War Protestors Stage Peaceful Rally in

¹⁷¹ Johnsonin eskalaatio kattaa noin vuodet 1963-68, jolloin Yhdysvallat aggressiivisesti lisäsi panostaan Vietnamin sodassa. Anderson 2002, 43 ja 63.

¹⁷² Esimerkkeinä Nixonia edeltäneestä vastarinnasta voidaan esittää *Timesin* “*The War in Vietnam Can Be Won, But-*” artikkeli vuodelta 1965. Langguth, Jack. (18.9.1965). *The War in Vietnam Can Be Won, But-*. *The New York Times*, s. SM30.

¹⁷³ Capilla 2020.

¹⁷⁴ Anderson 2002, 65-67.

¹⁷⁵ Capilla 2020.

Washington. A Record Throng. Young Marchers Ask Rapid Withdrawal From Vietnam".¹⁷⁶

Toinen lehtien raporteista esille nouseva narratiivi puolestaan esitti Yhdysvaltojen hallinnon huomattavasti optimistisempää suhtautumista sotaan ja Etelä-Vietnamin tulevaisuuteen. Lehdistön asenteista huolimatta tälle hallituksen narratiiville annettiin tilaa ja se esitettiin hyvin neutraalisti. Poliittisen kentän epävakaus, sekä jakautuminen sodan kannattajiin ja vastustajiin, tuli kuitenkin artikkeleissa yhä useammin esille, kuten seuraavasta *Timesin* heinäkuun 1970 artikkelista käy ilmi.

*"Secretary of State William P. Rogers, in an apparent effort to move his position on Vietnam closer to that of the White House, said today that there were "reasonable prospects" for the peace negotiations in the long run but that the short-run prospects were not bright."*¹⁷⁷

Mitä pidemmälle sodassa edettiin, sitä polarisoidummiksi vastakohtiksi nämä esitykset sodan kulusta kävivät. Siinä missä Koreassa oltiin nostettu esille määrällisesti vähän kritiikkiä itse Yhdysvaltojen osallisuutta kohtaan, oli Vietnamissa sodan lopulla esitetty kritiikki huomattavasti kärkevämpää ja arkaluontoisempaa. Otsikkojen ollessa melko neutraaleja eivät lehdet säästelleet kritiikkiään artikkelien sisällössä. Esimerkiksi *Times* toi avoimesti esille maaliskuussa 1968 tapahtuneet My Lain massamurhat, jossa yhdysvaltalaiset sotilaat tappoivat yli 500 vietnamilaista siviiliä,¹⁷⁸ esittäen Yhdysvaltojen toimet näin ollen Vietnamissa merkittävästi Koreaa heikommassa valossa.

[*Timesin* artikkeli koskien My Lain sota-oikeudenkäyntejä kesäkuulta 1971] *"The conviction and sentencing of an American soldier for the commission of war crimes has brought ahead a national crisis -- What is at stake is the survival of the United States as the representative of such virtues as justify the claim it makes to the allegiance of its citizens and the respect of the world."*¹⁷⁹

¹⁷⁶ Herbers, John. (16.11.1969). 250,000 War Protestors Stage Peaceful Rally in Washington. *The New York Times*, s. 1.

¹⁷⁷ Smith, Hedrick. (16.7.1970). Rogers Sees Hope For Vietnam Talk. *The New York Times*, s. 1.

¹⁷⁸ Anderson 2002, 98-99.

¹⁷⁹ Halle, Louis J. (6.6.1971). After Vietnam - Another Witchhunt? *The New York Times*, s. SM36.

Samalla lehdet nostivat myös esille niin Etelä- kuin Pohjois-Vietnamin siviiliväestön sodan jaloissa kokemaa kärsimystä ja maassa kasvavan humanitäärisen kriisin skaalaa.¹⁸⁰ Yhdysvaltojen hallinnon diskurssi puolestaan kehittyi lehdistössä lähes yksinomaan rauhanneuvottelujen varaan rakennetun optimismin ympärille, mutta sodan edetessä alkoivat nämä mahdollisuudet positiivisuudelle käydä vähiin.

[Ote *Timesin* marraskuussa 1972 julkaisemasta artikkelista käsitellen presidentin pitämää puhetta.] *“President Nixon acknowledged today that there were “some details still to be negotiated” before a peace settlement could be struck in Vietnam. But he said he had full confidence that such a peace would be negotiated on the basis of “honor” and not “surrender.””*¹⁸¹

Toisin kuin sodanvastaisessa uutisoinnissa, hallinnon positiiviseen narratiiviin ilmestyi huomattavasti nopeammin aukkoja. Rauhanneuvottelujen toistuvasti kariutuessa ei tämä kuva positiivisesti etenevästä prosessista vaikuttanut kestävä. Lehdistössä poliittisen kentän yhä selvempi jakautuminen sotahaukkoihin ja rauhankyyhkyihin (*hawks* ja *doves*) jatkui, syöden hallinnon optimistisen linjan perustaa.¹⁸² Lisäksi Yhdysvaltojen päätös puuttua Vietnamin naapurimaiden Laosin ja Kambodžan sisällissotiin ruokki sodanvastaisia liikkeitä entisestään.

[Ote *Journalin* artikkelista huhtikuulta 1970 koskien Yhdysvaltojen Kambodžalle tarjoamaa apua.] *“In the making of American foreign policy, two not-so-scientific principles seem consistently to apply:*

1. *When a crisis occurs, do something.*
2. *One action generally leads to another.”*¹⁸³

[Ote *Journalin* artikkelista maaliskuulta 1971 koskien maan tilannetta.] *“In Laos there is confusion, doubt and fear. -- In Laos an optimist is a man who thinks things may not get much worse.”*¹⁸⁴

¹⁸⁰ Vietnamin siviiliväestön kärsimystä ja sodan hintaa tuotiin esille mm. artikkeleissa kuten Barnet, Richard. (15.10.1972). Bloodbath? That's what we are causing now. *The New York Times*, s. SM39.

¹⁸¹ Semple Jr., Robert B. (5.11.1972). Nixon Hopeful on Vietnam But Concedes Pact Is Open. *The New York Times*, s. 1.

¹⁸² Vuonna 1971 senaatti pystyi vain juuri ja juuri estämään säädöksen, jolla uusia varoja oltaisiin voitu ohjata Vietnamiin vain sotilaiden kotouttamiseksi. Finney, John W. (29.10.1972). Senate, 47 to 44, Kills Fund Curb on Vietnam War. *The New York Times*, s. 1.

¹⁸³ Kann, Peter R. (30.4.1970). The War Widens. *The Wall Street Journal*, s. 1.

¹⁸⁴ Kann, Peter R. (18.3.1971). Paradox of War. *The Wall Street Journal*, s. 1.

Mielipiteeltään neutraalien jäädessä äänettä, ainoana selvänä kolmantena osapuolena tälle diskurssille voidaan nähdä armeijan edustajat, joiden mielipiteet tulivat ajoittain lehdistössä esille. He sijoittuvat jonnekin hallinnon ylioptimismin ja kansan sodanvastaisten mielenosoitusten välille. Armeijan johdon ääni nousi esille huolena sotatoimien hellittämisen aiheuttamasta vaarasta yhdysvaltalaisille sotilaille, kun samaisten rivisotilaiden ääni puolestaan nousi esille moraalien alkaessa loppua sodan edetessä.¹⁸⁵ Lehdistön ajoittain esille nostama armeijan linja onkin näiden kahden sotilasarvollisen ääripään muodostama sekaääni. Tämän ulkopuolella sodan vastustajien ja kannattajien välinen mielipiteiden polarisaatio jatkui kuitenkin aina vuoteen 1973 ja Yhdysvaltojen sodasta irrottautumiseen saakka, armeijan ja kantaa ottamattomien äänen jäädessä huomattavasti harvinaisemmaksi.

Suuri osa Vietnamin sodan loppuvaiheista nousevista havainnoista, kuten edellä käsitelty näkökulmien polarisoituminen, voidaankin kytkeä tavalla tai toisella tämän yleisen mielipiteen kehitykseen. Koreassa sodan nostamat uhkakuvat hävisivät rauhanneuvottelujen alettua ja palasivat vasta neuvottelujen pitkittyessä. Vietnamissa ei ollut havaittavissa samaa kehitystä, yleisen mielipiteen ollessa jo kääntymässä sodan vastaiseksi rauhanneuvottelujen alkaessa vuonna 1968.¹⁸⁶ Vietnamin sodan aiheuttamat uhkakuvat nousivat jatkuvasti esille osana lehdistön esittämää kritiikkiä niin rauhanneuvotteluprosessin alussa, keskellä kuin lopussa.

[Ote *Timesin* artikkelista koskien Etelä-Korean huolia Vietnamin tuomasta epävakaudesta marraskuulta 1968] *“South Korea, which has a military force of 47,00 in Vietnam, “trusts the United States as an ally and will cooperate with peace efforts,” Mr. Kim said, “but we must be very concerned with the probable aftermath.”*¹⁸⁷

[Ote *Journalissa* esitetystä entisen Ranskan armeijan sotilaan haastattelusta Laosissa joulukuulta 1969.] *“Are U.S. jets bombing in Laos? he is asked. No, he says, though his voice is periodically drowned out by U.S. jets flying overhead. -- The Interview says much of life in Laos. This Southeast Asian country is a comic-opera kingdom playing host to a tragedy. -- The U.S. is deeply involved. But another Vietnam is unlikely.”*¹⁸⁸

¹⁸⁵ Smith, Terence. (27.7.1969). Military Opposes a War Slowdown. *The New York Times*, s. 1. ja Levine, Richard J. (7.4.1971). As War Winds Down, Many GIs Still Face Service in Vietnam. *The Wall Street Journal*, s. 1.

¹⁸⁶ Capilla 2020.

¹⁸⁷ Chapin, Emerson. (18.11.1968). A Seoul Leader, Here, Fears Vietnam Aftermath. *The New York Times*, s. 8.

¹⁸⁸ Kann, Peter R. (18.12.1969). The Secret War. *The Wall Street Journal*, s. 1.

[Ote Vietnamin sodan aiheuttamaa pakolaiskriisiä käsittelevästä *Journalin* artikkelista kesäkuulta 1972.] *“The poor and frightened people packed together in schoolyards or churchyards or abandoned military bases. -- More than 814,00 refugees, by official count, have been created, or recreated, since the Communist offensive began on March 31.”*¹⁸⁹

Erona Koreassa esille nousseisiin uhkakuviin, jotka määrittyivät selvästi suuremman skaalan seurauksiin, kuten kolmanteen maailmansotaan, Vietnamissa uhkakuvat olivat huomattavasti tiiviimmin yhteydessä itse Vietnamin ja sen naapurimaiden tulevaisuuteen. Myös se, että uhkakuvat nostettiin usein esille osana sotaa vastaan harjoitettua kritiikkiä, sai niiden sanoman poikkeamaan sävyiltään Koreasta. Enää eivät tulevaisuuden näkymät näyttäneet maailman tasapainoa uhkaavilta, vaan maalasivat lähinnä Yhdysvaltojen luomaa synkkää tulevaisuutta Vietnamille ja sen naapureille mitä pidempään sota jatkui. Etenkin siviiliväestön kokema kurjuus ja sodan leviäminen Kambodžaan ja Laosiin nousivat selvemmin esille lehdistön tekemässä uutisoinnissa kuin Koreasta tutut globaalimmat uhkakuvat. Sodanvastaisen ajattelun saavuttaessa tavoitteensa Yhdysvaltojen irtautuessa sodasta, jäivät nämä uhkakuvat myös suurilta osin pois uutisoinnista.

Koreasta poiketen myös sodan loppu nosti esiin erisävyistä uutisointia Vietnamissa. Etelä-Vietnamin kaatuminen vuonna 1975 merkitsi Yhdysvaltojen tavoitteen epäonnistumista ja nosti esiin uuden huolen sodan tuottamasta arvovaltatappioista, kuten käy ilmi *Journalin* huhtikuussa 1975 julkaisemasta kattavasta artikkelista.

*“The U.S. government formally abandoned South Vietnam yesterday, leaving behind a policy shambles and a government that surrendered unconditionally. -- There’s fear that the Soviet Union and China may decide the U.S. is weak and indecisive,--”*¹⁹⁰

Vaikka sodasta irti pääseminen otettiin vastaan helpotuksena, ei sitä otettu vastaan yhtä positiivisesti kuin olisi saattanut odottaa. Itse Vietnamin sodan rauhansopimuksen allekirjoittamista kuvailtiin kylmäksi ja lähes synkäksi.¹⁹¹ Korea poikkeaa loppuvaiheiltaan Vietnamista hyvin radikaalisti. *Journalin* toukokuun

¹⁸⁹ Kann, Peter R. (27.6.1972). Refugees in Vietnam: Not Just Fatalistic Flotsam of the War. *The Wall Street Journal*, s. 1.

¹⁹⁰ Keatley, Robert. (30.4.1975). A Chapter Closes. *The Wall Street Journal*, s. 2.

¹⁹¹ Lewis, Flora. (28.1.1973). Vietnam Peace Pacts Signed; Americas’s Longest War Halts. *The New York Times*, s. 1.

1953 *Caught In A Cross-Fire* -artikkelissa kuvattiin, kuinka Etelä-Korean Rheen hallinto koki neuvotteluissa olonsa ainoaksi, jota ei kuunneltu heidän tavoitteissaan vallata vielä koko niemimaa.¹⁹² Samalla *Timesin* toukokuussa 1953 julkaistussa "*Korea's Civilians Sing As They Work*" artikkelissa kuvattiin kansan täysin päinvastaista suhtautumista tilanteen rauhoittumiseen maassa ja sodan päättymisen luomaa helpotusta.¹⁹³ Vaikka kummankaan sodan lopputulos ei luonut yhtenäistä ja demokraattista valtiota, oli Korean lopputulos lehdistössä merkittävästi positiivisemmin ilmaistu kuin Vietnamin. Yhdysvaltojen Vietnamin sodasta irtautumisen ja Saigonin lopullisen kaatumisen välinen uutisointi palasi Indokiinan sodan ajalta tuttuun ulkopuolisen tarkastelijan malliin, jossa lehdistön suhtautuminen Vietnamiin oli etäistä ja jokseenkin kylmää, kuten *Timesin* tammikuun 1974 artikkelista käy ilmi.

*"The memory of "our war," the Vietnam war until 1973, still pains official Washington. But a year after the signing of the Paris peace agreements "their war" - the struggle that still goes on and has taken almost 60,000 more Vietnamese lives since the cease-fire - has become just another fact of life here. -- But most of Nixon Administration officials and some members of Congress agree with Secretary of State Kissinger, who said last month: "We have succeeded not in guaranteeing necessarily a permanent peace but in moving the decision to a Vietnamese decision.""*¹⁹⁴

Sota ei enää ollut amerikkalaisten konflikti, vaan se oli onnistuneesti siirretty vietnamilaisten harteille. De-eskalaation tarkastelujaksolla konfliktit kulkivatkin lopulta hyvin erilaisiin suuntiin niin lehdistön kuin maiden tulevaisuuden kannalta. Koreassa neuvottelujen hidastuminen, mutta Vietnamiin verrattuna rauhallinen, eteneminen peilautui suoraan lehdistön toteuttamaan uutisointiin. Kritiikki neuvottelujen hitaasta etenemisestä ja Yhdysvaltojen hallinnon kyvyttömyydestä tehdä asialle mitään alkoi toistaa itseään lehdistössä. Vietnamin huomattavasti turbulenttisempi de-eskalaation prosessi näkyi myös lehdistön ja kotirintaman asenteissa, yleisen mielipiteen sodanvastaiseksi kääntymisen hallitessa ja ohjatessa sodan suuntaa. Koreoiden ja Vietnamin tilanteiden rauhoittuessa siirtyi uutisointi sen seuraavaan tarkastelujaksoon; sodanjälkeiseen uutisointiin. Sodan lopussa etenkin kotirintamalla

¹⁹² -. (29.5.1953). *Caught In A Cross-Fire*. *The Wall Street Journal*, s. 6.

¹⁹³ MacGregor, Greg. (27.5.1953). *Korea's Civilians Sing As They Work*. *The New York Times*, s. 5.

¹⁹⁴ Gelb, Leslie H. (27.1.1974). *To Washington, the Struggle in Vietnam Has Become 'Their War'*. *The New York Times*, s. 24.

ja Yhdysvaltojen hallinnossa vallinneet asenteet tulisivat vaikuttamaan merkittävästi siihen, miten maat nousivat konfliktien päätöksen jälkeen lehdistössä esille.

6. Sotien jälkeinen uutisointi

Tässä luvussa tuon lyhyesti esille sotia seuranneen uutisoinnin piirteitä siltä osin kuin ne voidaan liittää konfliktien seurauksiin. Kuten kaikki sodan jaloissa kärsineet valtiot ennen niitä, olivat Vietnam ja molemmat Koreat merkittävän jälleenrakennuksen ja avun tarpeessa konfliktien päätyttyä. Sitä, miten maat toipuivat sodasta määräsi pitkälti niiden sodanjälkeinen suhde Yhdysvaltoihin, Neuvostoliittoon ja Kiinaan. Pohjois-Korealla oli yhä sodan jälkeen huomattava teollinen etumatka Etelä-Koreaan nähden,¹⁹⁵ etelän joutuessa luottamaan Yhdysvaltojen tukeen. Valtioita kuitenkin yhdistivät sotaa seuranneina vuosina diktatuuria lähentyneet hallintomuodot, mikä heikensi toiveita todella demokraattisen Korean yhdistymisestä ja rakentamisesta.¹⁹⁶ Sodan alussa vallinnut teollinen etumatka ei kantanut Pohjois-Koreaa pitkälle, sen kärsiessä kommunistiselle taloudelle tyypillisestä stagnaatiosta.¹⁹⁷ Samalla Etelä-Korea nousi Japanin ja muiden Yhdysvaltojen tukemien Aasian valtioiden kanssa jaloilleen, aloittaen mittavan talouskasvun.¹⁹⁸ Sodan arvet ovat kuitenkin taloudellista ja alueellista jakoa syvemmit eikä maiden välille ole saatu muotoiltua virallista rauhaa vielä tämän työn kirjoittamishetkelläkään, yli 70 vuotta sodan aseleponeuvottelujen aloittamisen jälkeen.

Vietnamin voidaankin tässä suhteessa nähdä toipuneen sodastaan Koreoita paremmin. Vietnamin sota jätti maan Koreoita heikompaan tilaan, Yhdysvaltojen pudotettua maahan kaksi kertaa enemmän pommeja kuin toisessa maailmansodassa pudotettiin Eurooppaan ja Aasiaan yhteensä.¹⁹⁹ Vietnam joutui myös kärsimään sodan jälkeen maahan pudotettujen kasvimyrrykyjen jälkivaikutuksista ja mittavasta humanitäärisestä kriisistä²⁰⁰ Maa ei myöskään saanut yrityksistään huolimatta taloudellista apua Yhdysvalloilta, vaan joutui kääntymään Neuvostoliiton puoleen välien huonontuessa Kiinaan.²⁰¹ Kiinan ja Yhdysvaltojen taloudellinen välinpitämättömyys Vietnamia kohtaan jatkui 1990-luvulle saakka, kun samalla naapurimaat Laos ja Kambodža ajautuivat väkivaltaisten diktaattorien

¹⁹⁵ Robinson 2007, 120.

¹⁹⁶ Pohjoisessa yhden puolueen hallitsema kansandemokratia ja etelässä autoritääriinen sotilasdemokratia. Sandler 1999, 266.

¹⁹⁷ Sandler 1999, 268-269.

¹⁹⁸ Sandler 1999, 267-268.

¹⁹⁹ Cooper & Esri's StoryMaps team, -.

²⁰⁰ Anderson 2002, 79-80, 110.

²⁰¹ Anderson 2002, 80.

käsiin.²⁰² Vietnam oli kuitenkin tehnyt 1976 sen mitä Koreassa ei oltu onnistuttu tekemään, eli muodostamaan ainakin rajoiltaan ja hallinnoltaan yhtenäisen valtion, joka kesti Aasian poliittisen epävakauden. Yhdysvaltojen voidaankin nähdä kokeneen sodasta huomattavasti suuremman arvovaltatappion, epäonnistuen tavoitteessaan luoda demokraattinen Vietnam ja jättäen jälkeensä pitkälti tuhotun valtion. Tämä johti Yhdysvalloissa eristäytymispolitiikan suosion kasvuun, joskaan ei sen käyttöönottoon, ja lukuisiin ongelmiin sodassa taistelleiden veteraanien integroinnissa takaisin osaksi yhteiskuntaa.²⁰³

Sotien päätyttyä koki lehdistön uutisointi niistä merkittävän laskun, joka oli odotettavissa "war"-hakusanan kanssa.²⁰⁴ Korean uutisointi pysyi vähäisenä koko lopun tarkastelujakson aina vuoden 1960 loppuun saakka. Vietnam puolestaan koki pienen nousun takaisin osaksi "war"-termillä esille nousevaa uutisointia, kun Kiina hyökkäsi maahan vastena sen toteuttamaan Kambodžan miehitykseen vuonna 1979.²⁰⁵ Sisällöllisesti tämä jakso kuitenkin nosti esille vain harvoja yhtäläisyyksiä maiden lehdistönarratiivien välillä, mutta sitäkin enemmän sotien päätöksistä kumpuavia eroja.

Sodan jälkeen Koreat saivat osakseen merkittävää taloudellista ja humanitääristä apua. Pohjois-Korealle luvattiin taloudellista apua Kiinan ja Neuvostoliiton suunnalta maiden välisten suhteiden tiivistämiseksi ja kommunistisen Korean jälleenrakentamiseksi.²⁰⁶ Etelä-Korea puolestaan oli saamassa Yhdysvalloilta ainakin suunniteltua taloudellista ja työvoimallista apua, kun maassa olevia yhdysvaltalaisia sotilaita suunniteltiin käytettävän maan jälleenrakentamisessa.²⁰⁷ Tämä positiivinen suhtautuminen ja avun tarjoaminen Koreoille jatkuu lehdistössä aina tarkastelujakson loppuun saakka, 1960-luvun alkuun, joskin Pohjois-Korea oli vain harvoin esillä. Täysin päinvastainen kehitys voidaan nähdä Vietnamista sodan jälkeen esitetyssä uutisoinnissa. Yhdysvaltojen suhtautuminen maan asioihin muuttui vuoden 1975 jälkeen kylmäksi ja välinpitämättömäksi, muistuttaen hyvin paljon

²⁰² Anderson 2002, 79-80.

²⁰³ Anderson 2002, 81-82, 84.

²⁰⁴ Kts. Liitteet 2 ja 4.

²⁰⁵ Kts. Liite 4, vuosi 1979 ja Anderson 2002, 80. Vietnamin tarkastelujakso loppuu vuoden 1980 loppuun jättäen osan uutisoinnin kehityksestä tutkimuksen ulkopuolelle.

²⁰⁶ -. (24.11.1953). Economic Aid Pact Signed By Peiping and North Korea. *The New York Times*, s. 1.

²⁰⁷ -. (2.8.1953). U.S. Plans to Use Its Troops To Rebuild Ravaged Korea. *The New York Times*, s. 1.

ensimmäisen Indokiinan sodan aikaista uutisointia. Maan saadessa taloudellista tukea niin Kiinalta kuin Neuvostoliitolta, yritti Vietnam myös tuloksetta normalisoida suhteitaan Yhdysvaltoihin.²⁰⁸ Yhdysvallat pyrki etäännyttämään itseään Vietnamista ja toistamaan kiitollisuuden retoriikkaa ilman konkreettisia toimia.

[Ote *Timesin* artikkelista koskien Yhdysvaltojen ja Vietnamin neuvotteluja kaatuneiden amerikkalaisten ruumiiden palautuksesta ja taloudellisen avun tarjoamisesta Vietnamille kesäkuulta 1977.] *“The United States delegation issued a statement expressing “its appreciation for this positive action on the part of the Socialist Republic of Vietnam.” But the talks remained stalled on the issue of money.”*²⁰⁹

Yhdysvaltojen hallinnon suhde pysyi hyvin etäisenä aiheelle koko tarkastelujakson ajan aina 1980-luvulle saakka, vaikka 1977 Vietnamin tabuuta alettiinkin jo murtamaan kotirintamalla elokuvissa ainakin yhdysvaltalaisten siviilien silmissä.²¹⁰ Vietnam yritti vielä 1978 yhdistää sodissa erkaantuneita perheitä,²¹¹ mutta samalla Yhdysvallat halusi pitää etäisyyttä eikä antaa Vietnamille myönnytyksiä.

[Sitaatti *Journalin* syyskuussa 1978 julkaisemasta kolumnista.] *“Vietnam probably should resign itself to the fact the U.S. will remain at arm’s length, at least until after the fall congressional elections and probably much longer.”*²¹²

Vietnamin ajautuessa 1979 sotaan Kiinan kanssa, oli lehdistön esitys konfliktin etenemisestä hyvin etäistä ja puolueetonta. Tämä Vietnamista etääntyminen ja puolueettomuus kokivat kuitenkin vielä aivan tarkastelujakson lopussa merkittävän käänteen. Presidenttiehdokkaana kampanjoinut Ronald Reagan käänsi Vietnamista tähän asti lehdistössä luodun tabun kuvan ympäri puheessaan Yhdysvaltain ulkomaiden sotien veteraaneille (Veterans of Foreign Wars) elokuulta 1980.

[Ote *Journalin* puhetta käsitelleestä artikkelista] *“-- the Republican presidential nominee also said, the U.S. should stop apologizing for its role in the Vietnam war. The war was “a noble cause,” he said, and instead of expressing guilt, the U.S. should resolve to “never*

²⁰⁸ Chanda, Nayan. (19.9.1976). The War Wrecked the Economy, but Vietnam Has Experienced Leadership. *The New York Times*, s. 155.

²⁰⁹ Lewis, Flora. (4.6.1977). Vietnam Gives U.S. Data on 20 War Dead. *The New York Times*, s. 1.

²¹⁰ Gottschalk Jr., Eral C. (1.9.1977). After Long Study, Movie Makers Find A New War to Fight. *The Wall Street Journal*, s. 1.

²¹¹ Kamm, Henry. (8.8.1978). Vietnam’s Premier Says He Wants U.S. Friendship. *The New York Times*, s. A1.

²¹² Kramer, Barry. (1.9.1978). The Prospects for Normalization With Vietnam. *The Wall Street Journal*, s. 8.

*again ask young men to fight and possibly die in a war our government is afraid to let them win.*²¹³

Vietnam oli pidetty lehdistön kuvailemalla käden etäisyydellä puhuttaessa maan jälleenrakentamiseen tarjottavasta tuesta ja aihetta oltiin vältelty, mutta Reagan osoitti, että sota voitiin kääntää jälleen Yhdysvaltojen tarpeita palvelevaksi kokemukseksi. Vietnamin sota oli seurauksiltaan yhä Vietnamin ongelma, mutta Yhdysvallat voisi ratkaista kokemansa arvovaltatappion tekemällä Vietnamista jalon tavoitteen. Sotien jälkeinen mieliala Yhdysvalloissa heijasti tätä Vietnamin ja Koreoiden tilanteen välistä eroa. Vietnamin ollessa osittain tabu ja vältelty aihe, oli Koreasta uutisointi aktiivista. Korean sodan veteraanit hakeutuivat sodan jälkeen yliopistoihin aiheuttaen opiskelijabuumin, kun Vietnamin veteraanit puolestaan nousivat esille huomattavasti heikommassa valossa.²¹⁴ Vietnamin taistelleet sotilaat kokivat yhteiskuntaan uudelleen integroitumisen huomattavasti Korean veteraaneja vaikeammaksi prosessiksi, monien taistellessa etenkin päihdeaineiden väärinkäytön, sodan traumojen ja taloudellisten ongelmien kanssa.²¹⁵

Maiden sotien jälkeisen kohtelun ollessa suurin ero lehdistön esittämässä uutisoinnissa, olivat maiden välillä nähtävät yhtäläisyydet huomattavasti harvemmassa. Suurimpana yhteytenä konflikteja seuranneissa narratiiveissa oli Yhdysvaltojen näennäinen tarve pitää itsensä erossa Korean tai Vietnamin kaltaisista konflikteista. Korean sodan osalta tehtiin sodan päätyttyä selväksi, ettei Yhdysvaltojen tulisi enää ottaa osaa sotiin ilman selvää suunnitelmaa.

[Ote helmikuulta 1954 *Journalin* artikkelista.] *“President Eisenhower said yesterday it would be a tragedy for the U.S. to get involved in the shooting in Indo-China. It would be, indeed, and we hope that his Administration will do nothing to let such a war drift upon us.*²¹⁶

²¹³ Seib, Gerald F. (19.8.1980). Reagan Again Urges Stronger Military, Tells VFW Vietnam War Had Noble Goal. *The Wall Street Journal*, s. 5.

²¹⁴ Fine, Benjamin. (14.9.1953). Veterans Of Korea Flock To Colleges Under U.S. Grants. *The New York Times*, s. 1. ja Reinhold, Robert. (10.12.1978). A Vietnam Veteran Emerges From a Lost Decade. *The New York Times*, s. 1.

²¹⁵ Weinraub, Bernard. (26.9.1979). Vietnam Veterans Found to Have Major Problems. *The New York Times*, s. A16. ja Farber, M. A. (2.6.1974). Veterans Still Fight Vietnam Drug Habits. *The New York Times*, s. 1.

²¹⁶ -. (11.2.1954). No Wars By Inspiration. *The Wall Street Journal*, s. 10.

Vietnamin sota sai aikaan saman reaktion sodan jälkeen, kaventaen armeijalle ohjattua rahoitusta ja johtaen hallinnossa pitkään sodan jälkipuintiin.²¹⁷ Lehdistön luoman kuvan pohjalta Yhdysvaltojen hallinnolla ei olisi näyttänyt olevan syytä siirtyä uusiin konflikteihin Korean ja Vietnamin jälkeen. Kuitenkin molemmille sotia seuranneille narratiiveille oli yhteistä Yhdysvaltojen siirtyminen suoraan osalliseksi seuraavaan konfliktiin tai kriisiin. Korean sodan jälkeen lehdistössä olivat esillä Formosan (nykyisen Taiwanin) kiristyneen tilanteen mahdollinen eskaloituminen aseelliseksi selkkaukseksi tulevaisuudessa ja Vietnamin tukeminen sotaa edeltävinä vuosina.²¹⁸ Vietnamia seurannut sodanvastainen mieliala kesti hieman Koreaa pidempään, mutta vuodesta 1980 eteenpäin Reaganin retoriikka Vietnamista osoitti Yhdysvaltojen olevan jälleen valmiina uuteen konfliktiin. Oli selvää, että Yhdysvaltojen siirtyessä 1980-luvulle oli Korean sota jo siirtynyt osaksi historiaa ja Vietnamin sotaa oltiin kääntämässä ainakin hallinnon silmissä todellisuutta pienemmäksi tappioksi. Tältä osin lehdistöjen narratiivit sodista oli saatettu päätökseensä.

²¹⁷ Levine, Richard J. (15.4.1976). The Future Revisited. *The Wall Street Journal*, s. 1. ja Clines, Francis X. (28.6.1980). About Politics. Memorializing the Vietnam War Dead. *The New York Times*, s. 7.

²¹⁸ Esimerkkinä Formosaa koskeneesta uutisoinnista Chamberlin, William H. (3.12.1954). Formosa's Fate. *The Wall Street Journal*, s. 6.

7. Pitkän aikavälin narratiiviset kehitykset sotia koskeneessa uutisoinnissa

Osa lehdistön sodista esittämistä narratiiveissa tapahtuneista muutoksista nousee esille vasta, kun niitä tarkastellaan esittämiäni yksittäisiä tarkastelujaksoja laajemmalla skaalalla. Tässä luvussa tarkoitukseni on tuoda vielä esille tärkeimpiä pitkän aikavälin kehityksiä ennen työni päätäntöä.

Työni tutkimuskysymysten kannalta merkittävin näistä pitkän aikavälin kehitteistä on *“The Vietnam problem”* termin vastakohtan ja edeltäjän *“The Korean problemin”*²¹⁹ ilmaantuminen osana lehdistön narratiivia. *“The Korean problem”* ilmaantui havaintojeni mukaan lehdistössä ensimmäisen kerran heti toisen maailmansodan jälkeen kuvaten Korean pohjois-etelä jaon ongelmallisuutta.²²⁰ *“The Vietnam problem”* puolestaan nousi esille vuonna 1956 Vietnamin yhdistämisestä päättävän kansanäänestyksen lähestyessä kuvaamaan maan jakautumisen aiheuttamaa ongelmallisuutta.²²¹ Molempia termejä oltiin ennen tätä näennäisesti käytetty muutamassa artikkelissa, mutta vasta 1947 ja 1956 termit esittämissäni muodoissa nousivat osaksi lehdistön narratiivia.²²² On kuitenkin huomioitava, että aina termien ajatuksellisesta sisällöstä ei uutisoitu juuri näitä termejä käyttäen, vaan lehdistössä voitiin uutisoida myös Korean ja Vietnamin tilanteesta ja sen ongelmallisuudesta ilman kyseisiä termejä.

Vaikka termit ilmaantuivatkin alussa kuvaamaan lähes samaa ilmiötä, jakautuneen maan kokemaa poliittista epävakautta ja epävarmaa tulevaisuutta, kulkivat termit hyvin eri suuntiin osana sotien narratiiveja niiden syntyä seuranneina vuosina. *The Vietnam problemin* voidaan nähdä käsitteenä kokeneen selvän sisällöllisen kehityskaaren Vietnamin sodan muuttaessa muotoaan. Aluiltaan Vietnamin ongelma oli hyvin lähellä Korean ongelmaa, maiden jaon ja kommunismin uhan ollessa

²¹⁹ Koreasta ei juurikaan uutisoitu termillä *“The Korean problem”*, vaan siitä käytettiin termiä Korean problem. Vaikka molemmat kääntyvät suomen kielelle jokseenkin samalla tavalla (Korean ongelma ja Vietnamin ongelma), on niillä englannin kielessä selvä sävyero.

²²⁰ Johnston, Richard J. H. (13.4.1947). Marshall Letter Encourages Korea. *The New York Times*, s. 47.

²²¹ -. (17.2.1956). The Vietnam Problem. *The New York Times*, s. 22.

²²² Tämän vaikutuksen voi huomata näitä artikkeleja edeltävien tulosten ilmaantumisena ProQuestin hakukoneen ehdottamissa artikkeleissa. Kts. Liite 5, vuosia 1947 ja 1956 edeltävä uutisointi kunkin termin kohdalta.

ongelman ydin, jota Yhdysvallat pyrki aktiivisesti ratkaisemaan. Erona Koreaan on, että Vietnamissa tämä työ oli vapaaehtoista, kun Koreassa Yhdysvallat oli toisen maailmansodan jäljiltä sidottuna maan tapahtumiin yhtenä sen miehittäjistä. Tämä teki *The Vietnam problemista* monitahoisemman ongelman.

[Ote *Timesissa* helmikuussa 1956 esitetystä pienestä artikkelista] *“The Vietnam problem is complex. The country is divided under the Geneva agreements. The North is under full communist control and, of course, there will be no free elections there. The South is trying to establish democratic government, and the election is a part of that process, but it is still grappling with a gigantic refugee question and trying to meet the constant pressure of Communist infiltration and subversion.”*²²³

The Vietnam problem piti tämän sisällön aina 1960-luvun puoliväliin saakka, jolloin sen merkitys alkoi muuttua yhdessä Yhdysvaltojen harjoittaman sodan eskaloinnin kanssa.²²⁴ Itse termi ei tule aina artikkeleissa esille, mutta sen sisältö on silti jatkuvasti käsittelyssä ja muutoksessa. Vuoteen 1968 saakka kestäneellä sodan eskalaation jaksolla Vietnamin ongelma kehittyikin peilaamaan Yhdysvalloissa vallinnutta jakautunutta tilannetta. Toisella puolella olivat rauhankyyhkyt, jotka halusivat päättää sodan ja jotka kritisoivat Yhdysvaltojen osallisuutta.

[Sitaatti *Timesin* syyskuussa 1965 julkaisemasta artikkelista.] *“When I first arrived in Vietnam, I thought the war could not be won but it was worth trying. Now I sometimes think it can be won but that it is not worth the price. -- Finally, is the United States now helping the people of South Vietnam more than it is hurting them? I don't know.”*²²⁵

Mitä pidemmälle sota eteni, sitä suuremmaksi sotaa vastustavan puolen ääni kasvoi osana lehdistön uutisointia. Toisella ideologisella laidalla olivat puolestaan sotaa yhä kannattavat Yhdysvaltojen hallinnon edustajat ja armeija, joita kutsuttiin sotahaukoiksi. Vietnamin ei haluttu myöntää olevan Korean laatuinen sota tai että menestys siellä olisi heikkoa.

²²³ -. (17.2.1956). The Vietnam Problem. *The New York Times*, s. 22.

²²⁴ Tämä kehitys voidaan myös nähdä termin käytön määrässä. Ennen vuotta 1963 oltiin *The Vietnam Problemia* käytetty vain muutaman kerran, mutta sodan eskaloinnin alkaessa, nousi termin käytön määrä lehdistössä selvästi suuremmaksi. Tämä nousu voidaan osin myös selittää sodan eskaloinnin aiheuttamalla yleisellä Vietnamia koskeneen uutisoinnin nousulla. Kts. Liite 5.

²²⁵ Langguth, Jack. (18.9.1965). The War in Vietnam Can Be Won, But-. *The New York Times*, s. SM30.

[Ote *Journalin* artikkelista kesäkuulta 1965 koskien ajatusmallia, jonka totuusarvon hallinto pyrki kieltämään] *“The U.S. is now locked into a ground war on the Asian mainland. It’s a small one, certainly by Korean War standards. But it comes closer, almost daily, to fitting the description of precisely the sort of struggle the U.S. was determined not to get into, not many months ago. And it has a grim potential for growth.”*²²⁶

Terminä *The Vietnam problemin* idea oli näin ollen jakautunut sodan kannatuksen mukana. Selkeän vuoden määrittäminen tälle muutokselle on hankalaa sen tapahtuessa vaiheittain itse sodan kannatuksen muuttuessa 1960-luvun jälkipuolella. Tässä uudessa muodossaan Vietnam ei ollut ongelma sen takia, että maa oli jaettu kahtia. Vietnam oli ongelmallinen, koska jokainen päivä, jonka Yhdysvallat vietti sodassa, nakersi sen kotirintaman tukea. Sotaa ei kuitenkaan voitu tässä vaiheessa enää lopettaa, sillä se olisi merkinnyt Etelä-Vietnamin hylkäämistä ja mittavaa arvovaltatappiota Yhdysvalloille. Vietnamissa tuli nyt tasapainoilla pitäen sotaa yllä, jottei siinä kärsittäisi tappiota, mutta samalla olla eskaloimatta sitä liikaa, ettei kotirintaman tukea menetettäisi täysin ennen kuin sota olisi ohi. Tämä *The Vietnam problemin* toinen vaihe voidaan nähdä uutisoinnin suurimpana piikkinä termin esittäneissä artikkeleissa.²²⁷ Kolmanteen ja viimeiseen todelliseen vaiheeseensa termi siirtyi sodan venyessä ja rauhanneuvottelujen todella edetessä 1970-luvun alkupuolella.

Termin käytön toinen piikki osui vuoden 1972 molemmille puolille Yhdysvaltojen ollessa päättämässä osuuttansa sodassa.²²⁸ Kotirintaman tuki oli tässä vaiheessa heikentynyt jo niin paljon, että kritiikki kohdistettiin pääosin Yhdysvaltojen omaan hallintoon eikä sodan vastapuoleen. Oli myös ilmeistä, ettei vastapuoli ollut valmiina rauhaan Yhdysvaltojen ehdoilla.

[Ote *Timesissa* julkaistusta Lyndon B. Johnsonin muistelmien katkelmasta lokakuulta 1971] *“As I dug deeper into the Vietnam situation over the following weeks, I became convinced that the problem was considerably more serious than earlier had indicated. -- -- Obviously, the Communist leaders believed they were winning in the South. With things presumably going their way, they had no interest in peaceful settlement or compromise of any description. They slammed the door shut on our peace offer.”*²²⁹

²²⁶ Geyelin, Philip. (17.6.1965). Shift on Vietnam. *The Wall Street Journal*, s. 1.

²²⁷ Kts. Liite 5, vuodet 1965-1968.

²²⁸ Kts. Liite 5, vuodet 1971-1973.

²²⁹ -. (18.10.1971). By Lyndon B. Johnson: Vietnam Problem. *The New York Times*, s. 1.

The Vietnam problem oli aikaisemmin edustanut ongelmaa, joka oli ainakin osittain myös Vietnamin kannettavana, sodassa ollessa panoksena heidän itsenäisyytensä. 1970-luvun alkupuolella esiintyvässä uutisoinnissa on kuitenkin selvää, että termi oli sisällöllisesti siirtynyt täysin yhdysvaltalaiseksi ongelmaksi. Aikaisempi huoli kotirintaman tuen menettämisestä oli kasvanut pisteeseen, jossa sodasta oli päästävä eroon. *The Vietnam problemin* kontekstissa oli siirrytty mieltämään itse Vietnam ongelmana, josta Yhdysvaltojen tulisi päästä eroon mahdollisimman pian. Tämä ajatusmalli jäisi *The Vietnam problemin* viimeiseksi muodoksi. Termiä kannattaneen ajatusmallin muutos näkyi hyvin konfliktin palatessa laajemmasta taistelusta kommunismin leviämisen estämiseksi takaisin yksinomaan "vietnamilaisten sodaksi" osana lehdistön uutisointia vuoden 1973 jälkeen.

[Ote *Timesin* artikkelista tammikuulta 1974] "*The memory of "our war," the Vietnam war until 1973, still pains official Washington. But a year after the signing of the Paris peace agreements "their war" - the struggle that still goes on and has taken almost 60,000 more Vietnamese lives since the cease-fire - has become just another fact of life here.*"²³⁰

The Korean problem poikkeaa radikaalisti tästä *The Vietnam Problemin* kokemasta kehityskaaresta, sen jäädessä muuttumattomaksi ikuisuuskysymykseksi ja koko sodan kestäneeksi retoriseksi keinoksi kritisoida Yhdysvaltojen ulkopoliittikkaa. Koreasta esitetty kuva jää yleisellä tasollaan lopulta lehdistössä Vietnamiin verrattuna mustavalkoisemmaksi kylmän sodan suurvaltapoliittiseksi kilpailuksi.

[Ote *Timesin* artikkelista syyskuulta 1949] "*The whole situation has led to a general skepticism about the ability of the United Nations to solve the Korean problem, -- ,and has again underlined the importance of the United States - Soviet disagreement.*"²³¹

The Korean problem ei missään vaiheessa siirtynyt pois sen pohjimmiltaan esille nostaneesta Korean jaetusta luonteesta. Suurin kehitys, jonka termi koki Korean sodan aikana, oli sen käyttöönotto lehdistön, etenkin *Journalin*, keinona kerta toisensa jälkeen kyseenalaistaa Yhdysvaltojen epäselvät suunnitelmat ja keinot Korean ongelman ratkaisemiseksi.

²³⁰ Gelb, Leslie H. (27.1.1974). To Washington, the Struggle in Vietnam Has Become 'Their War'. *The New York Times*, s. 24.

²³¹ Rosenthal, A. M. (9.9.1949). U.N. Body, Fearing Civil War In Korea, Criticizes 2 sides. *The New York Times*, s. 1.

[Lainaus elokuulta 1950.] *"It can hardly be too soon to inquire in earnest what specific objectives the United States has in fighting a little war in Korea--"*²³²

[Sitaatti maaliskuulta 1951.] *"The problem of Korea which our hasty intervention was to so quickly solve - or so we happily hoped - is not solved. If anything, the problem is worse than before."*²³³

[Ote kesäkuulta 1953.] *"The more you turn over the problem of Korea the more baffling it becomes and the more difficult it appears for the United States to find a good solution."*²³⁴

Retorisena keinona *The Korean problem/problem of Korea* ei kuitenkaan muuttunut tästä eteenpäin, kuten käsittelykappaleista ja yllä olevista sitaateista voi huomata. Samaa kysymystä sodan päämääristä ja tavoitteista esitettiin konfliktin alusta loppuun. Uskon muutaman tekijän vaikuttaneen tähän käsitteiden väliseen perustavanlaatuihin eroon. Vietnamin sota erosi Koreasta radikaalisti sotien keston ja kannatuksen osalta. Vietnamin sodan pitkittyessä ja sen menettäessä yleisen kotirintaman tuen, oli se helpompaa mieltää ongelmaksi, mikä sai myös aikaisemmin maan jakautumista kuvanneen termin kehittymään sodan mukana. Koreassa sotaa käytiin yhä huomattavasti mustavalkoisemman kuvan läpi katsottuna taisteluna vastoin sen tahtoa vallatun maan itsenäisyydestä, eikä se ehtinyt kerätä yhtä selvää vastustusta kuin Vietnam. Vietnamin kansa ei koskaan kysynyt Yhdysvaltojen apua, eikä tavallisen kansan tukea koskaan voitettu todella Yhdysvaltojen puolelle.²³⁵ Koreassa tilannetta päinvastaiseen suuntaan ohjasi myös Yhdysvaltojen toiminta YK:n edustajana maassa käydyssä sodassa, jonka voidaan nähdä legitimoineen siellä harjoitettuja sotatoimia. Voidaankin todeta käsitteiden samankaltaisuuksien jäävän kirjoitusasuun ja alkuperään.

The Korean problemia parempana pitkän ajan narratiivisena kehityskulkuna voidaankin sen sijaan nähdä "uusien Koreoiden" retoriikan nousu ja kehittyminen. Monella tavalla tämä retorinen keino koki *Korean problemia* merkittävämpää sisällöllistä kehitystä osana lehdistön uutisointia ja pääsee näin ollen lähemmäs *The*

²³² Evans, Joseph E. (7.8.1950). To What End? *The Wall Street Journal*, s. 4.

²³³ -. (9.3.1951). No Illusion. *The Wall Street Journal*, s. 4.

²³⁴ -. (26.6.1953). The Problem of Korea. *The Wall Street Journal*, s. 4.

²³⁵ -. (2.7.1954). End of War. *The Wall Street Journal*, s. 4. ja -. (3.10.1971). 'We Are All Tired Of War And Thieu Means War'. *The New York Times*, s. E1.

Vietnam problemin kokemaa muutosta. Korean tilannetta käytettiin lehdistössä useiden eri maiden kiristyvien tilanteiden ja uhkaavien konfliktien kuvaamisessa, esimerkiksi Saksassa, Jugoslaviassa ja Indokiinassa. Ennen Korean sodan syttymistä Korean tilannetta verrattiin muihin valtioihin hyvin tavanomaisesti toisen maailmansodan jälkeisessä ilmapiirissä.²³⁶ “Korean muodostumisen” estämisestä puhuttiin aineistossani ensimmäisen kerran syyskuussa 1950 *The Wall Street Journalin* artikkelissa nimeltä “U.S. Policy Makers Map Plans to Prevent “Korea” in Germany”.²³⁷ Osana Yhdysvaltojen Länsi-Saksalle tarjoamaa tukea mainittiin uhkakuva siitä, että Saksasta saattaisi muodostua Euroopan vastine Korealle.

*“Americas’s formula for preventing a “new Korea” in Germany will start taking shape in the next several days.”*²³⁸

Korean syntyminen Saksaan oli selvästi negatiivinen ilmaus ja tilanne, joka tulisi välttää. Tämä retorinen keino oli 1950-luvun *Journalin* suosiossa sen uutisoidessa lukuisista eri kriisipesäkkeistä “uusina Koreoina”. Vain kuukausi Saksan artikkelista, uutisoitiin *Journalissa* Jugoslaviasta, josta voisi muodostua “Euroopan Korea”.

*“Yugoslavia - Keep your eye on this country. It’s the most likely spot for a European Korea.”*²³⁹

Myöhemmin myös 1950-luvulla kriisiytynyt Laos liittyi Koreaan verrattujen maiden listalle. Huomionarvoista näissä seuraavissa *Journalista* nostetuissa maininnoissa on, että Saksaa käsittelevän artikkelin kohdalla Korean sota oli jo juuttunut loputtomalta tuntuviin rauhanneuvotteluihin ja Laosin kohdalla sota oli ollut epävirallisesti loppuneena jo yli kuusi vuotta.

[Ote heinäkuulta 1952.] *“They’re frightened by the possibility of Germans fighting Germans, under orders from Moscow and Washington, in a “European Korea” - and of this clash igniting World War III.”*²⁴⁰

²³⁶ Muunmuassa William Henry Chamberlin käy läpi yhdessä Korean kanssa Suomen, Viron ja Latvian tilanteita Neuvostoliiton rajalla. Chamberlin, William Henry. (18.2.1949). Peace and Non-Aggression. *The Wall Street Journal*, s. 4.

²³⁷ Phillips, Warren H. & Hughes Edward (1.9.1950). U.S. Policy Makers Map Plans to Prevent “Korea” in Germany. *The Wall Street Journal*, s. 1.

²³⁸ Phillips, Warren H. & Hughes Edward (1.9.1950). U.S. Policy Makers Map Plans to Prevent “Korea” in Germany. *The Wall Street Journal*, s. 1.

²³⁹ Hughes Edward. (17.10.1950). Balkan Korea? *The Wall Street Journal*, s. 1.

²⁴⁰ Hartrich, Edwin. (8.7.1952). The Reluctant Germans. *The Wall Street Journal*, s. 10.

[Ote syyskuulta 1959.] "Are we running into another Korea in Laos?"²⁴¹

Retorisena keinona "uudet Koreat" eivät siis enää tarvinneet tässä vaiheessa itse Korean sotaa, vaan pelkästään muisto Koreassa koetusta kriisistä riitti ilmauksen ylläpitämiseen. Termin voidaan myös nähdä retorisenä keinona seuranneen jokseenkin samaa kehityskaarta kuin *The Vietnam problem* -käsitteen. Ennen Korean sotaa Korea-sana koski vain Korean niemimaata. Sodan syttyessä ja edetessä tämä sana kuitenkin muuttui pikkuhiljaa synonyymiksi vältettävälle tilanteelle, joka oli kuitenkin yhä konkreettisesti käynnissä. Korean sodan päätyttyä käsite irtosi synonyyminä sitä edustaneesta maasta ja muuttui vain historiaan linkitettyksi irralliseksi retoriseksi keinoksi. *Journalin "Dulles's Advice: We Must Avoid More Koreas But Keep Idea of Collective Arms Security"* artikkelissa tammikuulta 1951 on havaittavissa "Korean" kehittyminen kohti omaa käsitettään, artikkelin nostaessa uudeksi ongelmaksi "Koreoiden sarjan" muodostumisen osana Yhdysvaltojen metodologia estää kommunismin leviämistä.²⁴²

"-we instinctively feel that there is something wrong about the method and do not want to be committed to a series of Koreas all around the globe."²⁴³

"Uusien Koreoiden" luomisesta oli tullut oman käsitteensä lisäksi tapa kritisoida Yhdysvaltojen hallitusta, heijastaen hyvin *The Vietnam problemin* kehitystä geopolittisesta jännitteestä yhdysvaltalaiseksi ongelmaksi. William Henry Chamberlinin *Journalille* maaliskuussa 1951 kirjoittama artikkeli osoittaa, kuinka termillä Korea ei enää tässä vaiheessa välttämättä viitattu ollenkaan Korean niemimaana tai valtiona, vaan tilanteena, johon muiden valtioiden ei tulisi antaa luisua.

"One Korea was a heavy strain on the fabric of world peace. Two Koreas might make this strain unbearable."²⁴⁴

²⁴¹ -. (8.9.1959). The Question of Laos. *The Wall Street Journal*, s. 14.

²⁴² -. (2.1.1951). Dulles's Advice: We Must Avoid More Koreas But Keep Idea of Collective Arms Security. *The Wall Street Journal*, s. 10.

²⁴³ -. (2.1.1951). Dulles's Advice: We Must Avoid More Koreas But Keep Idea of Collective Arms Security. *The Wall Street Journal*, s. 10.

²⁴⁴ Chamberlainin puhuessa kahden Korean uhkaavan maailman tasapainoa, viittaa hän Jugoslaviaan tai Iraniin yhtenäisyyttään tässä vaiheessa vielä hakevan Korean kanssa, osoittaen "kahden Korean" tässä viittaavan johonkin aivan muuhun kuin jo tuolloin olemassa olleisiin kahteen Korean

Korean sodan lyhyen keston vuoksi on kuitenkin vaikea sanoa, kokiko tämä “uusien Koreoiden” retoriikka selvää muutosta, vai oliko kyse vain yleisestä asenteen muutoksesta sotaa kohtaan ja sodan lopulla esiintyneestä turhautumisesta Yhdysvaltojen ulkopoliittikkaan. On myös huomattava, että kyseessä oli pääosin *Journalin* journalistien käyttämä termi, joten sen synty ja käyttö on todennäköisesti vahvasti linkittynyt lehden poliittiseen ajatusmaailmaan. Monessa suhteessa käsite sai kuitenkin elää huomattavasti *The Korean problemia* vapaammin osana lehdistön uutisointia ja jokseenkin kehittyä sodan sekä maailmantilanteen mukana. Mielenkiintoista on, että myös Vietnamista käytettiin ennen Korean sodan syttymistä samankaltaista retoriikkaa, lehdistön kuvatessa maata Aasian Kreikaksi.

[Lainaus *Journalin* helmikuussa 1950 julkaisemasta artikkelista.] “*But Indo-China may easily turn out to be another Greece, where it took two-and-one-half years and more than a billion dollars to put down the Stalin-aided rebels.*”²⁴⁵

Kreikassa 1946-1949 käyty sisällissota oli nostanut Neuvostoliiton etupiirin kanssa rajan jakaneiden maiden kokemaan painetta, siten että tämä näkyi lehdistössä saakka.²⁴⁶ Tämä “uusien Kreikkojen” retoriikka jäi kuitenkin hyvin nopeasti Korean sodan uutisoinnin alle, eikä kehittynyt sen pidemmälle. Vietnamin sodan eskaloituttua jäivät maininnat uusista Koreoista pois lehdistöstä. Huomattavaa on myös, että Vietnam sai osansa samankaltaisesta retoriikasta, kuten työn otsikkona toimivasta “Another Vietnam?” artikkelista käy ilmi.²⁴⁷ Tärkeintä pitkän aikavälin havainnoissa oli kuitenkin Vietnamin ja Korean konfliktien lehdistöuutisoinnista esiklle nouseet käsitehistorialliset yhtäläisyydet ja erot. Siinä missä *The Korean Problem* toimi *The Vietnam Problem*in edeltäjänä ja temaattisena vastakohtana, eivät käsitteiden kokemat muutokset lopulta muistuttaneet toisiaan lainkaan. Huomattavasti läheisempi yhteys *The Vietnam Problem*iin ja Vietnamin sodan kokemaan mielipiteen kehityskaareen voidaankin nähdä Korean muuttuminen synonyymiksi vältettävän geopolittisen tilanteen kanssa ja lopullinen irtautumine itse maaha viittaavaa termiä.

(pohjoiseen ja etelään). Chamberlin, Willam Henry. (21.3.1951). Another Korea in 1951? *The Wall Street Journal*, s. 8.

²⁴⁵ Cromley, Ray. (27.2.1950). Stand in Asia. *The Wall Street Journal*, s. 1.

²⁴⁶ Stueck 1997, 73.

²⁴⁷ Feinstein Selwyn. (15.2.1967) Another Vietnam? *The Wall Street Journal*, s. 1.

8. Päätäntö

Työn päätteeksi on todettava aineistosta nousseen esille huomattavasti enemmän mielenkiintoisia havaintoja kuin olisin osannut odottaa. On ollut ilo huomata kattavan aineiston tarjonnan myös kattavan kokoelman tuloksia. Koen työn vastanneen kattavasti asettamiini tutkimuskysymyksiin, ja tässä päätännössä kokoan vielä niiden kautta tutkimukseni tärkeimmät havainnot.

Miten Korean- ja Vietnamin sotien kollektiiviset lehdistönarratiivit vertautuvat keskenään The New York Timesin ja The Wall Street Journalin artikkeleissa? Olin odottanut Korean ja Vietnamin kollektiivisten narratiivien olevan huomattavasti yhtenevämmät kuin ne todellisuudessa olivat. Pinnallisesti tarkasteltuna ja aineistoa kerätessä sodat vaikuttivat seuranneen hyvin samankaltaisia polkuja. Molemmat lähtivät liikkeelle jaetuista maista ja olivat olennaisena osana kylmän sodan valtakamppailua kommunismin ja kapitalismin leirien välillä. Molemmat myös päättyivät lopulta tilanteeseen, jota Yhdysvallat ei ollut lähtenyt tavoittelemaan. Monella tapaa sodat kuitenkin erosivat lehdistön uutisoinnissa toisistaan enemmän kuin olisin osannut odottaa. Ennen sotien alkua Etelä-Korea oli huomattavasti tiiviimmässä yhteydessä Yhdysvaltojen kanssa kuin pääasiassa vain taloudellisen tuen piiriin kuulunut entinen Ranskan Indokiina. Indokiinan sodassa Yhdysvallat jopa toimi yhtenä Ranskan tukijoista, pyrkien näennäisesti hyvin erilaiseen päämäärän kuin Koreassa. Tämä näkyi lehdistössä välinpitämättömänä asenteena Vietnamin tapahtumiin, vaikka siitä uutisoitiin Indokiinan sodan aikana määrällisesti enemmän kuin Koreasta ennen Korean sotaa.²⁴⁸ Poikkeuksena etäiseen suhtautumiseen Vietnamiin oli vuoden 1954 Geneven rauhankonferenssin molemmin puolin julkaistu uutisointi, kun Yhdysvallat tiivistä yhteistyötään ensin Ranskan ja konferenssin jälkeen muodostuneen Etelä-Vietnamin valtion kanssa. Tämä osoitti selvästi lehdistön toiminnan ja mielenkiinnon olevan hyvin pitkälti riippuvaista Yhdysvaltojen konkreettisesta osallisuudesta uutisoitavaan tapahtumasarjaan.

Sotien syttyminen erosi myös maiden välillä ratkaisevalla tavalla, Korean siirtyessä huomattavasti nopeammin aktiiviseen sotatilaan ja Vietnamin tilanteen kehittyessä hitaasti vuosien aikana. Tämä rakensi pohjaa hyvin erilaisten narratiivien

²⁴⁸ Kts. Liitteet 1 ja 3.

syntymiselle lehdistössä, ja vasta sodan eskaloituessa alkoi lehdistön kiinnostus Vietnamin tapahtumista saavuttaa samaa tasoa kuin Koreassa. Jo tässä vaiheessa konfliktit erosivat siis toisistaan enemmän kuin olisin osannut odottaa. Sotien eskalaatio ja de-eskalaatio kuljettivat näitä jo toisistaan eroavia narratiiveja yhä kauemmas toisistaan. Koreasta esitetty lehdistönarratiivi sodan vaihdellella Yhdysvaltojen menestyksestä vetäytymiseen ja edelleen rintamalinjojen stagnoitumiseen jäi kylmän sodan näyttämöllä taisteltavaksi ja “suurvalta-antagonismin”²⁴⁹ määrittämäksi konfliktiksi. Sen määrittävin tekijä säännöllisten rintamaraporttien lisäksi oli Yhdysvaltojen tavoitteita ja menetelmiä toistuvasti kyseenalaistava ja juuri muuttumaton retoriikka, etenkin osana *Journalin* uutisointia. Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta itse Korean itsenäisyyden turvaamista ei asetettu lehdistössä kyseenalaiseksi.²⁵⁰ Vietnamin eskalaatio ja de-eskalaatio poikkeavat tässä suhteessa Koreasta merkittävästi. Sota ei suoranaisesti ollut suurvaltojen välinen sijaissota, sen alettua kommunisteista itseään etäännyttäneen Ho Chi Minhin vapaustaistelusta Ranskaa vastaan. Lisäksi vihollinen ei ollut selvä kommunistien muodostama koalitio, vaan suurelta osin vapautettavan maan tyytymättömästä kansasta koostuva sissiarmeija. Kotirintama oli myös huomattavasti tietoisempi sodan etenemisestä ja sen hinnasta. Sodan pitkittymisen tarjotessa täydellisen kasvualustan, kehittyi Vietnamin sotaa koskeneeseen uutisointiin huomattavasti kattavampi vastarintaliike kuin Korean sodassa oli millään muotoa mahdollista. Tämä vastarinta nousi sodan lehdistönarratiivina ja tuon narratiivin tulevaa suuntaa kaikista selvimmin määrittäneeksi tekijäksi. Vietnamin sodan levitessä sen naapurimaihin syöpyi kotirintaman tuki entisestään. Rauhanneuvottelujen lähestyessä loppuaan oli Vietnamiin esitetty suhtautuminen huomattavasti Koreaa negatiivisempaa.

Sotien väliset narratiivit eivät kuitenkaan eronneet aivan täysin toisistaan, molempien herättäessä samoja uhkakuvia osana lehdistön esittämää uutisointia. Niin Korealla kuin Vietnamilla nähtiin ainakin jossain vaiheessa sotaa potentiaali toimia ensimmäisenä dominona pitkässä ketjureaktiossa, joka voisi levittää sodan niin

²⁴⁹ -. (9.9.1949). U.N. Body, Fearing Civil War In Korea, Criticizes 2 sides. *The New York Times*, s. 1.

²⁵⁰ Yksi näistä poikkeuksista on eristäytymispolitiikkaa kannattava *Journalin* reportteri William Henry Chamberlin, joka olisi halunnut Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton kokonaan hylkäävän patoamispolitiikan ja puskurivyöhykkeet. Chamberlin, Willam Henry. (5.5.1953). Peace Through Disengagement. *The Wall Street Journal*, s. 12.

laajemmalle Aasiaan kuin koko lopulle maapallolle kolmannen maailmansodan muodossa.²⁵¹ Yleisesti maita käsitelleiden lehdistönarratiivien välillä oli kuitenkin enemmän eroja kuin yhtäläisyyksiä. Tämä näkyy hyvin selvästi sotien lopun ja sitä seuranneiden vuosien uutisoinnissa ja sen sävyssä. Koreassa näennäisesti parempi lopputulos ja sodan vastustuksen jääminen pääosin vain tavoitteita kyseenalaistavaan retoriikkaan saivat aikaan huomattavasti positiivisemmän suhtautumisen maahan sodan päätyttyä. Yhdysvallat ylläpiti suhteitaan Etelä-Koreaan sodan päätyttyä ja tarjosi sille mittavaa taloudellista tukea. Yleisen mielipiteen radikaali kääntyminen sodan vastaiseksi pakotti Yhdysvallat hylkäämään Etelä-Vietnamin, ennen kuin sen oma armeija oli todella valmis ottamaan sodan taakan kannettavakseen. Saigonin kaatuminen ja sodan päätös olivat Yhdysvalloille merkittävä arvovaltatappio. Itse sota puolestaan leimattiin lehdistössä tabuksi, jonka avaaminen kesti vuosia. Lisäksi Vietnamin yritykset normalisoida suhteitaan Yhdysvaltoihin sodan jälkeen evättiin kerta toisensa jälkeen, poiketen radikaalisti Etelä-Korean saamasta kohtelusta. Vietnamia koskenut uutisointi kiertääkin tässä niin ikään kehän, sen palatessa Indokiinan sodan aikaiseen välinpitämättömyyden asenteeseen.

Voidaanko Korean sodasta löytää samankaltaista yleisen mielipiteen kehityskaarta kuin Vietnamin sodasta? Esitin ennen työn aloittamista hypoteesin siitä, ettei Koreasta löytyisi yhtä voimakasta mielipiteen muutosta kuin Vietnamista. Tämä piti suurilta osin paikkansa, kun Korean sodan uutisoinnissa esille nousut kyseenalaistamisen retoriikka jäi lähinnä Yhdysvaltojen hallinnon määrätiedottomuuden toistuvaksi osoittamiseksi ja kritisoimiseksi. Itse sotaa vastustanut linja jäi heikoksi, ja lehdistön osalta kritiikki rajoittui pääosin *Journalin* uutisointiin. Kenraali Douglas MacArthurin erottamista seurannut voimakas kritiikki oli Korean sodan uutisoinnin osalta eniten Vietnamin yleisen mielipiteen kääntymistä muistuttava yksittäinen tapahtuma. Vaikka MacArthurin erottamista seurannut uutisointi oli kärkevää ja sodan vastainen mielipide kasvoi tasaisesti konfliktin venyessä, ei Korea koskaan päässyt samaan pisteeseen kuin Vietnam. Vietnamin sodan uutisoinnin suurimpana määrittäjänä toimikin juuri Vietnamin siirtyminen pikkuhiljaa ulkopoliittiseksi mielletystä ongelmasta Yhdysvaltojen sisäpoliittiseksi

²⁵¹ Korean sodan uhkakuvien käsitellessä yhtä aikaa sodan ja kommunismin leviämisen pelkoa, keskittyi Vietnamin uutisointi osana dominoteoriaa enemmän kommunismin leviämisen estämiseen.

ongelmaksi. Sodan päätteeksi toi tältä osin yllättävän yhtäläisyyden sotien narratiivien välille, kun Yhdysvallat esitti olevansa valmis vetämään joukkonsa pois Koreasta vastalauseena Syngman Rheen aggressiiviselle retoriikalle. Tämän voidaan katsoa heijastaneen hieman samaa mielialaa, joka vallitsi Vietnamin sodan lopussa, jossa Yhdysvallat oli valmis asettamaan oman etunsa turvaamansa maan hallinnon mieltämän edun edelle.

The Korean problem -käsite, jonka löytö oli positiivinen ja odottamaton yllätys, heijastaa myös tätä yleistä lehdistönarratiivien välistä eroa. Oli taustalla sitten sodan lyhyempi kesto, Korean rooli yhtenä ensimmäisistä kylmän sodan sijaissodista tai useampien tekijöiden summa, *The Korean problem* ei kokenut käsitteenä lähellekään samanlaista kehityskaarta kuin *The Vietnam problem*. Suurin kehitys käsitteen käytössä oli sodan syttymisen jälkeen havaittava siirtyminen Korean jaetun tilanteen ongelmallisuuden kuvailusta osaksi *Journalin* esittämää Yhdysvaltain päämäärien ja metodien toistuvaa kyseenalaistamista. Koska tämä kyseenalaistaminen ei nähnyt muutosta koko sodan aikana, pois lukien sen hetkellinen katoaminen vuoden 1952 molemmiin puoliin, ei *The Korean problem* myöskään kehittynyt tästä merkityksestä pidemmälle. Yllättävästi monitahoisempi ja kattavampi kehitys voidaan nähdä Korean käytössä synonyyminä kylmän sodan näyttämöllä kriisiytyvästä maasta. Käsitteen voidaan nähdä kulkeneen samaa polkua kuin *The Korean problem*, siirtyen pelkän jaetun maan kuvailemisesta huomattavasti vakavampaan ongelmaan Korean sodan syttyessä. Käsite kuitenkin jatkoi elämistään myös sodan jälkeen, lopulta muuttaen termin Korea synonyymiksi tietyn poliittisen tilanteen eikä itse maan välillä.²⁵² Korean voidaan nähdä kulkeneen synonyyminä ainakin *The Vietnam problemiin* verrattava narratiivinen kaari sodan aikana ja sen jälkeen, vaikkei suinkaan identtisten tapahtumien kautta.

Kokonaisuudessaan Vietnamin sodan pidempi kesto ja sen tapahtuminen lähes suoraan Korean sodan jälkeen tekevätkin siitä konfliktina monella tapaa lehdistössä Korean kerrannaisen. Monet Korean sodassa pienemmässä mittakaavassa esiintyneet teemat palasivat Vietnamin sodassa. Vietnamin sodan piirteet näyttäytyivät huomattavasti Koreaa suuremmassa mittakaavassa. Korean

²⁵² Chamberlin, Willam Henry. (21.3.1951). Another Korea in 1951? *The Wall Street Journal*, s. 8.

uutisoinnissa nähty kritiikin kehittyminen sodan määrätiedottomuutta kritisoivaksi retoriikaksi kalpenee Vietnamin sodan aikana lehdistössä esitettyihin protesteihin ja vastarintaan verrattaessa. Vastaavasti lehdistön kärkevyys kritiikissä kasvoi sotien välillä merkittävästi *Journalin* Koreasta esittämän kritiikin jäädessä *Timesin Pentagon Papersin* varjoon sen merkittävydessä sodan kulun kannalta. Sotien välisiä eroja ei kuitenkaan voida mielestäni kiteyttää pelkästään niin yksinkertaisiin tekijöihin kuin Vietnamin sodan Koreaa suurempaan mittakaavaan. Vuosikymmenien aikana rakentuneet narratiivit ovat huomattavasti useamman tekijän summa, ja molemmat konfliktit esittivät pohjimmiltaan erilaiset ja omista syistään uniikit lehdistönarratiivit. Vietnamin merkitys on sen tuottaman arvovaltatappion vuoksi ollut tässä suhteessa enemmän esillä, mutta sen vertaaminen Koreaan lehdistön kautta on tarjonnut todella mielenkiintoisia havaintoja. Pintapuoliset yhtäläisyydet väistyivät itselleni odottamattomalla tavalla, kun sodat otettiin artikkeli artikkelilta tarkastelun alaisiksi ja niiden narratiiveille annettiin tarvittava tila nousta esille. Lehdistön toteuttamasta uutisoinnista nousee näin esille aikaisempaa huomattavasti monitahoisempi kokonaisuus omine käsitteineen, kehityskulkuineen ja sisältöineen.

Lopuksi onkin helppo todeta työn tekemisen olleen kokonaisuutena antoisa ja informatiivinen kokemus. Se tarjosi monia itselleni täysin uusia tapoja nähdä Korean ja Vietnamin sodan kehittyminen konflikteina aikaisempaa laajemmassa valossa. Katson työni myös onnistuneen tavoitteessaan pohjustaa Korean ja Vietnamin lehdistöhistoriallista tutkimusta. Työn rajoitettu pituus jätti monen havainnon hieman pintapuoliselle tarkastelulle, mutta tarjosi myös monia mahdollisuuksia jatkaa tutkimusta. Suurten linjojen osalta näkisin luontevana jatkona tutkimukselleni Laosin ja Kambodžan uutisointiin perehtymisen, sekä sen vertailun Vietnamin sodan uutisointiin. Hieman haastavampaa, mutta tuloksiltaan varmasti antoisaa, jatkoa tutkimukselle olisi myös konfliktien tarkastelu indokiinalaisten ja itä-aasialaisten lehtien näkökulmasta. Kielitaito asettaa tälle tiettyjä haasteita, mutta tulokset tarjoaisivat varmasti uutta näkökulmaa sotien uutisointiin. Tutkimuksen jatkaminen olisi myös mahdollista pureutumalla tarkemmin jo esitettyihin alkuperäislähteisiin ja tarkastelemalla vielä tarkemmin lehtien välillä vallinneita sävyeroja sekä niiden taustalla vaikuttaneita syitä.

Lähteet

Alkuperäislähteet

ProQuest Historical Newspapers: *The New York Times* with Index. Verkkoarkisto.

(Tulokset ilmoitettu suoraan alaviitteissä omalla APA:sta juonnetulla viitteellä selkeyden vuoksi. “*Kirjoittajan Sukunimi, Etunimet (Artikkelin julkaisupäivä). Artikkelin nimi. Artikkelin julkaissut lehti. Sivunumero jolla artikkeli alkaa.*”).

ProQuest Historical Newspapers: *The Wall Street Journal*. Verkkoarkisto. (Tulokset

ilmoitettu suoraan alaviitteissä omalla APA:sta juonnetulla viitteellä selkeyden vuoksi. “*Kirjoittajan Sukunimi, Etunimet (Artikkelin julkaisupäivä). Artikkelin nimi. Artikkelin julkaissut lehti. Sivunumero jolla artikkeli alkaa.*”).

Tutkimuskirjallisuus

Anderson, David L. (2002). *The Columbia guide to the Vietnam War*. Columbia University Press.

Berinsky, Adam J. 2001. “Public opinion during the Vietnam War: A revised measure of the public will.” Department of Politics, Princeton University.

https://www.researchgate.net/publication/228781208_Public_Opinion_During_the_Vietnam_War_A_Revised_Measure_of_the_Public_Will.

Capilla, Daniel. 28.10.2020. “The Vietnam War and Public Opinion.png”. Wikipedia Commons. Luettu 21.11.2021.

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Vietnam_War_and_Public_Opinion.png.

Carew, Michael. Dictionary of American History, Encyclopedia.com. (24.8.2016).

“Wall Street Journal”. Luettu 26.10.2021.

<https://www.encyclopedia.com/history/dictionaries-thesauruses-pictures-and-press-releases/wall-street-journal>.

Clark, Tom. 10.1.2011. “Why do editorials remain anonymous?” *The Guardian*.

Luettu 27.10.2021.

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2011/jan/10/editorial-leading-article-anonymous>.

- Cooper Thomas ja Esri's StoryMaps team, "Bombing Missions of the Vietnam War".
Luettu 26.11.2021.
<https://storymaps.arcgis.com/stories/2eae918ca40a4bd7a55390bba4735cdb>.
- Correll, John T. 2007. "The Pentagon Papers." *AIR FORCE Magazine*, helmikuu, 50-56.
- Diamond, Edwin. (1995). *Behind the Times: Inside the New York Times*. University of Chicago Press.
- EF EPI. 2020. "EF English Proficiency Index 2020". Luettu 1.11.2021
<https://www.ef.fi/epi/regions/europe/finland/>.
- Fuchs, J. R. 4.5.1972. "Oral History Interview with E. Clifton Daniel." Luettu 27.10.2021. <https://www.trumanlibrary.gov/library/oral-histories/daniel>.
- Hampsher-Monk, Iain, Karin Tilmans, ja Frank van Vree. *History of Concepts: Comparative Perspectives*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 1998.
- Hühn, Peter. *Handbook of Narratology*. Berlin ; New York: W. de Gruyter, 2009.
- Kim, Kyung Hye. "Examining US News Media Discourses About North Korea: A Corpus-based Critical Discourse Analysis." *Discourse & Society* 25, no. 2 (2014): 221-244. <https://dx.doi.org/10.1177/0957926513516043>.
- Kipping, Matthias, ja Timothy Clark. *The Oxford Handbook of Management Consulting*. Oxford: Oxford University Press, 2012.
- Lange, Matthew. *Comparative-historical Methods*. Los Angeles, [Calif.] ; London: SAGE, 2013.
- Liang, Weishan. "A Contrastive Analysis of Reports on North Korea's Missile Program: The New York Times and China Daily." *Journal of Language and Politics* 19, no. 4 (2020): 646-665. <https://dx.doi.org/10.1075/jlp.19030.lia>.
- Liikka, Merja. 2003. "Tarinallinen lähestymistapa yksilön ja yhteisön suhteen tutkimiseen - Yksilöiden identiteetti- ja organisaation kollektiiviseen narratiiviseen identiteettiin." Pro gradu-tutkielma, Jyväskylän yliopisto. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:juu-2003897673>.
- Mäkinen, Tuukka. 2015. *Vietnamista Yhdysvaltoihin. Käsitehistoriallinen tutkimus The Vietnam Problemin synnystä ja kehityksestä Vietnamin sodassa*. Kandidaatin tutkielma. Jyväskylän yliopisto, Historian ja etnologian laitos (Työstä ei elektronista julkaisua).

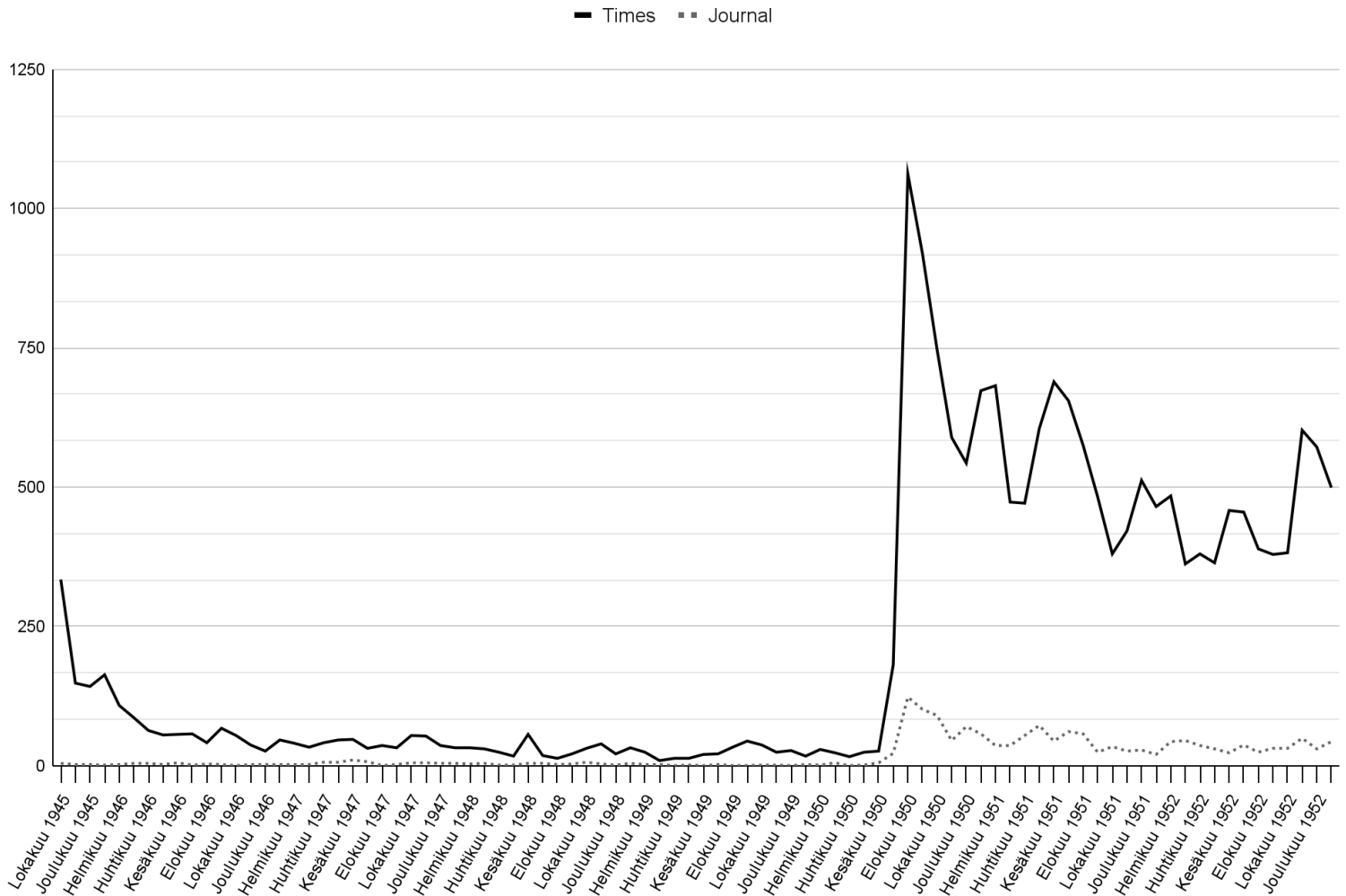
- New World Encyclopedia. (päivitetty 24.1.2020). "The Wall Street Journal". Luettu 26.10.2021.
https://www.newworldencyclopedia.org/entry/The_Wall_Street_Journal.
- Oxford Learner's Dictionary. (luontipäivää ei mainittu). "Oxford Learner's Dictionary, English, collective noun." Luettu 1.11.2021.
<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/collective-noun>.
- Oxford Learner's Dictionary. (luontipäivää ei mainittu). "Oxford Learner's Dictionary, English, narrative noun." Luettu 1.11.2021.
https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/narrative_1.
- Painter, Chad, ja Patrick Ferrucci. "'Ask What You Can Do to the Army': A Textual Analysis of the Underground GI Press During the Vietnam War." *Media, War & Conflict* 12, no. 3 (2019): 354-367.
<https://dx.doi.org/10.1177/1750635219836128>.
- Pribbenow, Merle. 2021. "North Vietnam's "Talk-Fight" Strategy and the 1968 Peace Negotiations with the United States." Luettu 5.11.2021
<https://www.wilsoncenter.org/publication/north-vietnams-talk-fight-strategy-and-the-1968-peace-negotiations-the-united-states>.
- Puglisi, Riccardo. (2011). "Being The New York Times: the Political Behaviour of a Newspaper" *The B.E. Journal of Economic Analysis & Policy* 11 (1): Article 20.
<https://www.degruyter.com/journal/key/bejeap/11/1/html>.
- Robinson, Michael Edson. *Korea's Twentieth-century Odyssey*. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2007.
- Sandler, Stanley. *Korean War: An Interpretative History*. London: UCL Press, 1999.
- Shekedi, Asher. *Multiple Case Narrative: A Qualitative Approach to Studying Multiple Populations*. Amsterdam ; Philadelphia: John Benjamins Pub, 2005.
- Stueck, William W. (1997). *The Korean War : an international history*. Princeton University Press.
- Tannen, Deborah, Heidi Ehernberger Hamilton, Deborah Schiffrin, ja Carolyn Temple Adger. *The Handbook of Discourse Analysis. Second edition*. Chichester, England: Wiley Blackwell, 2015.
- The New York Times, nytco.com. (julkaisupäivää ei mainittu). "Changing History". Luettu 27.10.2021.
<https://www.nytco.com/milestone-collection/changing-history/>.

Verba, Sidney, Richard A. Brody, Edwin B. Parker, Norman H. Nie, Nelson W. Polsby, Paul Ekman, and Gordon S. Black. "Public Opinion and the War in Vietnam." *The American Political Science Review* 61, no. 2 (1967): 317–33. <https://doi.org/10.2307/1953248>.

White, Ann. "Thinking Things Over: Vermont Royster's Legacy at the Wall Street Journal." *Journalism History* 40, no. 2 (2014): 134. <https://www.proquest.com/scholarly-journals/thinking-things-over-vermont-roysters-legacy-at/docview/1554317277/se-2?accountid=11774>.

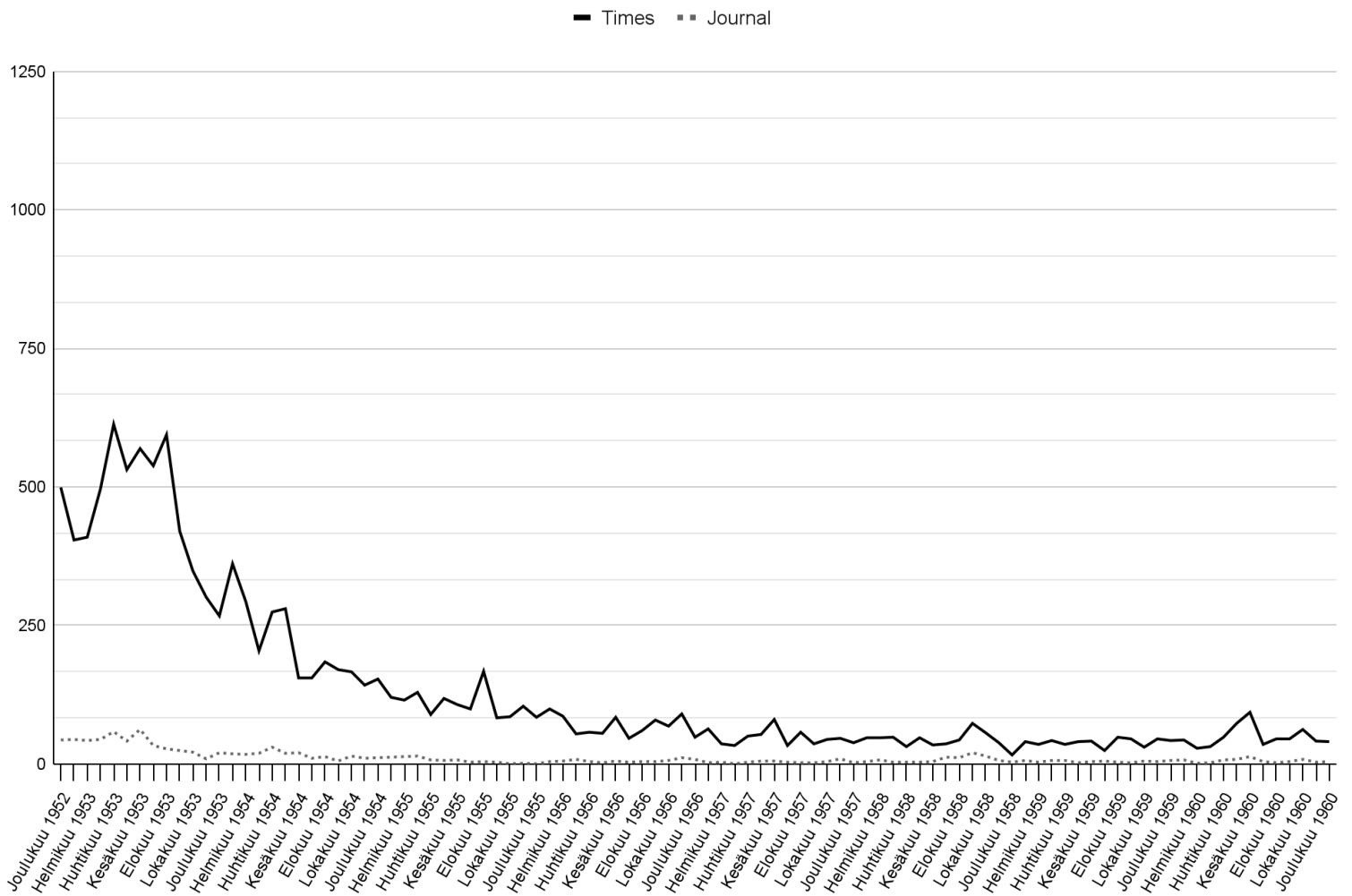
Liitteet

Liite 1

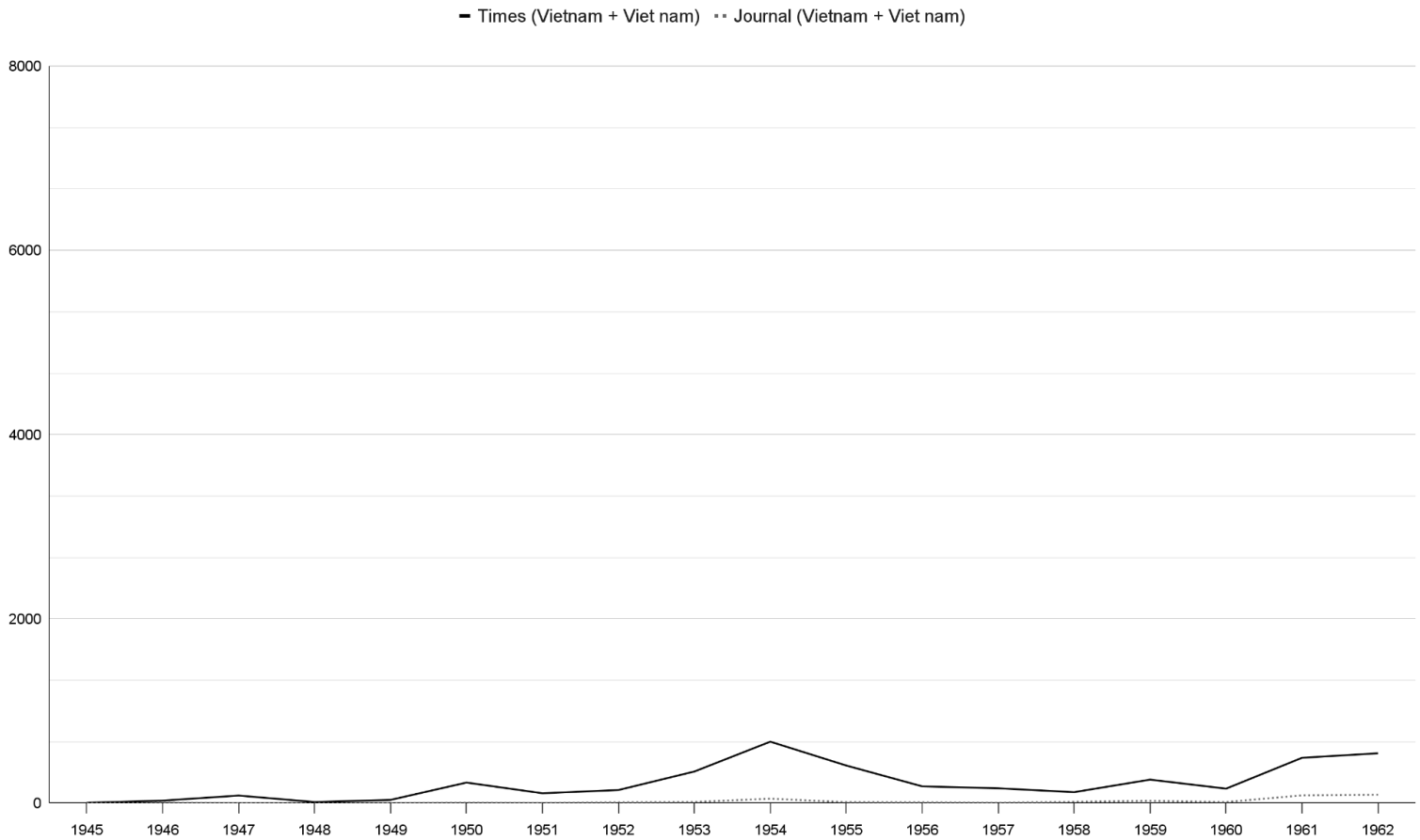
ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Indexistä ja ProQuest Historical Newspapers: The Wall Street Journalista hakusanoilla “Korea” ja “war” aikavälillä 1.9.1945-31.12.1952 hakukoneen esittämät artikkelit kuukauden tarkkuudella. Alkuvuosi 1945 rajattu pois toisen maailmansodan aiheuttaman artikkelin piikin pois rajaamiseksi. Kaavio jaettuna sodan ajalta kahteen osaan selkeyden vuoksi. *Times* ilmoitettu yhtenäisenä mustana viivana ja *Journal* harmaana katkoviivana.

Liite 2

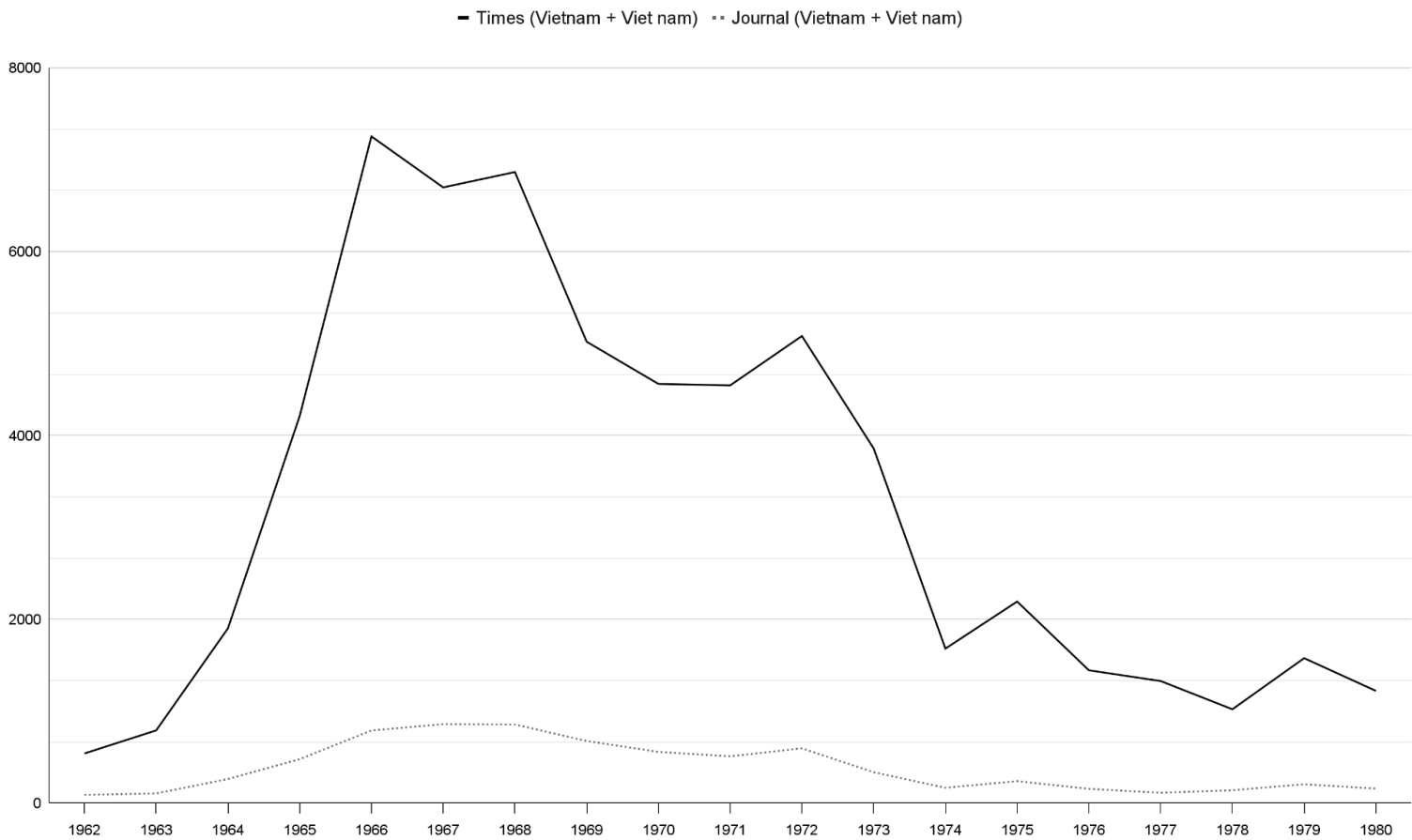
ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Indexistä ja ProQuest Historical Newspapers: The Wall Street Journalista hakusanoilla “Korea” ja “war” aikavälillä 1.12.1952-31.12.1960 hakukoneen esittämät artikkelit kuukauden tarkkuudella.

Liite 3

ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Indexistä ja ProQuest Historical Newspapers: The Wall Street Journalista hakusanoilla “Vietnam” ja “war”, sekä “Viet nam” ja “war” aikavälillä 1.9.1945-31.12.1962 hakukoneen esittämät artikkelit vuoden tarkkuudella. Alkuvuosi 1945 rajattu pois toisen maailmansodan aiheuttaman artikkeli piikin pois rajaamiseksi. Kaavio jaettuna sodan ajalta kahteen osaan selkeyden vuoksi.

Liite 4

ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Indexistä ja ProQuest Historical Newspapers: The Wall Street Journalista hakusanoilla “Vietnam” ja “war”, sekä “Viet nam” ja “war” aikavälillä 1.1.1962-31.12.1980 hakukoneen esittämät artikkelit vuoden tarkkuudella.

Liite 5

ProQuest Historical Newspapers: The New York Times with Indexistä ja ProQuest Historical Newspapers: The Wall Street Journalista hakusanoilla "Korean problem" ja "Vietnam problem" aikavälillä 1.1.1945-31.12.1980 hakukoneen esittämät artikkelit vuoden tarkkuudella.